

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTIZAN

Ağustos-Eylül-Ekim 2003

Sayı: 51

İki Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 2.000.000 TL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

Zulmün olduğu yerde İSYAN ETMEK MEŞRUDUR

Dünyada, bölgede ve Türkiye'de durum

**UMUT YAYIMCILIK
VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ**

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah. İmam
Murat Sok. No:14/1
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 531 48 53
FAKS: (0212) 621 61 33
Sahibi ve Yazışleri Müdürü:
Beşir KASAP
Baskı: Kayhan Matbaa
ISSN. 1303-0078
email: umutyayimcilik@superonline.com

BÜROLAR

♣ **KARTAL:** İSTASYON CAD. DÖRTLER APT.
NO: 4/2 KARTAL, TEL: (0216) 306 16 02
Cep: 0 537 252 16 70

♣ **ANKARA:** MEŞRUTİYET MAH. KONUR SOK.
NO: 14/24 KIZILAY/ANKARA
TEL: (0312) 418 25 26 Cep: 0 535 562 33 72

♣ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI, KOÇAŞ
İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK
TEL: (0232) 441 93 09 Cep: 0 536 387 14 52

♣ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,
BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9
KAT:1/16 MALATYA
TEL: (0422) 325 78 13 Cep: 0 535 434 32 58

♣ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN
İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL
TEL: (0224) 224 09 98 Cep: 0 536 613 81 98

♣ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ
İŞHANI, KAT: 6 NO: 9
TEL: (0362) 435 64 57 Cep: 0 537 427 71 48

♣ **TURHAL:** YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
TANRI-VERDİ SOK. 19/15 2. NOTER YANI
TURHAL/TOKAT
TEL: (0356) 276 37 20 Cep: 0 537 461 79 64

♣ **MERSİN:** ÇANKAYA MAH. SİLİFKE CAD.
ÜZÜM İŞHANI KAT: 1 NO: 47 MERSİN
TEL: (0324) 238 06 89

**Yurtdışı Hesap Numaraları
Sema Gül**

Euro Hesabı

Ziraat Bankası

**İstanbul Aksaray Şubesi:
0 751 00 38 65 97 00 00 009**

Halkbank

Laleli Şubesi: 3474/63487

Vakıf Bank

Valide Sultan Şubesi: 401 20 35

Yurtiçi Hesap Numarası

Ziraat Bankası

İstanbul Aksaray Şubesi:

0751 00533 106

PARTİZAN'DAN

Merhaba

Yeni bir sayımızda daha biraz gecikmeli olarak sizlerle beraberiz.

Öncelikle bir düzeltme yapmak istiyoruz. Dergimizin 49. sayısında geçen “darbe yapan klik başkanı ajan ilan edildi ve tümüne yakını öldürüldü” cümlesi görüşümüzü yanlış ifade etmiştir. İfadedeki çoğulluk gerçeği yansıtmıyor. “Nihat dışında ajan ilan edilen klik başı” olduğu belirlemesi gerçeği yansıtmıyor. Bu yanlış düzeltir okurlarımızdan özür dileriz.

Geçen sayımızın ardından yine hem dünyada hem de Türkiye’de önemli gelişmelere tanıklık ettik. ABD emperyalizminin Irak’ta her gün biraz daha batağa saplanmasının yanısıra Filistin’de yoğunlaşan çarpışmalar da bu gelişmeler arasında. Yine önemli bir diğer olay da DTÖ’nün bu yıl Meksika’nın Cancun kentinde yaptığı toplantısı ve toplantı sırasında yaşanan protestolar oldu.

Biz de dergimizin bu sayısında dünyada, bölgede ve Türkiye’de yaşanan çeşitli gelişmelere değinerek yorumladık. Dergimizin ilk yazısı, özellikle Irak’ın işgali ve sonrasında yaşanan gelişmeleri ve Türkiye’de yaşanan son süreci irdeliyor.

Yine dergimizin bu sayısında yer alan yazılarımızdan bir diğeri de “**Kapitalist Yeni İş Örgütlenmesi Ve İşçi Sınıfının Devrimci Niteliği**” başlığını taşıyor. Süreç açısından önemli olan bu yazıyı ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz. Bunun dışında özellikle son haftalarda medyada tartışılan konulardan biri olan “**Kızıl Elma Koalisyonu**” ile ilgili yazımızda da bu koalisyonu oluşturan gruplara bakılarak gerçek niteliği açıklanmaya çalışılıyor.

Bu sayımızda ayrıca YKP/ML ile yapılan bir söyleşiye de yer verdik. YKP/ML’nin tarihi, AB hakkındaki görüşleri, ABD emperyalizminin Irak saldırısı ve işgali, Selanik’te gerçekleştirilen Anti-emperyalist kamp vb. noktalarda görüşlerini aldığımız söyleşiyi zevkle okuyacağınızı düşünüyoruz. Yine bu sayımızda “MKP Teorisyenlerinin İdeolojik Erozyonunun Sınırsızlığı” başlıklı bir yazı da yer alıyor. MKP’nin TKP/ML tarihine yaklaşımındaki inkarcılık, Mustafa Suphi TKP’si eleştirileri üzerine değerlendirmelerin bulunduğu yazıyla birlikte son yazı olarak ise “**Prachanda ile Nepal Halk Savaşının Bugünkü Durumu Üzerine**” başlıklı yazımızı siz okurlarımızın beğenisine sunuyoruz.

Dostlukla

İÇİNDEKİLER

Dünyada, Bölgede ve Türkiye’de Durum	2
Kapitalist Yeni İş Örgütlenmesi	9
YKP/ML ile Röportaj	24
Yasak Meyve Kızıl Elma	32
MKP Teorisyenlerinin İdeolojik Erozyonu ..	39
Prachanda ile Nepal Halk Savaşının Bugünkü Durumu Üzerine	50

DÜNYADA, BÖLGEDE VE TÜRKİYE'DE DURUM

Ortadoğu halen çatışmaların merkezi konumunda bulunmaktadır. Irak'ta işgal ve direniş sürmektedir, direnişin her geçen gün büyüdüğü ve büyüyeceği açıktır. ABD ve İngiltere'nin Irak'ta kalıcı bir istikrar sağlayamayacağı şimdiden açığa çıkmıştır. Bununla birlikte, Filistin-İsrail çatışması da gerçekliğini korumaktadır. Bu iki olgu da emperyalizmin çözüm gücünün olmadığını; amacı sömürü ve işgal olan politikanın nihayetinde çaresiz kalarak yenileceğini gösteriyor.

Proletarya Partisi'nin 7. Konferansında yaptığı tespitler geçerliliğini korumaktadır. ADB emperyalizminin 11 Eylül sonrası uygulamaya soktuğu askeri müdahale ve işgal politikası en son Irak'ta gündeme geldi. Proletarya Partisi'nin 7. Konferansında da ABD emperyalizminin bu politikasına dikkat çekilmiş ve özellikle Ortadoğu'da emperyalizmin bir askeri müdahalede bulunacağı belirtilmişti. Emperyalizmin (başta ABD olmak üzere) ekonomik olarak bir kriz yaşadığı ve bu krizin aşılmasının ya da kontrol altına alınmasının yollarından birinin de, kaçınılmaz olarak kendisini dayatacak savaşlar olduğu tespiti doğru bir görüştür. Irak'a yapılan müdahale emperyalizmin genel karakterinin bir sonucu olarak değerlendirilmelidir. Bu müdahale, ne Irak'ın ne de Bush yönetiminin özgünlüğünün ürünüdür. Bu, tamamen emperyalizmin niteliğinin bir sonucudur. Emperyalizme ilişkin yapılan anti-bilimsel değerlendirmeler, gerçekler karşısında bir kez da-

ha mahkum olmuştur. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in bilimsel olduğu, gerçeklerle uyumlu olduğu, gerçeklerin tahlili ile oluşmuş olduğu bir kez daha ortaya çıkmış oldu.

Irak'a yönelik emperyalist saldırı ve işgal karşısında Proletarya Partisi, teorik ve politik açıdan doğru yaklaşımlar belirlemiş ve savunmuştur. Saldırının ve işgalin emperyalist niteliği, bu saldırı ve işgalde diğer emperyalist devletlerin tavrının ikiyüzlü ve bu savaş özgünlüğündeki savaş karşıtlıklarının da kendi emperyalist çıkarlarının bir ürünü olduğu; bu savaşın haksız bir savaş olduğu; savaşın nedeninin "terörizm, kimyasal silahlar, BAAS rejiminin gericiliği, demokrasi ihracı vs..." olmadığı, aksine Ortadoğu'da ABD emperyalizminin tam kontrolünün gerçekleşmesi ve emperyalist devletler arasında kızıışmakta olan çıkar çatışmasında ABD ve İngiltere'nin hegemonya savaşında önde olma politikasının bir ürünü olduğu; bu savaşa karşı dünya

halklarının ve özgülmümüzde Türkiye halkının karşı olmasının gerekliliği ve bunun yöntemleri vs. konularında esas olarak yanlış bir yaklaşım olmamıştır.

Emperyalizmin son yıllarda uyguladığı politikalar, kapitalist-emperyalist sistemin çıkmaz bir yolda olduğuna, asla sürekli bir istikrar sağlayamayacağına, ekonomik-politik istikrarsızlığın bundan sonra, bu politikalarla birlikte daha da derinleşeceğine, emperyalistler arasında hemen her düzeyde çıkar çatışmalarının yoğunlaşacağına işaret etmektedir. Bu koşullar içerisinde, emperyalist devletlerin uzun zamandır görece uyumlu oldukları süreç tersine dönme eğilimindedir. ABD ve İngiltere darlaşan ekonomik süreçte etkin rol oynamanın kaçınılmazlığı ile diğer emperyalist devletlerle aralarındaki görece uyumu bozmaktan çekinmemektedir. BM ve NATO gibi uluslararası kuruluşların bu süreçte yıpranması, bu uyumsuzluğun bir sonucudur. ABD ve İngiltere, politikalarında başarısız kaldıkları sürece, bu uyumsuzluğun artacağı ve bunun da uluslararası kuruluşlara kaçınılmaz olarak yansıtacağı tespit edilmiştir.

ABD ve İngiltere saldırı ve işgal politikasını Afganistan ve Irak'tan sonra Ortadoğu, Kafkasya ve Afrika'nın kimi ülkelerinde de uygulama niyetini açık sinyaller vererek ortaya koymaktadır. Görüşümüzce bu, başta ABD ve İngiltere ekonomisi olmak üzere kapitalist-emperyalist sistemin; emperyalistler arası hegemonya savaşının zorunlu hale gelmiş politikasıdır. ABD ve İngiltere bu yönelimini devam ettirecektir. Ekonomik koşullar bunu gerektirmektedir. Bu emperyalistler arasındaki uzlaşmazlığın gelişme eğiliminin süreceğini göstermektedir.

Ortadoğu halen çatışmaların merkezi konumunda bulunmaktadır. Irak'ta işgal ve direniş sürmektedir, direnişin her geçen gün büyüdüğü ve büyüyeceği açıktır. ABD ve İngiltere'nin Irak'ta kalıcı bir istikrar sağlayamayacağı şimdiden açığa çıkmıştır. Bununla birlikte, Filistin-İsrail çatışması da gerçekliğini korumaktadır. Bu iki olgu da emperyalizmin çözüm gücünün olmadığını; amacı sömürü ve işgal olan politikanın nihayetinde çaresiz kalarak yenileceğini gösteriyor. Son Filistin-İsrail anlaşması ya da görüşmeleri önceki

benzerlerinden farklı bir karakter taşımaktadır. Tek fark, Filistin yönetiminin anlaşma isteğinin biraz daha artmış olmasıdır. Filistin direnişinin lideri Arafat'ı görüşmelerin dışına çıkartmayı başaran İsrail ve ABD yönetimi, bugün daha uzlaşmacı bir liderle masaya oturmaktadır. Bu, Filistin yönetiminin "barış" görüşmeleri için verdiği ciddi bir taviz olarak görülmelidir. Ancak, bu da emperyalist politikaların sonucu olarak hüsrarla karşılaşacaktır. Irak'taki direnişle Filistin direnişi birbirini güçlendiren bir seyir izleyecektir. Filistin'de "barışı" zorunlu gören ABD'nin başarılı olamayacağını Irak'taki direniş göstermektedir. Ortadoğu bugün bu iki ciddi çatışmanın içindedir. Bu durumda, ABD'nin İran'a yönelik saldırı politikasının geçerliliği zayıflamaktadır. Bu, hem ABD'nin iki büyük çatışma ile karşı karşıya bulunması ve hem de İran'ın arkasında ciddi olarak diğer emperyalist güçlerin bulunuyor olmasından kaynaklıdır. İran'ın devlet olarak Irak'tan daha güçlü olduğu, daha bütünlüklü davranacağı da gözönüne alındığında bu ülkeye saldırının kısa ve orta vadede mümkün olmayacağı

ğı görülebilir. Buna rağmen gerçekleşecek bir saldırı, ABD için büyük bir handikap yaratacaktır. Böyle bir durumda ABD yönetiminin, hem kendi ülkesinde, hem de Ortadoğu’da ve genel olarak tüm dünyada köşeye sıkışacağı açıktır.

Emperyalistler arası çelişkilerin keskinleşmesi emperyalistler arası bir bloklaşma sürecini de beraberinde geliştirmektedir. ABD ve İngiltere ortaklığı, başını Almanya ve Fransa’nın çektiği AB devletleri ve başını Rusya ve Çin’in çektiği Shangay altılısı bu bloklaşmanın bu aşamadaki görüntüleridir. Bu ilişkiler hegemonya savaşını merkeze alan ilişkilerdir. Bunun dışındaki birlikler genelde ekonomik ve bölgesel düzeydedir. ABD ve İngiltere hegemonya savaşında bir adım önde bulunmanın avantajını korumak eğilimindedir; diğer ortaklıklar ise henüz tamamlanmış ve sürece bir bütün müdahale

maya itmektedir.

Yarı-sömürgelerde emperyalizmin dayattığı sömürü politikaları bağımlı devletlerin hareket sahasını önemli derecede daraltmaktadır. Ekonomi yönetimi özelleştirme ve özerkleştirme adı altında emperyalistlerin tam kontrolüne geçirilmekte, bunun sonucu olarak politik iktidarın gücü daha da zayıflatılmakta ve saldırı-işgal politikalarıyla askeri güçler emperyalistlerin tam maşası haline getirilmektedir. Bunlarla birlikte, yarı bağımlı devletlerin emperyalizmle ilişkisinde henüz nitel bir değişim olmamıştır. 1980’lerden bu yana, başta ABD olmak üzere emperyalizmin yarı-sömürgelere uyguladığı/uygulattığı “yeniden yapılandırma” politikalarının günümüzde sonuçları ortaya çıkmaktadır. Bunun, emperyalizmin kendi içindeki uzlaşmaz karşıtlıkların etkisi sonucunda gelişeceği ve yarı-sömürgelerle

tadır. Bu, yoksul ülkelerin daha da yoksullaşması, kalkınma olanaklarının yok edilmesi, yatırım imkanlarının emperyalist güçlerin eline geçmesi demektir. Bu da dünya halklarının karşı tepkisini arttırmış durumdadır. Dünya halkları ile emperyalizm arasındaki çelişki belirleyiciliğini günümüz koşullarında da sürdürmektedir.

ABD ve İngiltere’nin 11 Eylül sonrası saldırı ve işgal politikalarını daha ileri düzeyde, diğer emperyalist güçlerle karşı karşıya kalma pahasına ve hatta bu güçlere de meydan okuyarak geliştirmesi, dünya halklarının emperyalizm karşıtı tavrının gelişmesine neden olmuştur. Öncesinde, ağırlıklı olarak kapitalist-emperyalist sistemin sonuçlarına yönelik protesto hareketleri, günümüzde daha güçlü bir şekilde emperyalist politikalara yönelmektedir. Çeşitli eylemlerde emperyalizm vurgusunun art-

Emperyalizmin yarı-sömürgelere uyguladığı/uygulattığı politikaların neden olduğu yıkım ve değişim Türkiye’de de önemli noktalara ulaşmış durumdadır. Türkiye’de ekonomi yönetimi, siyasal iktidarın etkinlik sahasının dışına çıkartılmak istenmektedir. Bu, emperyalizmin son yıllarda geliştirmek istediği yeni bir doktrin olarak sunulmaktadır. Bu eski doktrin, günümüzde yarı-sömürgelerde emperyalist sömürünün yaygınlaşması ve derinleştirilmesi amacıyla “yeniden yapılandırma” adı altında uygulamaya sokulmuş durumdadır.

le edecek düzeyde değildir. Bunun, bu birliklerin uluslararası meselelere bütünlüklü yaklaşmalarında görebiliriz. Buna karşın süreç, bu blokların hızlı bir şekilde daha yoğun uzlaşmazlıklara; zıtlaşmalara ve olası çatışmalara hazırlanmalarını gerektirmektedir. ABD ve İngiltere’nin saldırı ve işgal politikaları bu süreçteki hegemonik üstünlüğünü devam ettirme amacını içermekteyken, kaçınılmaz olarak, bu durum diğer emperyalist birlikleri de hızlı davran-

emperyalizmin ilişkilerinde önemli değişikliklere neden olabileceği unutulmamalıdır.

Emperyalistler arası çıkar çatışmalarının yoğunlaştığı bu süreçte saldırıların gerçek hedefi dünya halklarıdır. Ekonomik kriz, dünya halklarının daha yoğun sömürü politikaları ile karşılaşmalarına neden olmaktadır. Tüm dünyada ve özellikle de yarı-sömürgelerde uygulanmakta olan politikalar, yarı-sömürgelerdeki kaynakları, emperyalist devletlere transferini sağlamak-

mış olması ve “devrim” sloganlarının atılması bunu göstermektedir. Emperyalizmin “küreselleşme” aldatmacasının halklar üzerindeki etkisi kırılmaya başlamıştır. Kapitalist-emperyalist ülkelerdeki protesto eylemlilikleri, Arjantin, Brezilya, Venezuela, Filipinler, Peru ve bir dizi yarı-sömürge ülkede emperyalist politikalara karşı gelişen halk hareketleri, dünya halklarının emperyalizme bir bütün olarak karşı durma yöneliminin somut ifadeleridir. Dünyanın çeşit-

li ülkelerinde Maoist partilerin emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı geliştirmiş oldukları demokratik devrim mücadelesi bu süreçte dünya halkları üzerinde daha etkin bir rol oynayacaktır. Dünya halkları ile emperyalizm arasındaki çelişkinin güçlü bir şekilde devrim lehine gelişmesini ifade eden Maoist hareketler, yeni devrim hareketlerinin oluşmasına ve güçlenmesine de katkı sunmaktadır. Brezilya ve Bhutan'daki gelişmeler bu bakımdan oldukça anlamlıdır.

Gelişmekte olan kendiliğinden hareketlerin Marksist-Leninist-Maoist bir önderlikle birleştirilmesi görevi, Maoist partilerin önündeki en önemli görev olarak durmaktadır. Bunun yaratılabilmesinin koşulu, Maoist partilerin ülke devrimlerini geliştirmek ve bununla birlikte, kendiliğinden hareketlerin etkisinde olduğu reformist, revizyonist, troçkist ve anarşist akımlara karşı uzlaşmaz mücadele yürütmektir.

Emperyalizmin yarı-sömürgelelere uyguladığı/uygulattığı politikaların neden olduğu yıkım ve değişim Türkiye'de de

önemli noktalara ulaşmış durumdadır. Türkiye'de ekonomi yönetimi, siyasal iktidarın etkinlik sahasının dışına çıkartılmak istenmektedir. Bu, emperyalizmin son yıllarda geliştirmek istediği yeni bir doktrin olarak sunulmaktadır. Bu eski doktrin, günümüzde yarı-sömürgelerde emperyalist sömürünün yaygınlaşması ve derinleştirilmesi amacıyla "yeniden yapılandırma" adı altında uygulamaya sokulmuş durumdadır. Bu politikaların sonucu olarak, işçi ve emekçi kesimlerin hak alma mücadelesinin parçalanması ve sömürünün en vahşi tarzda gerçekleştirilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Türkiye'de ekonomi ile ilgili kurumların başına IMF, DB ve ABD ile ilişkili "uzmanlar" yerleştirilmektedir. Siyasal iktidarın bu kurumlara talimat vermesi engellenmektedir. Bu durumlarda sadece görüş alış-verişinde bulunacağı benimsenmiş durumdadır. IMF ile ilişkilerde de siyasal iktidarın tüm görevleri IMF tarafından saptanmakta ve iktidar bunları uygulamakla görevli hale gelmektedir. TC'nin

yaptığı tüm anlaşmalarda da aynı ilişki geçerlidir. Bilinmelidir ki, bu "yeni" hukuk gerçekte bir hukuk değil, egemen olanın tüm ilişkide esas söz sahibi olmasıdır. Efendi-uşak ilişkisinde esas ilke budur. Bu esas ilke çerçevesinde emperyalizm politikalarını en rahat bir şekilde nasıl uygulayabilecekse, bunu hayata geçirmektedir.

Yarı-bağımlı devletlerde bürokrasinin işlevi arttırılmakta, her şey emperyalizmin çıkarlarına ve istemlerine uygun hale getirilmektedir. Böylece halkın ve kimi egemen sınıf kliklerinin siyasal iktidar üzerindeki etkisi de en aza indirilmek istenmektedir. Bu da yarı-sömürge ülkeler ile emperyalizm arasındaki ilişkinin gerçek karakterinden başka bir şey değildir.

Yeniden Yapılandırma politikalarının kurtarıcı parçası olarak empoze edilen özelleştirme politikası, Türkiye'de tüm yeni hükümetlerin ve muhalefetin karşı çıkmayı vatan hainliği ile eş tuttukları bir devlet politikası olarak uygulanmaktadır. Devlete ait tüm kuruluşların elden çıkarılması, verimliliğin arttırılması,

istihdam fazlalığının giderilmesi, yeni yatırım olanaklarının ortaya çıkartılması gibi gerekçelerle gerçekleştirilmeye devam etmektedir. Son dönemde bu gerekçelerin doğru olmadığı daha da açığa çıkmıştır. Orman arazilerinin satımı ile gündeme yeniden giren özelleştirmenin gerçek nedeni, tüm olanakların ülkedeki ve doğal olarak tüm dünyadaki egemen finans kurumlarına sunulmasıdır. Hükümet bunu borçların ödenmesi zorunluluğu ile açıklamaktadır. Özelleştirmenin halka hiçbir şey sunmaması, halkın hoşnutsuzluğunun artması, devleti yeni bir gerekçenin arkasına sığınmaya itmiş durumdadır. Artık özelleştirme; verimliliğin artması, istihdamın düzenlenmesi, yeni yatırım olanaklarının ortaya çıkarılması için değil, borçların ödenmesi için uygulanan bir politika olarak benimsetilmek istenmektedir. Borçların özelleştirme ile ödenemeyeceği ise gayet nettir. Üstelik Türkiye’de mevcut sistem yıkılmadıkça borçların ödenmesinin de hiçbir anlamı olmayacaktır.

Tarım alanında uygulanan politikalar, köylüyü toprağı üzerindeki haklarından kopartmaktadır. Köylüler hangi ürünleri üreteceklerini bilemez hale getirilmiş durumdadır. Maliyetleri yükseltilen ürünlerin aynı zamanda sınırlandırılması ve emperyalist piyasalarla “rekabet”e sokulması, Türkiye tarımı için yıkımdan başka bir şey olmaktadır. Yoksullaşan ve üretimi kendi geçimini dahi sağlamayan köylülerin örgütlü olmayışı da bu yıkımı arttırmaktadır. Türkiye’de tarımın içine girdiği bu çıkmaz derinleşmeye devam edecektir. Devrimin temel gücü olan köylülerin ise toprak sorunu ve üretim sorunu egemenler-

le çelişkilerin artmasına neden olacaktır. Köylülerin örgütsüz oluşu veya olan örgütlülüklerin devletle ve sömürü ağı içindeki tüccarlarla iç içe olması, artan çelişkinin güçlü bir şekilde gelişmesi önündeki en büyük engeldir.

Hükümet oluşundan bu yana AKP, düzen karşıtı söylemini adım adım azaltmıştır. Bu, tüm partilerin kaçınılmaz sürecidir. Hükümet olma sürecinde düzen karşıtlığını halkın desteğini almak için kullanan partiler, hükümet olduklarında gerçek rollerini oynarlar. AKP için bu süreç çok daha belirgin yaşanmıştır. Bunun nedeni AKP’nin diğer partilerden bazı farklar taşıma-

Tarım alanında uygulanan politikalar, köylüyü toprağı üzerindeki haklarından kopartmaktadır.

Köylüler hangi ürünleri üreteceklerini bilemez hale getirilmiş durumdadır.

Maliyetleri yükseltilen ürünlerin aynı zamanda sınırlandırılması ve emperyalist piyasalarla “rekabet”e sokulması,

Türkiye tarımı için yıkımdan başka bir şey olmamaktadır. Yoksullaşan ve üretimi kendi geçimini dahi sağlamayan köylülerin örgütlü olmayışı da bu yıkımı arttırmaktadır.

sıydı. Bu farklar biliniyor, ancak bu farkların biçimsel olduğu ve hükümet olunduğunda hükümet misyonunun AKP tarafından da uygulandığı görüldü. AKP’nin ehlileştirilmesi süreci belli sancılar da neden olmuştur. Çünkü sorun, salt AKP yönetimi değil bütün olarak partinin kendisidir.

TSK ile ve “laik” kesimlerle yaşanan zıtlaşmalar ve kimi zaman ülke gündemine oturtulan gerginlikler AKP’nin ehlileştirilmesinin hamleleri olmuştur. Baş örtüsü meselesi, protokol krizleri, kadrolaşma tartışmaları tamamen böyle meselelerdir.

AKP hükümetinin Irak’a saldırı öncesinde ABD yönetiminin baskısı ve MGK’nın “öneri”si ile meclis gündemine getirdiği ikinci tezkerenin çıkartılmamasında, TSK’nın savaşın sorumluluğunu birincil derecede taşımak istememesi, bu sorumluluğu AKP’ye taşıtmak istemesi önemli bir rol oynamıştır. AKP’nin böyle bir sorumluluk alması devlet içindeki yerinin de belli oranda oturmasını sağlayacaktı. Denilebilir ki ikinci tezkerenin çıkmaması, AKP ve TSK arasında yaşanan çatışmanın yol açtığı bir yol kazasıdır.

AKP, seçim öncesi yaptığı propagandalardaki gibi bir parti olmadığını hükümet olmakla birlikte ilkin ABD’ye ziyarete gidip, bu ziyarette ABD yönetimi ile uyumlu bir ilişki içinde olacağına dair güvence vermesi ile ortaya koymaya başlamıştı. AB ile ilişkilerde de ABD’yi öne sürmesi, ABD’nin bu süreçte uç noktada AB’ye baskılar yapmaya kalkışması ilişkinin niteliğini ortaya sermiştir. AKP hem ülkedeki egemen güçlerle ve hem de ABD ile işi baştan sağlam ilişkilere dayandırmak çabasında olmuştur. Ekonomi yönetiminde de aynı çabanın harcandığı bilinmektedir.

AKP’nin AB ile ilişkisi de görünürde güçlü hükümet imajı vermekten öteye gidememiştir. Hem Kıbrıs sorununda ve hem de AB üyeliği sorununda ipleri ellerinde tutanların istemleri gerçekleşmiştir. AB’ye üyelik sürecinin “gerektirdiği” tüm po-

litikalar AKP tarafından, Türkiye'deki egemen güçlerin benimsenebileceği çerçevede savunulmuştur. Genelkurmay'ın kimi serzenişleri ise görüntü olmaktadır ibarettir.

AB politikası Türkiye'de demokratikleşmenin ve ekonomik sorunların çözümü olarak sunulmaktadır. Bu savunu içinde kimi uyum paketleri çıkarılmıştır ve bunun devam edeceği de biliniyor. AKP bu uyum paketlerini, AB üyeliği için değil, Türkiye için çıkardığını açıklayarak ,aldatmacayı ileri bir seviyeye çıkarma çabasıdır. Oysa, ne bu uyum paketlerinin ne de AB'nin kendisinin demokratikleşme ile ilgisi vardır. AB'ye üyelik Türk egemen sınıflarının ve ABD'nin çıkarları ile ilgilidir. Türkiye işçi ve emekçi kesimleri için esasta hiçbir kazanım sağlamayacaktır. Bu gerçeği AB ülkelerinde uygulanmakta olan işçi ve emekçi haklarının gaspından ve sosyal devlet olgusunun ortadan kaldırılmaya dönük yasal düzenlemelerden görebiliriz.

AB üyeliğinin odağında, Türk egemen sınıflarının Avrupa'nın hakim olduğu pazarlardan pay alma isteği ile bu üyeliğin şartlarının Avrupa'daki politik gücün Türkiye politikasında-

ki etkinliğinin artması olgusu bulunmaktadır. AB üyeliği konusunda Türkiye'de zaman zaman ortaya çıkan tereddütler ve tartışmalar bu iki olgunun karşı karşıya gelmesinden kaynaklanmaktadır. ABD'nin de bu tartışmalara aynı merkezden Türkiye lehine katıldığını biliyoruz. Özellikle Türk ordusunun misyonu konusunda bu tartışma kimi zaman keskinleşmektedir.

Tüm dünyada, özellikle de ABD emperyalizminin saldırı ve işgal politikalarına karşı geniş işçi, emekçi ve devrimci-demokrat kesimlerin devrimci mücadelesi Türkiye'de de gelişmektedir. Irak'a saldırı ve işgal, Türkiye halkında anti-emperyalist mücadelenin etkinlik kazanmasında etkili olmuştur. ABD yönetiminin Türkiye'den beklentilerinin niteliği ve Türk devletinin bu beklentilere yanıt olma çabası, ABD askerlerinin Türkiye'de bulunması, emperyalist politikaların daha açık görülmesini sağladı ve halkın çeşitli kesimlerinin protestolarına neden oldu. Hükümette AKP'nin bulunması, devletin ABD politikalarını sözde benimsememesi ve halkın tepkilerini alt düzeyde tutma çabası, bu protestoların ilk dönemlerde za-

yıf kalmasına neden olsa da zamanla, devletin ikiyüzlü politikasının açığa çıkması, protestoların artarak yükselmesine yol açtı. Bu protestolar ABD'nin Ortadoğu'da uygulayacağı politikalara karşı Türkiye halkının hiçbir zaman evet demeyeceğini gösterir. İşçi sınıfı da, özellikle ekonomik saldırı politikaları nezdinde emperyalizme karşı protesto eylemlilikleri geliştirmektedir. IMF politikalarının işçi sınıfının yaşamına direkt müdahaleleri içermesi, işsizliğin ve düşük ücretin sürekli gelişmesi, özelleştirmelerin tüm karşı çıkışlara rağmen devlet politikası olarak uygulanmaya devam etmesi, işçi sınıfının devrimci hareketini geliştirmeye devam edecektir. İşçi sınıfının devrimci hareketi önündeki en büyük engel, sarı sendikalar ve işçi örgüt-lülüğüne karşı girişilen saldırıların bu örgütleri daraltmasıdır. İşçi sınıfının diğer halk kesimleri ile ilişkisi henüz zayıftır; İşçi sınıfı hareketi esas olarak ekonomist bir temeldedir. İşçi sınıfı hareketi emperyalist politikalara karşı bir gelişim göstermekle birlikte, yetersiz ve geri bir düzeydedir. Gençlik bu hareketlilik içinde aktif ve daha devrimci bir çizgi izlemiştir. Gençliğin

Tüm dünyada, özellikle de ABD emperyalizminin saldırı ve işgal politikalarına karşı geniş işçi, emekçi ve devrimci-demokrat kesimlerin devrimci mücadelesi Türkiye'de de gelişmektedir. Irak'a saldırı ve işgal, Türkiye halkında anti-emperyalist mücadelenin etkinlik kazanmasında etkili olmuştur.

anti-emperyalist yönü daha da gelişmiştir.

ABD'nin Irak'a saldırı ve işgal politikası Türkiye'de farklı sınıfsal duruşların da belirginleşmesine olanak sağlamıştır. Milliyetçi bir temelde bu politikalara karşı çıkanlar ve reformist bir yaklaşımla anti-emperyalist tavırlar içine girenler, bu süreçte etkin bir rol oynadılar. Küçük burjuva ve ulusal burjuva karakterdeki bu akımların, önümüzdeki süreçte gelişmeleri mümkündür.

Milliyetçi yaklaşımlar içerisinde, bağımsızlık ve anti-emperyalist bir çizgide bulunanlar olduğu gibi, bunun aksine milli duyguları kullanarak kitleleri manipüle eden akımlar da vardır.

rin politikalarının temel dayanaklarında birisi durumundadır.

Reformist hareketin Türkiye halkının bilincini bulandırdığı, emperyalizme karşı zayıflattığı, AB özgülünde, demokratikleşme ve insan hakları gibi burjuva yaklaşımlarla halkın devrimci mücadelesine zarar verdiği açık bir gerçektir. Gerçek yaşamda yerle bir olan bu yaklaşımların Türkiye'de etkili olma olasılığı, dün olduğu gibi bugün de vardır. Bu akımların dünya çapında da önemli akımlar olduğunun bilincinde olarak, Komünist hareketin bu akımlara karşı ideolojik mücadele yürütmesi zorunludur.

PKK/KADEK'in, silahlı mücadeleye son vermesinden bu

bu yaklaşımı ile anti-emperyalist politikadan da mümkün olduğunca kaçınmıştır. Oysa gerçekler böyle değildir; KADEK'in beklentileri hiçbir şekilde karşılanma sürecine girmiş değildir. Aksine, KADEK koşulsuz teslimiyete çekilmek istenmektedir. Uyum paketlerinin niteliği ve son pişmanlık yasası bu gerçekliği göstermektedir. KADEK ile Türk devleti arasında uzlaşmaz çelişki devam etmekle birlikte, bu çelişkinin devrimci bir tarzda çözümü konusunda KADEK liderliğinin içine girdiği çözümsüzlük de devam etmektedir. Son süreçte Irak'ta ve devamında İran'da KADEK gerillalarının sıkıştırılması ve bu ülkelerin dışına sürüklenmesi, gerillaların

Bu akımları küçük burjuva ve ulusal burjuva çizgiden ayırmak gerekir. MHP, CHP ve İP bu akım içinde yer almaktadır. Bu partilerin "milliyetçi"liği şovenist ve faşist devlet savunuculuğunda somutlaşmaktadır. Milli duyguların istismarı, bu partile-

yana, Türk devletinden ve emperyalistlerden beklentileri devam etmektedir. ABD'nin Irak politikası, TC'nin AB'ye üyelik süreci KADEK tarafından TC'nin Kürt Ulusal Sorununa bir çözüm getirmek zorunda kalacağına yorumlandı. KADEK

Türkiye'ye yönelmesine neden olduğu gözlemlenmektedir. Bunun da silahlı çatışmalara yol açtığı görülmektedir. KADEK liderliğinin "barış süreci"ni devam ettirme niyeti ile gerçekler daha fazla karşı karşıya gelmektedir.

KAPİTALİST YENİ İŞ ÖRGÜTLENMESİ VE İŞÇİ SINIFININ DEVRİMCİ NİTELİĞİ

Makineleşmenin artması, esasında işsizliğin artışı değil, işçilerin daha iyi bir yaşam sürmesini, çalışanların lehine çalışma süresini kısıtlaması gerekirken, makineleşme arttıkça bunlar tersine işlemektedir. Çünkü sorunun temelinde sistemin kendisi yatmaktadır. Makinelerin ne amaçla ve hangi sınıfın çıkarları doğrultusunda kullanıldığına bağlıdır. Makineleşme, üretim araçları kapitalist sınıfın mülkiyeti ve denetimi altında bulunduğu sürece, kapitalistlerin çıkarları doğrultusunda artı-değerin maksimum düzeye getirilmesine hizmet etmektedir ve edecektir.

KAPİTALİST BİRİKİMİN MUTLAK YASASI VE YEDEK SANAYİ ORDUSU

Her ideolojinin temelinde ekonomik bir şekillenme yatar. Burjuva sınıfının ideolojisinin temelinde kapitalist ekonomi ve onun sürdürülmesi yatar. İşçi sınıfının ideolojisinin temelinde de sınıfsız toplumun ekonomik şekillenmesi yatmaktadır. Hiçbir ideoloji, o ideolojiyi savunan sınıfların toplum içindeki gelirden aldığı paydan ve sosyal yaşamından ayrı değildir.

Emperyalist burjuvazinin 1980'lerden ve özellikle de 1990'ların başından itibaren "küreselleşme" (küreselleşmeden anlaşılması gereken; emperyalizmin 'yumuşatılmış' adından başka birşey değildir. Bunun üzerine yapılan bütün laf kalabalıkları, özünde emperyalizmi, onun saldırganlığını ve hegemonyacı niteliğinin üstünü örtme, kitlelere onu hoş gösterme uğraşlarından başka birşey olmadığını ek olarak vurgulayalım) retoriğini gündeme getirmeleri ve bununla be-

raber burjuvazinin işçi sınıfı ideolojisini boşa çıkarmak, etkisiz kılmak ve revize etmek için saldırısını yoğunlaştırması, tesadüfi bir olgu olmadığı gibi, işçi sınıfının sınıfsal temellerinin ortadan kalktığı ya da birçokları tarafından ileri sürüldüğü gibi onu var eden nesnel koşulların ortadan kalktığı ve toplum içindeki duruşunun düne oranla nitel bir değişime uğradığı anlamına gelmiyor.

Kapitalist sistemin temel dayanakları, üretim biçimi ve burjuvazinin üretim araçları üzerindeki egemenliği durduğu gibi, kapitalist sistemin sömürü biçimi ve onu var eden artı-değere el koyma olgusu ortadan kalkmamıştır.

İşçi sınıfı burjuvazi ile var olduğu ve burjuvazi işçi sınıfının yarattığı emeğin bir kısmına el koyduğu sürece, yani artı-değer elde ettiği sürece varlığını sürdürebilecektir. İşçi sınıfının olmadığı bir yerde, burjuvazi de olamayacaktır.

Emperyalist menşei birçok burjuva yazar ve ideologun; "küreselleşmeyle birlikte işçi

sınıfının ortadan kalktığı ya da gücünün etkisizleştiği, çalışan sınıfın artık işçi sınıfı olmadığını ileri sürecek denli demagoji ve yalana başvurmaları, burjuvazinin işçi sınıfı ve onun ideolojisinden ne denli korktuğunun ve burjuvazinin gerçek mezar kazıcısının işçi sınıfı olduğu-

vam ettiğini görünce, **Alpaslan Işıklı'nın** dediği gibi, **“Bu aşamada Huntington çıkıyor”** (bk. Mülkiyeliler Birliği Dergisi, sf. 23, sy. 197, 31.yıl, C.XX1). Böylece YDD ile artık savaşların çıkmayacağı, dünyanın barış içinde yaşayacağı, savaşların esas nedeninin ko-

lak yarasını gözardı edenlerin, doğal olarak işçi sınıfı ve onun burjuvaziye karşı, devrimci rolünü ve karakterini de inkar edecektir. Bu tür anlayışlar Marksizmin doğduğu ilk yıllarda da vardı; bugün de var ve kapitalizm ayakta kaldığı sürece de var olmaya devam edecektir.

nu ortaya koymaktadır.

“İşçi sınıfı öldü” vb. savların ileri sürülmesinin nedeni, kapitalist sistemin karakterinin de değiştiğinden hareket edilmesidir. Yani, kapitalizmin artık işçi sınıfını sömürmediği ve hatta işçi sınıfına gereksinimi kalmadığı ve insanlığın biricik toplumsal düzeni olduğu ve bundan ileri gidilemeyeceğinin teorisinden hareket edilmektedir. Bu tür teorilerin yazarları, **“Tarihin Sonu”**, **“İdeolojilerin Sonu”**, **“Kapitalist Ötesi Toplum”**, **“Medeniyetler Çatışması”** vb. gibi “yazar-bilim adamı” kılıfı geçirilmiş pentagon görevlileri olduğu bilinen bir gerçektir. Dikkat edilirse, bu kitaplar birbirlerini tamamlar. Tarihin ve ideolojilerin sonunu ilan edenler, tarihin ve ideolojilerin sonu olmadığını, sınıf çatışmalarının ve ezen ezilen çatışmasının de-

münizm olduğu, komünizmin “temsilcisi” Rusya da çökünce, herşeyin güllük gülistanlık olacağı propagandasını yapan emperyalist burjuvazi bunun üzerinden daha birkaç yıl geçmeden, Irak’a ve peşinden daha birçok ülkeye saldırması ve küreselleşme karşıtı güçlerin yoğunlaşmasıyla beraber, “terörizm” olgusunu gündeme getirdi. Tam bu sırada **“medeniyetler çatışması”** teorisi ortaya atılarak, emperyalistlerin ezilen halklara ve ezilen uluslara yönelik saldırısına bir başka kılıf bulunmuş oldu.

“Küreselleşme” teorisyenlerin, günümüzde işçi sınıfının azaldığından ya da onun 19. yüzyıldaki işlevini 20. yy’ın son çeyreğinden itibaren yitirdiğinden söz etmeleri, gerçekleri bilecek çarpıtmalarından kaynaklanıyor. Kapitalist birikimin mut-

Son yıllarda işsizliğin artışı, işten çıkarmaların yoğunlaşması ve bunun süregelen bir hale gelmesi, çalışan nüfusun sayısında bir azalmadan çok, işsizlerin sayısındaki bir artıştır. Bu da kapitalist sistemin işleyiş yasalarının bir sonucu ya da Marks’ın belirttiği gibi; “kapitalist birikimin mutlak genel yasadır.”

Burjuvazi, her zaman yedek bir ordu yaratır. Yedek sanayi ordusu olmadan, burjuvazinin azami kâr elde etmesi, ya da sermaye birikimini geliştirmesi kısmen güçleşir. İşgücü pazarında ne kadar ucuz işgücü varsa, kapitalistin kârı da o denli büyük olur.

Engels, “Marks’ın Kapital”i üzerine yazdığı bir makalede, günümüz tartışmalarına da ışık tutuyor:

“Ama makinelerdeki ilerlemeler ve tarımın yetkinleşmesi

vb. sayesinde, aynı miktar ürün elde etmek için durmadan daha az işçiye gereksinme olduğuna, bu yetkinleşme, yani bir işçi fazlalığı meydana getirme olgusu, hızla artan sermayeden bile daha hızlı geliştiğine göre, bu sayısı durmadan artan işçiler ne olur? Bu işçiler, işlerin kötü gittiği ya da şöyle böyle olduğu zamanlarda, ya emek değerlerinin altında ücret alırlar ve düzensiz bir biçimde çalıştırırlar, ya da geçimleri kamu yardımıyla sağlanır, ama işlerin özellikle canlı olduğu zamanlarda, İngiltere’de açıkça görüldüğü gibi, kapitalistler sınıfı için gerekli olan, ne var ki, **koşullar ne olursa olsun, düzenli olarak çalıştırılan işçilerin direnme gücünü kırmaya ve ücretlerini düşük tutmaya yarayan yedek bir sanayi ordusu oluştururlar.**” (Engels, Kapital c1, sf. 52, Sol yay.)

Kapitalistler, gereksinimi kadar işçi çalıştırıyor ve gereksinimi dışında kalan işçileri ise yedek sanayi ordusu ya da işçilerin işsizler bölümüne ekliyor. Bu sermayenin birikim yasasıyla direkt bağlantılıdır. Engels’in sözünü ettiği “düzensiz çalışma” ise günümüzde “esnek üretim” denen olgunun dünkü yaşanan olgusudur. Bugün de “esnek üretim” yoğun bir şekilde uygulanmaktadır. Bu uygulama, bir taraftan işçi sınıfının birliğine ve mücadelesine darbe vuran, onu zayıflatan bir yöntem olması yanında, burjuvazinin, işsizler ordusunun daha fazla artarak sosyal patlamaları hızlandırmayı engellemenin de bir yöntemi olarak gündeme getirilmiştir.

Yoksulluğun ve yığınsal işsizliğin nedenlerini ise Marks, bilimsel olarak ortaya koymuştur. Sorun salt modern makinelerin ortaya çıkmasıyla oluşan bir durum değil, kapitalist ser-

maye birikiminin mutlak bir yasa-sıdır.

“*Toplumsal servet, işleyen sermaye, bu sermayenin büyüme ölçüsü ile hızı ve dolayısıyla, proletaryanın mutlak kitlesi ve emeğin üretkenliği ne kadar büyük olursa yedek sanayi ordusu da o kadar büyük olur. Sermayenin genişleme gücü ile, emrindeki işgücünün gelişmesi de aynı nedene bağlıdır. Bunun için, yedek sanayi ordusunun nispi büyüklüğü, servetin potansiyel enerjisi ile birlikte artar. Ama, bu yedek ordunun faal orduya göre oranı ne kadar büyükse, sefaleti, çalışma sırasında katlandığı ıstırapla ters orantılı olan toplam artı-nüfusun kitlesi de o kadar büyük olur. Nihayet, işçi sınıfının düşkünler tabakası ile yedek sanayi ordusu ne kadar yoğun olursa, resmi yoksulluk*

Kısacası, esnek üretimin, işçinin özgürlüğünü daha da kısıtlayan bir iş örgütlenmesi olduğu bir gerçektir. Bu bağlamda, esnek üretim, emek sürecinde bir değişiklik yaratırken, aynı zamanda işçi sınıfına yönelik ideolojik bir saldırıyı da beraberinde getirmiş, işçi sınıfını tamamıyla örgütsüzleştirmeyi hedeflemiştir.

da o kadar yaygın olur. Bu kapitalist birikimin mutlak genel yasa-sıdır.”(açM) (Marks, Kapital C.1, sf. 681, Sol yayınları, Birinci Baskı)

“Elveda Proletarya” diyenler ya da modern sanayi makinelerinin gelişmesiyle, işçilerin kapı dışarı edilmesi, kapitalist siste-

min özünü ve içinde taşıdığı çelişkileri ortadan kaldırmadığı gibi, emek-sermaye arasındaki çelişmeyi de ortadan kaldırmıyor ve hatta giderek keskinleşmesine neden oluyor. Kapitalist sistem, tek bir çözüm yolu bırakıyor: o da, emek-sermaye çelişmesinin emekten yana, yani işçi sınıfı önderliğinde sosyalist devrimlerin gerçekleşmesi ve komünizmin bir dünya sistemi haline getirilmesidir.

Makineleşme tek başına kapitaliste sermaye birikimi sağlamayacağı için, kapitalistin, ödenmemiş emeğe el koyarak, sermaye birikimini gerçekleştirme ve geliştirmesi gereklidir. Bunun yolu da çalışan işçinin sömürülmesinden, onun artı-emeğine el konmasından geçmektedir.

Emperyalist ülkelerdeki bunalımdan kaynaklanan büyük te-kellerin yoğun işçi çıkarmaları ve peşinden ise kâra geçmeleri, işçi emeğine olan gereksinimleri kalmadığından ya da işçinin ödenmemiş emeğine el koymadan sermaye birikimi sağladıklarından değil, tersine daha yoğun bir ödenmemiş emeğe el koymalarından ileri geliyor. Diğer yandan sermaye birikiminin yoğunluğu ve toplumsal servetin büyüklüğüne oranla yoksullaşma ve işsizlik de bir o kadar artar. Yani, işsiz sayısının çok olması, kapitalistin karının da her zaman düştüğü anlamına gelmiyor.

“Dün çok işçi çalıştıran çok kazanırken, bugün az işçi çalıştıran daha çok kazanıyor” yargısı ya da savı ise, tamamen anti bilimsel ve varolan gerçekleri de ters yüz etmektedir. Dünyanın en büyük sanayi te-kelleri, en fazla istihdama da sahiptir. General Elektrik, Ford Motor, General Motor, Toyoto, Mercedes-

Benz-Chrysler, Shell vb. gibi otomobil ve petrol tekelleri en fazla işçi çalıştıran tekellerdir. Makineleşme ne denli ilerlese ilerlesin, işçi çalıştırmayan, yani, artı-emeğe el koymayan bir kapitalist sermaye birikimi sağlayamaz. Aynı şekilde spekülasyon sermaye kesimi de böyledir ve onlar da ödenmemiş emekten pay almaktadırlar. Engels'in dediği gibi;

“Zaten toplumun bütün çalışmayan üyelerini işte bu ödenmemiş emek besler. ... Mevcut tüm toplumsal düzen, ödenmemiş emeğe dayanır.” (Engels, Kapital C.1, sf.49)

İşsizliğin ya da Marks'ın deyimiyle artı-nüfusun artmasını, günümüzde salt modern makinelerin ortaya çıkmasına bağlayanlar, bunun sermaye birikiminin ve kapitalist zenginliğin zorunlu bir ürünü olduğunu gözardı ederler.

Makineleşmenin gelişmesi ve emek yoğun üretimin giderek azalıp yerini teknik yoğun emeğe bırakması, işsizliğin nedenlerini ve onun yaratılışının esas ilkelere ortadan kaldırmaz. Kapitalist artı-emeğe el koyarak sermaye birikimi sağladığına göre, fabrikasında bir işçi de çalıştırsa yine ortada bir sömürü var ve geriye kalan işsiz yığınla-

rı ise, yine kapitalist zenginleşmenin ve birikimin “kaldırıcı ve hatta bu üretim biçiminin varlık koşulu halini de alır”(Marks, age, sf. 670)

2. emperyalist paylaşım savaşı sonucu Avrupa ülkeleri büyük bir işçi kitlesine gereksinim duydu. Özellikle de Almanya yoğun olarak “misafir işçi” adı altında dış göçü teşvik etti. Bunun nedeni, Alman burjuvazisinin kendisine yeterli yerli işçisi olmadığından değil, sermayenin daha hızlı gelişmesi ve işçi ücretlerini belli bir seviyede tutma, işçi direnişlerini kırma amacıyla da olsa kapitalist işleyiş gereği fazla işçi nüfusuna gereksinimi vardı. Bu nedenlerle dış ülkelere özellikle de Türkiye'den binlerce işçi akını sağlandı.

Günümüzde de Avrupa ülkeleri sürekli bir göç alımına gereksinim duyuyorlar. Bir taraftan Avrupa'da işsizliğin artmasına karşın, hükümetler hala işçi alımına gereksinim duyduklarını ve bir yıl içinde ortalama ne kadar işçi alacaklarını açıklıyorlar. Avrupa burjuvazisinin bu tavrı salt nüfusun yaşlanmasına bağlanamaz. Marks'ın bilimsel olarak ortaya koyduğu gibi, sermaye birikimi için artı-nüfus'a sürekli bir gereksinim duyuluyor ve sermaye birikiminin temelini-

de de bu artı-nüfus yatmaktadır.

Günümüzdeki gelişmeleri daha iyi açıklamak, yığınsal işçi çıkarmalarını ve işsizler ordusunun giderek artışının nedenlerini bulmak ve bunu bilimsel bir temele oturtmak için yeniden Marks'a dönelim:

“... kapitalist üretim, doğal nüfus artışının sağladığı kullanıma hazır işgücü miktarıyla asla yetinemez. O, rahatça at oynatabilmesi için bu doğal sınırların dışında yedek bir sanayi ordusunun bulunmasını ister.” (Marks, age, sf.672)

Avrupa burjuvazisinin bir taraftan “çok yabancı göçü oluyor” yönlü yakınmaları yanında yabancı göçe de gereksinim duyması ya da bunu mültecilerle sağlaması (şimdilik bununla yetinmesi), sermayenin artı-nüfus politikasının bir zorunluluğudur.

Alman emperyalist devleti, 4 milyonu aşkın resmi işsiz sayısına karşın, hala dışardan kalifiye işçi (yeşil kart) istemesi ve alması neyle açıklanabilir? Alman burjuvazisi 4 milyon işsiz sosyal fonlardan beslemeye zaten razı. Hiç işsiz olmaması ise ona daha pahalıya mal olacaktır. Birincisi işçilerin işgücünü pahalıya satmasına ve pazarlık gücünün güçlü olmasına neden olacak; ikincisi, işçi sınıfının kendi ekonomik ve demokratik hakları için mücadele eğilimini güçlendirecek. Üçüncüsü; işçi sınıfının birliğini güçlendirecektir. Dördüncüsü, sermaye istediği gibi at oynatamayacak ve yeterli birikimi sağlayamayacaktır. Tersine bir durum, yani işsiz sayısının çalışanlara oranla artması ise, kapitalistleri güçlendirecek ve istedikleri gibi egemenlik kuracaklardır. Böylece işsizlerin çalışanlar üzerinde bir baskısı olacağı için, çalışanlar patronların istedikleri yönde hareket

edecek, kendi hakları için mücadele edemeyecekler ya da bu oldukça cılız kalacaktır. Bu nedenler ve olasılıklar daha da çoğaltılabilir.

Almanya'da enformatik ve iletişim teknolojisi alanında yeterli işçi sayısı ve hatta fazlası bulunmasına karşılık Alman burjuvazisinin dış ülkelere bu branşta işçi alması, Marks'ın "artı-nüfus" dediği sermaye birikimi için gerekli artı-nüfusun yaratılması politikasının bir ürünüdür. Örneğin 2002 yılı sonuna kadar Almanya AB dışındaki ülkelere toplam 11 bin 230 (2002 Şubat'ı, Kaynak, Alman İşçi Bulma Kurumu) uzman eleman almıştır ve bu sayıyı 20 bine tamamlamaya çalışıyor. Oysa, aynı kaynak her yıl bu branşta Almanya'da 580 bin kişinin okullardan mezun olduğunu belirtiyor. Bunun yanında AB ülkelerinden de bu branşta Almanya'da çalışan binlerce elemanın olduğu da bilinen bir gerçektir.

Almanya'nın (Green Card) Yeşil kart olayı, işsizliğin esata olmadığı, ama işsizliğin bilinçli olarak yaratıldığının yalın bir örneğidir. Başka bir örnek ise, birleşmeden önce işsizliğin olmadığı Doğu Almanya'da Batı Almanya'yla birleşmesinin arkasından, çığ gibi işsizliğin artması, daha doğrusu yaratılması, kapitalist sistemin kendi doğal işleyiş yasaının kaçınılmaz bir ürünü olduğunu ortaya koymaktadır. Doğu Almanya'daki işsizliğin %20 civarında olması, eski fabrikaların yıkılması olarak gösterilmeye çalışılsa da bu gerçekçi bir yaklaşım değildir. Oysa, bilinir ki, Doğu Almanya Batı Almanya ile birleşmeden önce dünyanın en gelişmiş 13. ülkesi (*) sıralaması içinde gösterilirken, Batı Almanya ise 3. sıra-

daydı. Ve bugün eski Doğu Almanya'da intihar 3. ölüm nedenidir. (*) (Eski Doğu Almanya "Ekonomi Tarihi Akademisi Direktörü" Jürgen Kuczynski'den aktaran Özgür Üniversite Forumu, Şubat 1998, Sosyalizm: nerede hata yapıldı? sf. 105)

Eski Doğu Almanya'da işsizliğin Batı Almanya'ya oranla yüksek oranda olmasının birçok nedenleri arasında eski fabrikaları yıkıp, Batı Alman tekeli burjuvazisinin, oraları işgal ederek sermaye birikimi için yeni bir boş alan yarattığı da bir gerçek. Tekelci burjuvazi, sosyal yapının bozulmasını dikkate almadan, yeni bir pazar alanı bulduğu anda orayı sermaye birikimi için en iyi şekilde kullanmaya çalışır. Doğu Alman pazarı Batı Alman tekeli burjuvazisi için değnek-siz ve köpeksiz bir alandı. Varolanı yıkarak, yeniden orayı "inşaya" girişti ve sermaye birikimi için muazzam bir alan açtı. Savaşların, kaçınılmazlığın bir nedeni de sermaye birikimi sağlamak için yeni egemenlik alanlarının oluşturulması ve yıkılan yerlerin yeniden yapılması değil midir!

Doğu Alman fabrikaları, Batı Alman tekeli burjuvazisinin yalın-üretim organizasyonuna uygun olmadığı gibi, çok yüksek bir teknoloji ile de donanımlı değildi. Bu iki faktör, sosyal dokunun bozularak kitlesel işsizlik yaratacağı biline biline, "eski" yıkıldı ve yeni bir sömürü biçimine uygun hale getirilmeye başlandı.

Günümüzde işsiz sayısının artmasının bir nedeni emperyalist ülkelerdeki bunalımın yanı sıra, emeğin kalitesinin (teknik yoğun üretim) artmasından kaynaklanıyor. Bugün "küreselleşme" teorisyenlerinin, makineleşmenin artmasıyla, proletarya-

nın devreden çıkmaya başladığının ve hatta çıktığını ileri sürmelerinin gerçeklerle bağdaşmadığını yazının birçok bölümünde ortaya koyduk. Emperyalist tekel bir anda yığınlar halinde işçi çıkarıyorlar. Bu makineleşmenin (emeğin kalitesinin artması) gelişmesi, ama öbür yanda ise işçi ücretleri aynı seviyede kalabiliyor. İşçi sayısındaki azalma, üretimin düşmesini getirmedeği gibi, masrafları da düşürmeyebilir. Ne var ki son yıllarda, emeğin kalitesinin artmasına ve kapitalistin sermaye birikiminde bir artış olmasına karşın, işçi ücretlerinde düşüş oldu. Bu da yoğun artı-nüfusun varlığından ileri gelmektedir. Fazla ücret isteyen işçiye dışarda kalan artı-nüfus gösteriliyor. Sendikal örgütlenmelerin zayıflaması, sendika yönetimlerinin patron yanlısı olması, işçi sınıfının kendi hakları için mücadelesini de geriye çekiyor.

Ayrıca şunu da eklemek gerekiyor ki, işsizlik olgusu kapitalizm ortaya çıktığından beri vardır. Yani burjuvazinin ve işçinin tarih sahnesine çıkmasından bu yana, işsizlik her zaman varolagelmıştır. Bu bazen artış gösterirken, bazen ise geriye çekilebilmiştir. İşsizliği günümüze özgü olarak görenler yanılıyor. Kapitalist sistem, artı-nüfus yaratmadan kendi yaşamını devam ettiremez. O her zaman bir işsizler ordusu ya da yedek sanayi ordusu bulunduracaktır. Çünkü sermayenin kendisini genişletmesi ve büyümesi için fazladan bir işsizler ordusunun varlığı zorunludur. Bujuva ekonomi politikasının olmazsa olmaz ön koşullarından biri budur.

Makineleşme için Marks şunları söylüyor:

"*Emeğin üretkenliğindeki diğer bütün artışlar gibi makine*

de, metaların ucuzlatılması ve, işçinin kendisi için çalıştığı iş-günü kısmını kısaltarak, karşılığını almadan kapitaliste verdiği diğer kısmını uzatmak amacıyla kullanılır. Kısacası makine, bir artı-değer üretme aracıdır.”(Marks, Kapital C.1, sf. 401, Birinci Baskı, Sol Yayınları)

kapitalist sınıfın, işgücünü kapitaliste satan sınıfların üzerindeki egemenliğinin daha pekişmesine ve sürdürülmesine hizmet ediyor.

Marks, devamla şöyle der:

“... Modern sanayinin bütün hareket şekli, emekçi nüfusun bir kısmını devamlı olarak, işsiz ya da yarı-işsiz insanlar haline

olarak kalktığı ve işçi sınıfı ideolojisinin de artık kalmadığı ya da eskisi gibi yeniden bir devrim yapamayacağı varsayımları ya da savları üzerine oturtulmuş burjuva ideolojisinin “liberal” görünümlü bir versiyonundan başka bir şey olmadığı bilinen bir gerçektir.

O halde, işsizliğin çığ gibi

Makineleşmenin artması, esasında işsizliğin artışı değil, işçilerin daha iyi bir yaşam sürmesini, çalışanların lehine çalışma süresini kısıtlaması gerekirken, makineleşme arttıkça bunlar tersine işlemektedir. Çünkü sorunun temelinde sistemin kendisi yatmaktadır. Makinelerin ne amaçla ve hangi sınıfın çıkarları doğrultusunda kullanıldığına bağlıdır. Makineleşme, üretim araçları kapitalist sınıfın mülkiyeti ve denetimi altında bulunduğu sürece, kapitalistlerin çıkarları doğrultusunda artı-değerin maksimum düzeye getirilmesine hizmet etmektedir ve edecektir. Makineleşme, mülkiyet toplumsal mülkiyet haline dönüşünce insanlığın bütününe, onun yaşamını daha iyi organize etme ve yükseltmesine hizmet edecektir. Oysa kapitalist sistemde makineleşme ve iş bölümü, ka-

getirmeye dayanıyor.” (Kapital C.1, sf. 671)

İşsizlik olgusu kapitalizmin olmazsa olmaz varlık kurallarından biri olduğuna göre, makineleşmenin daha fazla işsizlik yaratması kadar doğal bir şey olmaz. Çünkü makineleşme -günümüzde mikroelektronik- işçilerin ya da bir başka söylemle ezilenlerin yararına değil, kapitalistlerin daha fazla sermaye biriktirmelerine hizmet eder bir şekilde ele alınmaktadır. Oysa makineleşme toplumun bütününe hizmet etmesi gerekir. Ama, burjuvazi, kendi aşırı kârları için, işçilerin bir bölümünü işsizler ordusu haline getirmektedir.

1980’lerin başından itibaren “elveda proletarya” öykünmesinin arkasında, aslında işsizliğin artması değil, ideolojik nedenler yatmaktadır. İşçi sınıfının sınıf

büyümesi, günümüze ait bir olgu olmayıp, kapitalizmin varolma temelinde yatmaktadır.

Burada bazı emperyalist ülkelerdeki işsizliğin oranlarını ele aldığımızda, işsizliğin aynı zamanda emperyalist ekonomik kriz ile de doğru orantılı olduğu görülecektir.

Örneğin; İngiltere’de işsizlik oranı, 1971’de %2,6 iken her yıl artış göstererek 1981’de 8,1, 1986’da ise 11,1’e yükselmiştir. Özellikle özelleştirmelerin yaygınlaştırıldığı dönemde işsizlik sürekli bir artış göstermiştir. En son ise, 1994’de 9,4 olan işsizlik oranı, 2001 yılında 5,1’e düşmüştür. İşsizliğin yüksek olduğu dönemlerde ise, İngiltere’de işçi sınıfı ve emekçi sınıfların hareketinde de bir yükseliş görülmüştür.

Fransa’da da durumlar farklı değildir. 1960’da 1,4 olan işsiz-

Ülke	Genel İşsizlik İçinde Uzun Süreli İşsizlik oranı (%) 1995	Genel İşsizlik (%) 1995
Avustralya	30,8	8,5
Belçika	62,4	9,4
Almanya	48,3	8,2
Fransa	45,6	11,6
İngiltere	43,5	8,7
İtalya	62,9	12,2
Japonya	18,1	3,1
Kanada	13,8	9,5
Hollanda	43,2	6,5
İspanya	56,5	22,7
İsveç	15,7	9,2

Kaynak: OECD 1996'dan aktaran Carsten Rolle, Ulrich van Suntum, Soziale Orientierung, C.2, (Duncker ve Humboldt –Berlin 1997)

lik sürekli bir ivme kazanarak 1994 yılında 12,4'e çıkmıştır. 2001 yılında ise, 8,9'da kalmıştır. Her iki ülkede de işsizler içinde uzun süreli işsizliğin oranı ise %60 ile %44 arasında gidip gelmiştir. (işsizlik oranları, Avrupa Topluluğu Araştırma Grubu (FEG) yayınlarından (No:7) alınmıştır)

Bir başka araştırma ise, emperyalist ülkelerdeki uzun süreli işsizliğin büyük boyutlarda olduğunu ortaya koymaktadır. Bir taraftan nüfusun yaşlanması, diğer taraftan ise emperyalist sistemin gereksinimi gereği uzun süreli işsizlik hep yüksek oranda tutulmuştur.

Örneğin Almanya'da yaklaşık iki işsizden biri uzun süreli iş bulamamaktadır. Yani, uzun sü-

reli işsizler yaklaşık iki yıl işsiz kalmaktadır. Tabii, bir de genel işsizlik oranına eklenmeyen ama sosyal bir olay olan gizli işsizlik olgusu vardır.

Almanya'daki gizli işsizlik ile ilgili bir tabloyu buraya almakta yarar var.

Bugün işsizliğin nedenlerinden birinin "iyi bir mesleğe sahip olmama" olarak gösterilmesi, sorunun özünün, yani kapitalist sistemin varlığını sürdürebilmesi için işsizliğin olmazsa olmaz bir kural olduğunu gizlemek içindir.

Bilindiği gibi, işçi sınıfı ve burjuvazinin var olduğu günden bu yana üretim araçlarında da durmadan bir gelişme olmuştur ve her dönem burjuvazi, işsizliğin nedenleri arasında "üretim

araçlarının modernleşmesi"ne koşut olarak işçilerin "modernleşmemesini", yani, teknik eğitim yoksunluğunu göstermişlerdir. (Sanki, işçilerin işgücünün kalitesinin artırılmamasından işçiler sorumluymuş!) oysa biliniyor ki; üniversite, teknik yüksek okul mezunu işçiler ya da "iyi" bir mesleğe sahip diye tanımlanan işçi ya da emekçilerin de işsiz olduğu bilinen bir gerçektir.

Fransa'dan bir örnek verecek olursak, üniversite mezunu gençlerin genel işsizlik içindeki oranı, sırasıyla, 1991'de %4 iken 1994 yılında %6,4'e çıkmıştır. Yine üniversite mezunu olmayıp ama "iyi bir meslek" eğitimi yapmış genç erkeklerin genel işsizlik içindeki oranı, sırasıyla 1991'de %8,3 iken, 1994'de 11,6'ya çıkmıştır. (*) Bu oranlar da gösteriyor ki, burjuvazinin "iyi meslek" dediği branşlarda meslek eğitimi yapanların işsizlik içindeki yerleri küçümsenmeyecek orandadır. Bu da, işsizliğin nedenleri "iyi meslek sahibi" olmamakta değil, sistemin kendi içinde yattığının yalın bir göstergesi olduğunu göstermeye yetmektedir.

(*) Rakamlar, "Forschungsgroupe Europäische Gemeinschaften-FEG" Avrupa Toplumu Araştırma Grubu, No. 7'den alınmıştır)

Öte yandan "işçiye gereksinim kalmıyor, çünkü makineleşme hızla geliyor" yaygarası ise, yine tekerci sermayenin sermaye birikiminin temelini ne

Yıl	Toplam işsizlik (milyon)	Resmi işsizlik (milyon)	Gizli işsizlik (milyon)
2001	5,585	3,852	1,733
2000	5,696	3,889	1,895
1999	6,043	4,099	1,944
1998	6,175	4,279	1,895

Kaynak: Yıllık, No:1, Aktuell 2003, Harenberg Lexikon Yayınları (Almanca)

olduğunu gizlemenin bir başka propagandif yalan argümanıdır. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, sermaye birikimi sömürden, yani işçinin fazla emeğine el koymaktan doğar. İşçi sömürmeden kapitalist sermaye biriktiremez. Ayrıca, “işçiye gereksinim yok” ya da “işçiler artık eski işçi değil” gibi savlar da yine burjuvazinin kitleleri idelojik yanıltma argümanlarından başkası olmadığı biliniyor. Oysa, her geçen gün burjuvazinin daha

genel işçi sayısında büyük bir düşüş olmadığı gibi, çalışanların sayısı genel anlamda artmaktadır.

Örneğin, DC tekelinin 2000 yılında işçi başına cirosu 389,877 Euro iken, yıllık ortalama maaş ve ücretler ise 21,836 Euro civarında olmuştur. Ama aynı tekelin aynı yıl içinde çalışan başına yıllık net geliri ise 52,427 Euro olmuştur. Sadece 12 yönetim kurulu üyesinin aldığı yıllık maaşın tutarı ise yıllık

Ortada bir gerçek var. Burjuvazi, işçi sınıfını sömürerek, onun üzerinde egemenlik kurarak iktidarını sürdürüyor. Ve diğer bir gerçek ise makineleşme ve işgücünün kalitesinde ne denli artış olursa olsun sermaye birikimi, artı-değer elde edilmeden ve artı-nüfus yaratılmadan başarılamaz. Bu bilimsel gerçekliğin reddi, varolan gerçeklerin değiştirilmesine yetmiyor. Dünyanın döndüğü gibi, kapitalist sistemin gerçekliği de burjuvazi ve işçi

Firma	Toplam Çalışan sayısı(*) 2002	Bir Önceki Yıla Göre Artan İşçi Sayısı
BMW	97 275	3651
DaimlerChrysler	191 158	2700
Allianz	38 352	2195
Spar	37 000	1500
Volkswagen	105 561	886
Volkswagen	74 468	701

Kaynak; *Wirtschaftwoche*, 7 Mart 2002

(*) *Almanya içinde çalışanları kapsamaktadır.*

fazla işçiye gereksinim duyduğu da bir gerçek. Teknik yoğun üretim ne denli artarsa artsın ya da bir başka söylemle, üretim araçları ne denli modernleşirse modernleşsin, sermayenin her zaman daha fazla artı-değer elde etmeye gereksinimi vardır. Bu da daha fazla işçi çalıştırma anlamına gelmektedir. İşçi sayısı ya da büyük tekelin işçiye gereksinimi giderek azalıyor diyenlere bir tablo ile yanıt vereyim:

Daimler Chrysler (DC) tekelinin dünya ölçeğinde çalışanlarının toplamı 2000 yılında 416,501. Bu sayı bir önceki yılın yaklaşık 30 bin kadar aşağıda olmasına karşılık, cirosunda da büyük bir artış olmuştur. Bunun birçok nedeni olmasına karşın, toplu işçi çıkarmaların yanında

25 milyon Euro’yu geçmektedir. Oysa işçinin bir yıllık ortalama ücreti net değil, brüttür. (Bu rakamlar, Rüdiger Liedtke’nin “Wem gehört die Republik?” (Bu Cumhuriyet Kime Aittir-2002 adlı kitabından alınmıştır.)

Örneğin Volkswagen otomobil tekelinin ise çalışanlar sayısı sürekli artmıştır. Sırasıyla, (Almanya içi ve dışı dahil) 1998’de, 297,916; 1999’da, 306,275; 2000’de, 324,402. (Rüdiger Liedtke, sf.502)

Bütün bu veriler, “elveda proletarya” diyen ya da çok işçi çalıştırmadan daha fazla artı-değer elde edildiğini ileri sürenler ve aynı zamanda “işçi sayısı giderek azalıyor” diyenleri yalanlıyor.

Buna benzer daha başka verilerin tekrarlanmasına gerek yok.

sınıfının çatışmalı diyalektiği içinde işçi sınıfının kapitalist sistemi yıkana kadar varlığını sürdürmeye devam edecektir.

EMEK SÜRECİ VE İŞGÜCÜNÜN NİTELİĞİNİN DEĞİŞİMİ

Kapitalizm doğduğu günden bu yana daha fazla artı-değer elde etmek için işgücünden en üst düzeyde yararlanmak ve onun maliyetini en alt seviyede tutmak için yeni yöntemler geliştirmesi kapitalist sömürü mekanizmasının kendi doğallığıdır. Bunun tersini düşünmek, kapitalist sermaye birikiminin doğasına aykırıdır. Burjuvazi, makineleşmenin gelişmesine göre de üretimin yeniden örgütlenmesine gitmiştir. Bunun ilk göze çarpanı Taylorist sistemdir. Manifaktür

el sanatçılığından kitlesel üretime geçişteki emek sürecinin değişmesi gibi, kapitalizmin geliştiği bir süreçte emeğin üretim içindeki yerinin yeniden örgütlenmesi de kaçınılmaz olmuştur ve ortaya “Taylorist bilimsel yöntem” denilen fabrika içinde emeğin yeniden örgütlenmesi olarak ortaya çıkmıştır.

Taylorist sistemin en önemli özelliklerinin başında, hiç kuşkusuz yabancılaşmış emeğin nasıl kontrol edileceği gelmektedir. Buradan hareketle, üretimin parçalanarak iş bölümünün geliştirilmesi, işçinin işin bütünü üzerinde bilgi sahibi olmasını önlemek ve kafa emeği ile kol emeği arasında derin bir uçurum yaratılarak, işçinin kendi yaptığı işe daha fazla yabancılaşmasını sağlamak gibi temel özellikleri de sayılabilir.

Ne var ki, Taylorist sistem 2. emperyalist paylaşım savaşına kadar devam etti ve ondan sonra kapitalist sermaye birikiminin taleplerine yanıt veremez oldu ve emek sürecinin yeniden örgütlenmesi kaçınılmaz oldu. Fordizm! Emek sürecinin yeniden örgütlenmesi, makineleşmenin gelişmesine koşut olarak geliştiği gibi, Taylorist sistemden çıkıp Fordist sisteme geçişte de, makineleşmenin gelişmesiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Elbette, tekniğin gelişmesiyle beraber, iş örgütlenmesinin, iş örgütlenmesi içinde işçinin emeğine daha fazla yabancılaşmasının, üretimin hızlandırılmasının, ideolojik olarak işçinin tamamen iş yönetiminin saf dışı edilmesi ve makinenin sıradan bir parçası haline getirilmesi de sorunun önemli yanlarından bazılarıdır.

“Fordizmin ayırddedici özelliği, üretim sürecinin ilk defa işçinin özelliklerine ve fiziksel nite-

liğine bağlı olarak örgütlenmesinden çıkılıp, makinenin (teknik) mantığına göre, makinenin nesnellğine göre örgütlenmiş bir üretim sürecine geçiş olmasıdır.” (Doç. Dr. Nurhan Yentürk, 93-94 Petrol-İş Yıllığı, sf. 802)

Üretim örgütlenmeleri üzerine ciddi bir araştırmaya sahip olan İlker Belek’de, Fordist üretim örgütlenmesini şöyle tanımlıyor:

“Fordizm’de temel ilke; bant akışının sürekli kılınması, ürünlerin çok miktarda ve standardize üretimi, buna uygun sınırlı amaçlı makinelerin geliştirilmesi ve böylece teknolojinin özelleştirilmesi, işlik içinde amaçların iyice parçalanması ve işçilerin sıkı bir biçimde denetimiydi” (İ.Belek, Postkapitalist Paradigmalar, sf.55, Birinci Baskı-1997, Sorun Yayınları)

Taylorist ve Fordist sistemin iş örgütlenmeleri farklı olsa da, ortak yanlarını, işçinin üretim üzerindeki kontrolünü, işle ilgili düşünmesini, sadece yukarıdan komuta sistemiyle hareket eden bir makine parçası haline getirilmesi oluşturmaktadır. Özellikle Fordist sistemde, bant usulü üretimin yürütülmesi, işçinin bütünüyle makineye bağlı kılınmasını ve düşünsel anlamda işçinin içinin boşaltılmasını hedeflemiştir.

Bütün bunlara karşın, bu süreçte sendikalaşma hareketleri durmamış, işçi sınıfının devrimci mücadelesi yükselme göstermiştir. Bunların başında ise, toplu üretimin yapılması ve üretim makinelerinin birer parçası haline getirilen işçilerin, biri olmadan üretimin aksamaması gibi, birbirine bağımlı hale getirilmesi de, sınıfın örgütlü yapısını ve dayanışmasını ortadan kaldırmaya elverişli olmamıştır. Bunun yanında uluslararası alanda

sosyalist ülkelerin varlığı ve gelişmesi, işçi sınıfı hareketinin gelişmesinde artı bir avantaj sağlamıştır.

Taylorist üretim örgütlenmesinden fordist üretim örgütlenmesine geçiş, 2. emperyalist paylaşım savaşı sonrası için büyük bir sermaye birikimini de beraberinde getirmiş, özellikle 2. paylaşımın galibi ABD’nin daha geniş pazar alanlarında üstünlük sağlamasına da hizmet etmiştir. Bu süreçte, Keynes ekonomi politikası olarak bilinen işçi ve emekçilerin alım gücünün yüksek tutularak tüketimin hızlandırılması, sosyal yardımların yükseltilmesi, yoğun üretimin eritilerek, sermayenin ölü durumdan çıkarılıp canlı hale getirilmesini ve sermaye birikiminin artışı sağlamıştır.

Avrupa ve Japonya’nın 2. paylaşım savaşında yıkımı ve buraların yeniden inşası böylesi bir politikayı dayatırken ve sermaye birikimini ve sermayenin aşırı kârını dürtüklerken, özellikle Almanya ve Japonya’nın yeniden emperyalist pazar alanlarında söz sahibi olmasıyla beraber, emperyalist krizlerde yeniden gündeme gelmeye başladı. Bu süreç 1970’lerden itibaren ciddi şekilde kendini gösterdi ve ABD’nin tek başına dünya kapitalist pazarları üzerinde at oynatmasını kısıtlayıcı önemli bir rol oynamaya başladı.

Fordist üretim örgütlenmesinin bütünüyle makineye bağlı olması ve üretimde makineleşmenin her geçen gün yoğunlaşması (esas etken olmamakla beraber), kâr oranlarında da bir düşüşü beraberinde getirdi. Doğal olarak Fordist sistem, miadını doldurdu. Sermayenin istemlerine karşılık veremez hale gelecek, hantal bir örgütlenme biçimine dönüştü ve burjuvazi yeni

bir üretim süreci örgütlenmesine geçişin arayışına girdi. Elbette bu gelişmeler, burjuvazinin iradesiyle değil, kapitalist sistemin doğal yapısı içinde, kendi nesnelliğinin doğası içinde gelişti ve bundan sonra da aynı nesnellik içinde gelişmeye devam edecektir.

Fordist üretim süreci örgütlenmesindeki aşırı makineleşmenin getirdiği hantallık, verimliliğin düşmesi kâr oranlarında düşüş eğilimi göstermesi yanında, o süreçte işçi sınıfı hareketini gelişmesi de, bu sistemin daha fazla yürüyemeyeceği ve bu hareketlenmenin sermayeyi istediği gibi işçiler üzerinde denetimi sağlayamayacağını da ortaya koymuştur. 2. emperyalist paylaşım savaşından 1970 sonlarına kadar dünya işçi sınıfı hareketinin muazzam boyutlarda gelişmesi, ezilen ulus hareketlerinin demokratik gelişimi burjuvaziyi derinden sarsmış, aşırı kâr elde etmenin önünde ciddi bir engel olarak durmuştur. Fordist sistemin tıkanmasının esas noktası burasıdır. Bu görülmeden salt aşırı makineleşmenin ve buradan kaynaklı üretimin hantallaşmasını tek başına Fordist sistemden vazgeçiş nedeni olarak ele almak, o süreç dilimi içinde işçi sınıfı hareketinin sermayeyi tehdit eden boyutunu görmezden gelerek ideolojik bir yanılgı içine düşülmüş olur. Ne var ki, bazı Marksist eğilimli araştırmacılar sorunun bu yanını görmezden geliyorlar.

Taylorist ve Fordist sistemler, işçinin kendi emeğine aşırı yabancılaşmasını, işin basitleştirilmesini, üretimin insani yönünün tamamen yok edilmesini, kafa ve kol emeği arasında derin uçurumlar yaratmasına karşılık, işçi sınıfının örgütlü mücadelesini önleyemedi. Her ne kadar

burjuvazi, bu sözü geçen üretim örgütlenmelerinde işçi sınıfının örgütlü mücadelesini önlemeyi hedeflemişse de, bunu başaramadı. Ve sermayenin kâr oranlarındaki düşüş eğilimi, o sürecin sonlarına doğru işçi sınıfının direnişlerinden kaynaklandı. Büyük dalgalı grevler, iş yavaşlatmaları, çeşitli direnişler ve işçi hareketi üzerindeki devrimci etki verimliliğin düşüşünde esas etkiyi oluşturmuştur. Yukarıda sıraladığımız diğer etkenler ikincildir. Örnek vermek gerekirse, sadece Çin Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin dünya işçi sınıfı ve emekçileri üzerindeki yarattığı etki ve bu devrimci dalganın hemen hemen bütün ülkelerde büyük devrimci direnişler yaratması, sermayenin kâr oranındaki düşüşün esas ögesinin ne olduğunu ortaya koymaya yeter.

Burjuvazi, üretim süreci içinde (üretim örgütlenmesinde) işçiyi sıradan bir makine durumuna getirirse de, yine işçiye dayanarak üretim yapmak durumundadır. İşçi olmadan üretim yapılamaz. Makine tek başına üretim yapamaz, üretimin esas ögesi genel anlamıyla insandır. İnsansız üretimin olması düşünülemez. Bu nedenle, burjuvazi ne kadar işçiyi sıradanlaştırırsa sıradanlaştırın, işçi dışardan verilen sosyalist eğitimle kendi emeğinin ve kendi çıkarlarının bilincine varacaktır.

1970'lerden günümüze kadar işçi sınıfı ve burjuvazi arasındaki mücadele bazan keskinleşerek bazan ise duraganlaşarak sürdü ve burjuvazi mikroelektronik gelişmesiyle beraber yeni bir üretim örgütlenmesini de yaşama geçirdi. Bunun adı "yalın üretim", "esnek uzmanlaşma", "esnek üretim", "tam zamanında üretim" ya da "Toyo-

tizm" oldu. Bu yeni üretim örgütlenmesinin teorisi ilk İngiltere'de ortaya çıkmasına karşın, pratik uygulama anlamında ilk geliştiği yer Japonya oldu. Japon emperyalist sermayesi, aşırı kâr oranlarındaki düşüşü engellemek ve işçi sınıfının mücadelesini geriletmek için mikroelektronik gelişmesiyle beraber, işçi sınıfını örgütlülüğünün dağıtılması, üretimin daha verimli hale getirilmesi, diğer emperyalist tekellere karşı daha bir üstün hale gelmesinin yolu olarak, "esnek üretim" adı verilen yeni bir üretimin örgütlenme biçimini 1970'lerden itibaren yavaş yavaş uygulamaya soktu ve bugün hemen hemen büyük tekellerin hepsi bu üretim örgütlenmesini kendi üretim alanlarında esas hale getirdi.

Burada, esas konunun dışına çıkmadan, bir noktayı yeniden vurgulamak gerekiyor: Üretim süreci örgütlenmelerinin, ücretli emek ilişkisini değiştirmediklerini, burjuvazinin sermaye birikimi için ücretli işçiye mutlak bir gereksinimi olduğu ve üretim ilişkilerinde her hangi bir değişiklik olmadığını ya da yaratmadığını anımsatalım. Kapitalist sistem altında üretim süreci içinde ne türlü teknoloji kullanılırsa kullanılsın üretim ilişkilerinde ve işçi ile patron arasındaki üretim ilişkisinde ve bunların konumlarında, yani, birisinin üretim araçlarının sahip olması ve işçinin işgücünü satın alması niteliği, diğerinin ise kendi işgücünü patrona satması niteliği ilişkisinde herhangi bir değişiklik söz konusu değildir. Bu nitelikler kendi konumlarını koruduğu sürece, emek-sermaye arasındaki çatışma da varolacaktır. Kapitalist sistem emek-sermaye çelişmesini çözecek bir niteliğe sahip olmadığı gibi, sistemin karakteri

gereği bu çelişmeleri keskinleştirici bir rol oynamaktadır.

Bir üst paragraftaki anımsatmayı unutmadan, esnek üretim, Fordist sistemden emek süreci ve işçinin niteliği konusunda temelde farklılıklar gösteriyor.

“Üretim sürecinin bütününe ilişkin bilgi sahibi olan, ürünü yenileme, kalite artışı ve buluş sürecinde aktif katkıda bulunabilecek kapasitedeki işgücü yeni bir verimlilik ve kar oranı artışı için temel ihtiyaç olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca sözü edilen yeni teknolojilerin etkin olarak kullanılabilmesi için emeğin değişken-nitelikli (multi-skilled) olması gerekmektedir.” (Doç. Dr. Nurhan Yentürk, age, sf.808)

Bu, emeğin niteliğine ilişkin bir gelişme iken, diğer bir yanı ise, işçinin emeğine, bir başka şekilde ifade edilirse, Fordist sistemin tersine, esnek üretim, işçinin işine yabancılaşmasını önlemenin ve bundan kaynaklı direnişlerin kırılmasının önüne geçmek amaçlı olmasına karşın, azami artı-değer sömürsünün olduğu bir sistemde bunun ortadan kaldırılamayacağı açıktır. Yani, işçinin emeğine yabancılaşması bütünüyle ortadan kalmaz.

Esnek üretim salt işçinin iş niteliğinin değişimi ile ilgili bir olay değildir. Aynı zamanda buna koşut olarak, esnek emek gücü kullanımını, yani az sayıda nitelikli işçilerin gelişmiş makinelerle (bilgisayar aksamı) çalışmasını sağlarken, öbür yanda ise bilgisayar donatımlı makinelerin dışında kalan işlerin taşeronlara (numerik esneklik) verilerek, işgücü niteliği düşük (kalifiye eleman olmayan) işçilerle üretimin tamamlanması... Böylece, bir taraftan az sayıda çekirdek işçi ile üretimin yapılması yanında, diğer yandan üretim

sürecinin tamamlanması için işletmenin kendi içinde bölünerek, işlerin irili ufaklı küçük taşeronlara verilmesi olayıdır. Buradaki amaç, işçilerin birlikte hareket etmesini, örgütlenmesini ve sendikalaşmasını önlemektir.

Esnek üretim, işçinin kol emeğinin yanında kafa emeğinin de kullanılmasını öngörmektedir. Bilgisayar aksamı makinelenin gelişmesi, doğal olarak giderek kafa emeğini ön plana çıkaracaktır. Bu nesnel bir gelişmedir. Ne varki üretim alanlarında işçinin kafa emeğini kullanması, onun düşünceleri üzerindeki baskılarının kalktığı ya da işçinin iş dışında düşüncesinin özgür bırakıldığı anlamına gelmediğini de vurgulayalım. Kapitalistin, esnek üretimde işçiden istediği, kendini bütünüyle işine vermesi ve daha yoğun bir çaba harcayarak aşırı artı-değer yaratmasıdır. Öbür yandan sendikalaşma, iş hakları ve diğer demokratik hakları ise unutulması gerekiyor.

Kısacası, esnek üretimin, işçinin özgürlüğünü daha da kısıtlayan bir iş örgütlenmesi olduğu bir gerçektir. Bu bağlamda, esnek üretim, emek sürecinde bir değişiklik yaratırken, aynı zamanda işçi sınıfına yönelik ideolojik bir saldırıyı da beraberinde getirmiş, işçi sınıfını tamamıyla örgütsüzleştirmeyi hedeflemiştir. Ancak, bazılarının ileri sürdüğü gibi, esnek üretim ve esnek çalışma, işçinin kendi emeğine yabancılaşmasını ortadan kaldırmamıştır. Esnek üretimde kafa ve kol emeğinin içiçe geçmesi, işçinin emeğine yabancılaşmasını ortadan kaldırmaya yetmez. İşçinin emeğine yabancılaşmasının temelinde, kendi emeğine bütünüyle sahip çıkamaması yatmaktadır.

İŞÇİ SINIFI VE SINIF NİTELİĞİ

Esnek üretim örgütlenmesinin yerleşmesi ve bununla beraber “küreselleşme” adını verdikleri, başta işçi sınıfı olmak üzere ezilen halklara ve ezilen uluslara yönelik emperyalist saldırının daha bir üst boyuta sıçradığı bir süreçte, en çok tartışılan konuda, işçi sınıfının sınıfsal niteliğinin değiştiği ve işçi sınıfının artık devrimci barutunu yitirdiği ideolojik-siyasi argümanlarıdır. “Sosyalizmin bittiği”, “ideolojilerin öldüğü” yaygaraları da bu koşullarda ortaya atılmıştır. Oysa, ne sınıf ilişkilerinde, ne kapitalist mülkiyet ilişkilerinde, ne işçinin fazla emeğine el koymada, ne sermayenin egemenliğinde ve ne de işçi sınıfının sömürülen bir sınıf olma karakterinde bir değişim olmadığının altı çizilmektedir. Sorunun özü de burada yatmaktadır; artı değer sömürüsü. İşçilerin bütünüyle beyaz yakalı olması durumunda dahi, eğer kapitalist mülkiyet ilişkilerinde niteliksel (bu, özel mülkiyetli toplumun yerini toplumsal mülkiyetli toplumun alması anlamındadır) bir değişim olmadığı sürece, işçi sınıfı ile kapitalist sınıf arasındaki sınıf ilişkilerinde, duruşunda da bir değişim olamaz.

Kapitalist sistemin ortaya çıkışından bu yana, emekçiler hızla mülksüzleştirilmiş ve üretim araçlarından koparılmıştır. Teknolojinin gelişmesiyle bu durum değişmeyip, mülksüzleşme ve üretim araçlarından yoksunlaştırılma daha bir yoğunluk kazanmıştır. Tam da bu durum Marks’ın vurguladığı, üretim araçlarından emekçilerin koparılması ve bunların sermayeye dönüştürülmesi ve emeğin de ücretli emeğe dönüştürülerek proleterleşme sürecinin hızlan-

masıdır. Kapitalizmin ortaya çıkışından beri olan da budur.

Marksist kuram, işçi sınıfını, “zincirlerinden başka kaybedecek şeyleri” olmayanlar olarak ele almaktadır. Bugün işsizleştirilen, sokağa atılan ya da esnek üretim çerçevesinde birkaç saat çalıştırılarak aç ve işsiz bırakılan kesimleri işçi sınıfından saymamak, kapitalist sistemin yıkıcılığını ve işçi sınıfının karakterini tanımamak anlamındadır. İşçi sınıfı deyince, yalnızca, düzenli olarak 8 saat çalışan, sendikalı ya da bunlara ek olarak kömür madenlerinde çalışanlar anlaşılmalıdır. Mülksüzleştirilen ve üretim araçlarından koparılacak salt iş gücünü satarak yaşamak zorunda kalanların hepsi işçi sınıfı içindedir. Teknolojinin gelişmesine koşut olarak onu kullanacak işgücü niteliği dışındakilerini işsiz sayıp, salt istihdam edilenleri işçi saymak, tam da burjuva kalemşörlerin dünyayı toz pembe göstermenin bir başka yaklaşımıdır. Bugün en kalifiye denen işçiler dahi işsiz kalmakta ya da her gün işten atılma korkusunu yaşamaktadır.

İşgücünden başka satacak bir şeyi olamayanlar devrimin en dinamik tabakalarıdır. Yani işçi sınıfıdır. Burjuvazinin mülksüzleştirip sokağa attığı milyonların, toplum dışına itilmesi, yine bu milyonlar tarafından önlenektir.

Toplumda gelinen aşamada, sanayide çalışanlara oranla hizmet sektöründe çalışanların sayısının artması, işçi sınıfının azaldığı ve toplumun önemli bir kesiminin orta sınıf düzeyine eriştiği ileri sürülmektedir. Örneğin beyaz yakalı işçilerin işçi sınıfından sayılmayacağı, sadece mavi yakalı işçilerin işçi sınıfından sayılacağı gibi çeşitli tez-

ler söz konusudur. Oysa, Marksist açıdan soruna yaklaşıldığında, sınıf ilişkilerini belirleyen, mülkiyet ilişkileridir. Beyaz yakalı işçilerin mülksüzleştirilmiş kesim olduğu, patron ile aralarındaki ilişki karakterinin sömürülen sömürülen olduğu açıktır. Belki bu (alt düzeydeki memur) kesimin önemli bir bölümü direkt üretken emek içinde yer almamasına karşılık, kapitalistin artı-değer elde etmesinde kolektif bir katkıları vardır. Bunlar toplumun orta sınıfından değil, işçi sınıfı kesimi içinde ve zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyi olmayan bölümdür. Çünkü üretim araçları mülkiyetinden bütünüyle yoksunlaştırılmış ve iş güçlerini patrona satarak yaşamlarını sürdürebilecek kesimlerdir.

“...*Sınıfın toplumsal savaşım içindeki konumu bakımından sorunun iki yönü bulunmaktadır. Bunlardan ilki, bireylerin ya da toplumsal grupların üretim süreci içinde üretim araçlarının mülkiyeti zemininde ortaya çıkan nesnel sınıf çıkarı konumudur. Marksist kurama göre, süreci belirleyen parametre budur. İkincisi ise, üretim araçlarının mülkiyeti zemininde ortak bir grup olarak tanımlanan sınıfın toplumsal dönüşümün belirleyici gücü olmasını sağlayan sınıf kapasitesi olgusudur. İlki üretim sürecindeki ekonomik nesnel dinamikleri, diğeri ise toplumsal pratik içindeki siyasal dinamikleri tanımlamaktadır.*” (T. Öngen, Prometheus’un Sönmeyen Ateşi, Günümüzde İşçi Sınıfı’ndan aktaran İ. Belek, age, sf.226)

Bu tanımlamadan hareketle, burjuva verilerinde hizmetliler sektöründe, bir büro temizlikçisi de, bir sekreter de, bir makine teknisyeni de ve bir üst düzey

yetkili (patron hariç) de yer almaktadır. Kısacası, burjuvazi, mülksüzleştirilmiş ve üretim araçlarından yoksun bırakılmış kesimlerin önemli bir kesimini emek üreten kesimlerden bilinçli olarak ayırmaya çalışmaktadır. Özellikle, son yirmibeş yıllık süreçte ise “sözleşmeli memur ve sözleşmeli işçi” adı altında çalıştırılanlar, bütünüyle “hizmet” sektörü içinde gösterilmektedir. Almanya’da 5 milyona yakın iki-dört saat arası çalışan büro vb. temizlik işçisi vardır. Bunlar bütünüyle “hizmet” sektörü içinde gösterilerek işçi sınıfı dışında bir kesim olarak yansıtılmaktadır. Almanya örneğini bir başka şekilde ifade edersek, hizmet sektöründe çalışanların genel çalışanlara oranı %69’dur.

Almanya’dan örnek vermeye devam edersek, esnek çalışmaya sahip olanların oranının oldukça yüksek olduğu görüleceği gibi, düzenli çalışanların oranı da giderek azalmaktadır. Kadrolu çalışanların oranı ise %49’dur. Bunların büyük bölümünü kamuda çalışanlar oluşturmaktadır. İşçilerin %51’i ise esnek çalışma sistemine dahildir. Almanya’da taşeron firmalarda çalışanların, genel çalışanlara oranı yaklaşık %27’dir. Ve bu %27’lik oran içindekilerin haftalık çalışma saati 35 saatin altındadır. Taşeron firmalarda çalışanların %45,7’si ise kadınlardır. (Rakamlar, Almanya İşçi Bulma Kurumu’nun internet sitesinden alınmıştır. www.arbeitsamt.de Ayrıca, Das Jahrbuch Nr.1, Aktuell 2003)Ve taşeron firmalarda çalışanlar en düşük ücreti almaktadır. Örneğin Doğu Almanya’da bir güvenlik firmasında çalışan bir işçinin resmi saat ücreti 4,30 Euro’dur. Ama aynı Firmanın Batı’da çalışan elama-

nın saat ücreti ise tam iki katından fazla 9 Euro'dur. Tabii, 3 Euro'ya da çalıştırılanların sayısı hiç de az değildir. Özellikle AB'ye yeni girecek Doğu Avrupa ülkelerinden gelen işçiler, 4 Euro'dan daha aza çalıştırılmaktadır. Kaçak çalıştırılanların ise durumu ücretler ve sosyal haklar açısından daha da vahimdir.

Yine büroların temizlik işleri de hemen hemen bütün ülkelerde küçük taşeron firmalara verilmiştir. Eskiden bir büro kendi temizliği için düzenli (8 saat çalışan ve tam aylıklı) bir işçi istihdam ederken, şimdi böyle bir derdi yok. Büronun temizliğini küçük taşeron firmalar yapmaktadır ve bu firmalarda genelde kaçak işçi çalıştırıyorlar. Doğal olarak kaçak ve ucuza çalıştırılan işçilerin hiçbir sosyal ve demokratik hakkı olmuyor. Ayrıca böyle işlerde yasal olarak çalıştırılan (en fazla iki, az miktarda da 4 saat çalışıyor gösterilen) işçilerin ise sendikal örgütlenmeleri ya da ortaklaşa direnişleri söz konusu olmuyor.

Bütün dünyada "hizmet sektörü" denilen sektörde çalışanların giderek sayısı artması, bu sektörlerin bütünüyle artı-değer üretmeyen kesimi oluşturduğu da tam doğruyu ifade etmemektedir. Ayrıca doğruyu ifade etmesi bile, sorunun özünü değiştirmemektedir. Direkt artı değer üreten ile dolaylı artı değer üretenlerin yine de aynı kaderi paylaştıkları ve emek güçlerinden başka satacak bir şeyleri olmadığı gerçeği sınıfsal durumunu ya da sınıf karakterini yansıtmaktadır.

Son on yıl içinde, Türkiye'de memur eylemleri işçi eylemlerinden daha önde ve daha aktif gözükmektedir. Veriler de bunu göstermektedir. Memurların sınıf bilincinin olmadığını söyle-

mek genelde gerçeği yansıtmamaktadır. Yoksullaşmanın en büyük yükünü son yıllarda memurlar çekmiştir ve bundan kaynaklı direnişleri ve örgütlenme bilinçleri de gelişmiştir. Avrupa'da da durum aynıdır. Fransa ve Almanya'da memur sendikalarında örgütlü işçiler kendi haklarına daha fazla sahip çıkar durumundadır. Bunlar da emek güçlerinden başka satacak ve zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri olmayan kesimlerdir.

Sık sık vurgu yaptığımız gibi, işçi sınıfının yok olduğunu, onların sınıf bilincini kaybettiğini tartışmak ya da bu tür argümanları ileri sürmek, belli bir sınıfın, yani burjuva sınıfının sınıf çıkarları temelinde soruna yaklaşmaktır. 2x2'nin dört ettiği gibi, ortada sermaye varsa işçi sınıfı da vardır. Ayrıca işçi sınıfının devrimci dinamiklerini kaybettiğini, sınıf düşüncesinden uzaklaştığını ileri sürmek, emek-sermaye çelişkesinin ortadan kalktığını ileri sürmekle eş anlamlıdır. Sermaye artı-değer sömürüsü üzerinde yükselir. Emeginin önemli bir bölümünün gasp edildiği işçinin devrimci dinamiği nesnel olarak vardır ve bu çelişme var olduğu sürece bu nesnel devrimci dinamik de var olacaktır. Bu devrimci dinamik, bir başka söylemle; "*kapitalist ile işçi sınıfı arasındaki mücadeledenin tarihi, sermayenin doğumu..*" (Marks) ile başlamış ve sermayenin ölümü ile de son bulacaktır.

En önemli noktalarından biri, toplumsal üretimi kitlesel halinde gerçekleştiren işçilerdir. Ona devrimci potansiyeli veren de yine bu toplumsal üretimden gelen güçtür. Çünkü, ürettiği halde üretim araçlarına sahip değildir. Ürettiği halde emeğine yabancılaştırılmıştır. **Toplumsal üreti-**

mi gerçekleştirdiği halde, toplumsal üretimden aldığı pay, üretim araçlarına sahip olan kapitalistlerden çok çok geri düzeyde ve ağır bir sömürü altındadır. Çelişmenin ana kaynağı da toplumsal üretimi gerçekleştiren ile toplumsal üretime el koyan sınıf arasındadır ve bu çelişmenin varlığı, proleter devrimini kaçınılmaz kılar.

Bugün esnek üretim ile işçi sınıfının devrimci dinamikleri ya da bir başka söylemle sınıf bilinçlerinin yok edilmesinin de koşulları yoktur. Burjuvazi ile proletarya arasındaki sınıfsal ayırım net ve belirgindir. İki sınıf ve bu sınıflara ait iki ideoloji vardır. Burjuvazinin işçi sınıfının Marksist ideolojisini ortadan kaldırması olası değildir. Sınıflar ortadan kalktığında sınıf ideolojileri de ortadan kalkar. Bunun tersini ileri sürmek eşyanın doğasına, bir başka söylemle sınıflı toplumun doğasına aykırıdır.

Burjuvazinin ideolojik olarak işçi sınıfını üzerinde baskı kurması veya kısmen etkili olması, iktidar olanaklarını kullanmasından kaynaklanmaktadır. Ama, var olan nesnel yapıyı, daha doğrusu, emek sermaye çelişmesini ve buradan kaynaklı işçi sınıfının devrimci ve toplumu ileri taşıyıcı niteliğini de ortadan kaldıramaz. Sınıfın mücadelesini geçici olarak belli bir süre geriletebilir, işçi sınıfının birliğinin geçici olarak dağılmasına ya da zayıflamasına neden olabilir, ancak, bu durumun daha fazla sürmesi ya da uzun süre işçi sınıfının sessiz kalması olası değildir. İşçi sınıfının nesnel olarak devrimci bir niteliğe sahip olması, onun refah düzeyi ile de ilintili değildir. Yukarıda sözünü ettiğimiz gibi, toplumsal üretimden kaynaklanan bir nite-

liktir. Bunun böyle olmadığını örnekleri vardır. Örneğin emperyalist brujuvazinin “sosyal-devlet” politikası sürecinde dahi işçi sınıfı ciddi direnişler göstermiş ve ayağa kalkmıştı. Ya da çok yoksulluk sürecinde daha yoğun direnişler olur yargısı da her zaman gerçeği ifade etmez. Devrimci niteliği var eden nesnel koşulları refah düzeyi ilişkilendirmek yanlış sonuçlara, tam da liberal burjuvazinin bugün söylediği noktaya götürür.

Burjuvazi işçi sınıfını ve emekçileri, politik ve polisiye baskıların yanında ideolojik saldırılarla sindirmek istemesi ve kısmen bu süreçte bunda başarılı olması, emek sermaye çelişmesinin olmadığından ya da bu çelişmenin iyice zayıflamasından değil, daha başka etmenlerin, özellikle de sosyalist ülkelerin geriye dönüşünün yarattığı ideolojik bir deformasyondan kaynaklanmaktadır.

Bütün bunlara karşın ortada sınıfın ve emekçilerin bir mücadelesinin olmadığını söylemek de inkarcılıktan öte, soruna Pentagon yazarları gibi yaklaşmakla eş anlamlıdır.

Tarih, işçi sınıfı hareketinin yer yer gerilediği ve dibe vurduğu dönemlere tanık olmuştur. O süreçte de, birçok küçük burjuva ve burjuva yazar, işçi sınıfının sonun geldiğinden söz ederken, kapitalizmin (emperyalizmin) ilericiliğinden dem vurmaya kadar işi götürmüşlerdir. Elbette, işçi sınıfı, onu küçümseyenlere yeri geldiğinde gerekli yanıt vermiş ve burjuvaziye karşı büyük kazanımlar da elde etmiştir. Her türlü ekonomik ve demokratik hakların kısıtlandığı yoğun baskı süreçlerinin yaşandığı günümüzde sınıfın, burjuvazinin bu yaptırımlarına daha fazla boyun eğmesini beklemek, var

olan nesnel gerçekliği görmezden gelmektir.

Kapitalist sistem, geçmişte kısmen var olan “orta sınıfı” da eritmiş ve büyük bir kısmını proleterleştirmiştir. Türkiye’de Özal döneminde yaygın olarak kullanılan “orta direk” çökmüştür. 1970’lerin sonlarından itibaren gündeme sokulan “özelleştirme” olgusu, devletten “orta direğe” aktarılan kaynakların kesilmesi ve bu kaynağın tekeli sermayeye aktarılması politikasıydı. Ve hala bu kavga sürmektedir. Bu olgu, Emperyalist sistemin 1970’lerden itibaren 2. paylaşım savaşı sonunda “sosyal devlet” politikasını terk etmek zorunda kalmasından itibaren kendini dayatmış, kâr düşen sermayenin kâr oranlarını artırma politikası olarak yürürlüğe sokulmuştur. Sermayenin 30 yıldır kâr oranındaki düşüş durmamış, son on yıl içinde daha da düşmüş ve yeni emperyalist silahlı paylaşım savaşlarını ciddi şekilde kapıdan içeri sokmuştur. Emperyalist kutuplar arasındaki çelişkinin keskinleşmesi ve ABD’nin egemenlik alanlarını genişletme savaşları yukarıdaki saptamanın doğruluğunu ortaya koymaktadır.

Teknolojik gelişmeler, işçi sınıfının çalışma koşullarını, yani çalışma süresini azaltacağı ve işçi sınıfının refah düzeyini geliştireceği yerde, daha büyük gerilemelere götürmüştür. Bu da, emek-sermaye çelişmesini azaltmamış, tersine bu çelişmeyi ciddi şekilde koruduğu gibi, keskinleştirici bir yöne doğru da gitmektedir.

Bütün istatistikî veriler ortaya koymaktadır ki, son yirmi yıllık süreçte, işçi sınıfı ve ezilen emekçilerin yaşam seviyeleri 1980 öncesinin çok altına düşmüştür.

Emekçilerin özellikle 1980’lerden itibaren daha hızlı bir şekilde yoksullaşmasına ilişkin istatistikî verilerin günlük gazetelerde sıradan bir haber gibi yer alması, olağan hale gelmiştir. Çünkü bu veriler, işin sosyal boyutunu anlatmaktan öte, matematiksel çarpım tablolarına dönüşmüştür. Bütün bunlara karşın bir kaç istatistik alındı bizde yapalım:

“Eşitsizlikler derinleşiyor. Dünyanın en zengin ülkesi olan Birleşik Devletler’de 60 milyondan fazla yoksul var; önde gelen bir ticaret gücü olan Avrupa Birliği’nde 50 milyondan fazla. Birleşik Devletler’de nüfusun yüzde biri, ülke zenginliğinin yüzde %39’una sahip. Ve, dünya çapında bir gerçektir, dolar milyarderleri en zengin 358 kişinin serveti en yoksul insanların yüzde 45’inin yıllık gelirinden fazladır ki, o yoksullar da 2,6 milyarlık bir kitledir yeryüzünde...” (Server Tanilli, Değişimin Diyalektiği Ve Devrim, sf.19, ADAM yayınları, Eylül 2001)

Sosyal eşitsizlikler, kölece baskı ve sömürüler, işçi ve emekçilerin ağır baskı koşullarında yaşamaya zorlanması, açlığın artık olağan hale gelmesi ve bu nedenle her yıl milyonları aşan insanların ölmesi rakamların dilinden verilerek, (Marks’ın dediği gibi, “kötülükleri sözcüklerle yumuşatmak yerinde olur”) sorunun sosyal yönü yumuşatılmaya hatta gizlenmeye çalışılıyor.

Makineleşmenin gelişmesi, (bu, aynı zamanda emekten tasarruf eden makine anlamına da gelmektedir) doğal olarak istihdam azalmasını da beraberinde getirmesiyle, işçi işsiz kalma tehlikesini hep üzerinde taşımaktadır. Bu durum, iş örgütlenmesinden kaynaklı sendikası-

laştırılma, örgütsüzleştirilme ile birleşince, işçi sınıfının kendi ekonomik-demokratik hakları için mücadelede de bir gerileme (başka etmenler de olmasına karşılık) sözkonusu oldu.

Bütün bu gelişmeler, kapitalist sistemin ayakta kalması ve kendini yeniden idame ettirebilmesi için gerekli olan dönüşümlerdir. Yani, sermaye birikiminin yeniden yaratılması ve aşırı kâr oranı eğiliminin düşüşünü önlemenin tedbirleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun bir ayağını ise, burjuvazinin işçi sınıfının mücadelesini (esasını bu oluşturmaktadır) önlemek, en azından denetim altına almaktır. Ne var ki, esnek üretim örgütlenmesinin getirdiği birçok sosyal sorun da kendisini ciddi bir şekilde dayatmaktadır. Burjuvazi, sermaye birikimini yükseltmek için, işçi sınıfının yaşam tarzını, örgütlenmesini daha gerilere çekerken, kendi denetimindeki toplumsal yapıyı da ciddi bir şekilde dinamitlemektedir. Sosyal hakların kısıtlanması ve bunda sınır tanımaması, ciddi işsizlik olgusu, bunlara koşut olarak ve bu gelişmenin kaçınılmaz bir ürünü olan demokratik hakların kısıtlanması, burjuva sistemi içindeki ezen ezilen çelişmesini daha da keskinleştirici bir rol oynamaktadır. Başta işçi sınıfının her ne kadar bir kısmını yüksek ücretle besleyerek işçi aristokrasisini diğer ezilen büyük emekçi çoğunluğuna karşı bir kaldıraç olarak kullanmaya çalışsa da, bunun ömrü, geçmişte olduğu gibi, fazla uzun olmayacaktır. Emek sömürüsü üzerinde yükselen bir toplumsal sistem, emeği sömürülenler tarafından ya da toplum dışına çıkarılmaya, marjinalleştirilmeye çalışılanlar tarafından tepkiyle karşılanacaktır. Bu tür tepkilerin

bugün görülmediğini söylemek, dünyadaki gelişmelere gözünü kapamak anlamına gelir.

Kapitalist sistem, ne şekilde bir iş örgütlenmesi gündeme getirirse getirsin, emek sermaye çelişmesinin kendisini ortadan kaldıramaz, çünkü bu çelişme üzerinde oturmaktadır.

Genel ve geniş anlamıyla esnek üretim, sermaye birikiminin düşüşünü önlemek amaçlı olması yanında, emperyalistlerin krizin derinleşmeye doğru gittiği ve kendi aralarındaki çelişmenin giderek keskinleştiği süreci de içinde taşımaktadır. Sürdürülen savaşlar ve savaş hazırlıkları, emperyalist egemenlik alanlarının yeniden paylaşılması amaçlı emperyalist kutuplar arasındaki çelişmenin keskinleşmesi, emperyalist sistemin karakterinde bir değişimin olmadığı en yakın göstergeleri olarak karşımıza durmaktadır.

Özellikle son 20 yıllık süreçte, işçi sınıfı ve ezilenlere yönelik baskı politikalarının ve emperyalist saldırganlığın artması, niyetlerden bağımsız olarak gelişen kapitalist sistemin kendi içinde taşıdığı çelişmelerin çözümsüzlüğünün yarattığı nesneliktir. Devrimci işçi sınıfı hareketinin ve halk hareketlerinin sözünü ettiğimiz bu süreçte bir önceki öngörüye göre gerilemesi de, işçi sınıfının üretimden gelen devrimci niteliğinin ortadan kalkmasıyla da ilgisi yoktur. Çünkü işçi sınıfının bu niteliği ortadan kalkmamış, sosyalizmin geçici yenilgisinin getirdiği bir depolitizasyon yaşanmaktadır.

Kapitalist sömürünün örgütlenme biçimlerinin değişmesi, (Taylorist, Fordist, Esnek Üretim vb.), kapitalist sistemin özündeki değişimleri yansıtmıyor, tersine kapitalist sistemi yaşatma ve işçi sınıfına karşı ayak-

ta kalma savaşımı olarak gelişmektedir. Bazılarının ileri sürmeye çalıştığı gibi, ne burjuvazi değişmiş ne de işçi sınıfı... İki sınıf da ciddi şekilde varlığını sürdürmekte ve birbirini alt etme mücadelesini, yani iktidarı alma savaşımını vermektedir. Bugün iktidarı elinde tutan burjuvazinin, kendi yarattığı çelişmelerin altından kalkması ve toplumsal gelişmenin önünde daha fazla durabilmesinin koşulları da yavaş yavaş ortadan kalkmaktadır. Çünkü her geçen gün insanlığı ve insanın varolduğu doğayı da çürütmeye çalışan bir sistemin, sürgit ayakta kalması, toplum biliminin içine sığdırılmaz. İşsizliğin, ülkeler arası, bölgeler arası eşitsizliklerin çığ gibi arttığı, insanlığın önemli bir bölümünün açlıkla karşı karşıya bırakıldığı bir sistemin, her türlü baskı mekanizmasının işletilmesiyle de olsa işçi sınıfı ve ezilen halkların daha fazla sırtında taşınmasının sosyal ve siyasal zemini yoktur. Bu bağlamda, ortada var olan bir gerçek; işçi sınıfı ve emekçilere yönelik saldırının başında ideolojik saldırı gelmektedir. Esnek üretimle birlikte burjuvazi bunu çok yönlü yapmanın geçici koşullarını elde edebilmiştir. Geçici de olsa, burjuvazi, teknolojik gelişmenin olanaklarını kullanarak, işçi sınıfının sınıfsal direnişini geriletmiş ve örgütlenmesine ciddi darbe vurmuştur. Buna karşın, kendi çıkmazını ve çelişkilerini daha da derinleştirdiği ve özel mülkiyetli sömürü sisteminden kaynaklı çelişmelerin kalıcılığı bunun sürekli yeni bunalımları doğurması da kalıcı hale gelmiştir. Söz konusu çelişmelerden kaynaklı keskin sınıf çatışmalarının kaçınılmazlığı ve eski sistemin yerini yeni sisteme devretmesi de bir o kadar gerçekçidir.

YKP/ML İLE RÖPORTAJ

YKP(M-L) ve TKP/ML 20 yıldır derin, temiz ve yakın yoldaşça bir ilişki geliştirmektedir. Bu ML teori ve pratiğe dayanmaktadır ve bu, iki halkın barış ve kardeşlik içinde yaşamasının gerekliliği tarafından sağlanmaktadır. Onlar, aynı işkencelerden geçmiş iki komşu halktır; onlar, burjuvazi ve emperyalizm tarafından sömürülen ve ezilen yoksul halklardır. Onlar, aynı dostlara ve düşmanlara sahiptir. Partilerimiz ve halklarımız daha da yakın olabilir. Gelecek bizimdir!

-Türkiye devrimci demokratik kamuoyu YKP(M-L)'yi TKP/ML aracılığıyla tanımaktadır. Bu kamuoyu, Yunanistan'daki devrimci komünist hareket hakkında genel bir fikre sahiptir. Dolayısıyla YKP(M-L) hakkında birkaç şeyi ifade etmek istiyoruz. Nasıl kuruldu, tarihsel yönü neydi, ve bununla bağlantılı olarak Yunanistan'daki devrimci komünist hareketin tarihsel yönü nedir?

1950'lerin ortalarında Kruşçev revizyonizmi tarafından, uluslararası komünist hareket üzerinde kabul ettirilen sağa dönüş, birçok ülkede M-L parti ve örgütlerin kurulmasının esas nedeniydi.

Bu aynı zamanda, ülkemiz komünist hareketinin sert koşullar altında; devrimci özünü, devrimci ve şanlı tarihini savunarak, revizyonizme önemli ve tarihi bir mücadele kaydetmiş olduğu Yunanistan'da da gerçekleşti.

Bu tarih, 1918'de başlar ve 1956'da tamamlanır. Komünist hareket ilk adımlarıyla ülkemiz

komprador burjuvazi ve yabancı tiranlardan tam bir kopuşa girdi. Sık sık iktidara gelen faşist diktatörlükler, devrimcilerle, parti kadro ve üyelerine yavaşatılan zulümler, hapsedmeler, sürgünler ve katliamlar sıradan bir olguydu. 1936-40 faşist diktatörlüğü komünistlere vahşi zulümleri yaşattı. Parti üyelerinin büyük çoğunluğu, 500-600'ü, ve Parti Sekreteri N. Zachariades de dahil Parti önderliğinin büyük bir kısmı hapisanelere konuldu.

1940'ta İtalyan faşistlerinin ve daha sonra Alman Nazilerinin işgali geldi. Aylardan sonra sona eren çatışmaların ardından, ülke Alman ve İtalyan işgali altına girdi. Eski rejim, -kaçmayı başaramamış olan- komünistlerin büyük bir kısmını işgal güçlerine teslim etti. Sekreter ve diğer kadrolar Almanya'ya, meşhur Dachau Toplama Kampına götürülürken, diğerleri ülkedeki hapisanelerde kaldılar ve çok büyük bir kısmı da daha sonra istilacılar tarafından katledildiler. Komünist parti, büyük bir bölümü imha edilme-

sine karşı, işgalcilere karşı direnişi örgütlemek ve halkı açlıktan kurtarmak için tarihi sorumluluğu üstlendi. Partinin inisiyatifi ve sorumluluğunda, halkın demokratik devrim programına sahip Ulusal Kurtuluş Cephesi (NLF-EAM) ve ardından Ulusal Kurtuluş Ordusu (NLA-ELAS) kuruldu. Bu dönemde Yunanistan'ın nüfusu 7 milyondan fazla değildi ve NLF, saflarında 1 milyondan fazla üyeye, NLA ise 150 bine yakın düzenli ve yedek partizana sahipti. Parti üyelerinin savaştan önce bin olan sayısı, ulusal direniş sırasında 400 bine ulaştı. Sonuç olarak 1945'te ülke kurtarıldı, fakat burjuvazi güçleri hükümeti ele geçirdi; bunlar işgal yılları sırasında kellelerini kurtarmak için yurtdışına kaçmıştı. Ve İngiliz emperyalistlerinin direkt yardımıyla hükümeti gaspettiler.

Bu olumsuz gelişmenin ilk sorumluluğu, burjuva politikacılar ve İngilizlerle, Halk Ordusunun silahları teslim etmesi için iki hain anlaşma yapan Parti önderliğine aittir. Gelişmeler hem halk, hem de devrimci hareket için trajikti. Silahsızlanmış halk, çoğunlukla da komünistler acı-

masız saldırılardan çok acı çektiler ve binlercesi boş adalara, hapishanelere ve sürgünlere gönderildi.

Kurtuluştan sonra, N. Zachariades'in müdahalesiyle oportünist unsurların Partiden dışarı atılabileceği umutlarının da yanlışlığı kanıtlandı. Parti Merkez Komitesi, doğru olarak yeni bir silahlı mücadele kararı aldı. Fakat bu kararın gerçekleşmesi, affedilemez bir şekilde dönüm noktası olabilecek birkaç ay aldı.

Bu dönemde gerici güçler, komünistlerin ve diğer savaşçıların kitlesel tutuklanmalarını organize etti. Aynı dönemde İngiliz askeri güçleri de ulusal ordu gibi güçlendirilmişti.

Nihayet, 1946-49 ikinci partizan savaşı, 30 bine yakın partizanı birleştirdi.

Hükümet ordusunun arkasında, İngiliz emperyalizmi ve 1947'den beri de Amerikalılar vardı. Güç dengesi zaten gericilik ve emperyalizmin lehine dönmüştü. Kahramanca bir hareket, askeri bir yenilgiyle karşılaştı.

1949 yenilgisinden sonra, çoğu partizan olan 50 bin komünist, sosyalist ülkelere (Bulgaris-

tan, Romanya, Arnavutluk, Çekoslovakya, Macaristan, Polonya, Doğu Almanya ve Sovyetler Birliği) geçti. Ülkenin içinde bulunduğu durum trajikti. Hapishaneler ve boş adalar komünistlerle doluydu. YKP (KKE) yasadığı ilan edilmişti ve 1969-74 faşist diktatörlüğü yıkılıncaya kadar da böyle kaldı. 1950'lerin başlarında YKP, inisiyatifi olarak Birleşik Demokratik Sol (UDL-EDA) adında legal bir parti kurdu. Yeraltında olmayan tüm üyeler yeni politik partiye katıldı. Aynı zamanda, politik sığınmacıların yaşadığı ülkelerden geri dönen kadrolarla, YKP'nin Yeniden İnşası hamleleri de vardı. Bunların arasında, daha sonra tutuklanıp, yargılanarak idam edilecek olan Merkez Komite üyesi **Nikos Bellogiannes** de vardı. Onun mahkemelerdeki devrimci duruşu ve Yunanistan içinde ve yurtdışında yükselen dayanışma, militan bir atmosfer yarattı; ülkede mücadele eden savaşçıları cesaretlendirdi. İşçi, halk ve gençlik hareketinin gelişimi ortadadır. Bunun ifadesi UDL (EDA)'nın oyların % 25'ini aldığı ve 80 üyesinin parlamentoya seçildiği 1958 parlamento se-

çimleridir.

1956'da YKP, Kuruşçev'e ve SBKP'nin 20. Kongre kararlarına karşı çıktı. Sosyalist ülkelerdeki Yunanlı politik sığınmacılar, YKP üye ve kadroları revizyonizme karşı mücadelelerinden dolayı trajik yıllar geçirdiler. Boyun eğmeleri için sayısız şantaj, şiddet ve terör, zulüm, hapishaneler ve hatta Sibiry'a da sürgün yaşadılar.

N. Zachariades daha sonra sürgün yerinde öldü. Revizyonistler 1956'da parti önderliğini zorla ele geçirdiler. Tüm oportünist unsurlar önderlikteydi ve yerel revizyonist liderlerin toptan desteği ve katılımıyla Yunanlı komünistlere zulmedilmesinde liderlik rolü oynadılar.

Sonuç olarak üyelerin % 90'ı Partiden atıldı. Şuna dikkat etmeliyiz ki, 1949'dan sonra tutuklanmış olan sekreterlik de dahil, YKP üyelerinin hemen hemen hepsi sosyalist ülkelere geçmişti. 1956'dan sonra politik sığınmacılar, tüm Doğu Avrupa ülkelerinde ve Sovyetler Birliği'nde Marksist-Leninist örgütler kurdular. Yeraltı dergileri ve gazeteleri ile basılı materyaller yayınladılar.

Yunanistan içinde, hapishanelerden ve sürgünden binlerce komünist, Kuruşçev revizyonizmini mahkum etti; esas olarak büyük kentlerde ve sürekli tehlike ve her an pusu ve illegalite koşulları altında hareket eden Parti örgütleri de revizyonist dalgaya karşı hareket etmeye çalıştı. UDL (EDA) liderliği, sağa dönüşün anlamını öğrenmeye başladılar ve ona boyun eğdiler. Kontrolleri altındaki Parti baskısını kullanarak, yıkıcı çalışmalarına başladılar.

1958'de, eski sosyalist ülkelerde kalan parti yeni revizyonist önderliği, Yunanistan'daki parti

örgütlerini feshetmeye ve tüm üyelerin UDL (EDA)'ye ve illegaliteye geçmesine karar verdi. YKP (KKE) şantaj ve tehditlerle tasfiye edildi.

Tüm bu süreçteki revizyonizme karşı mücadele, 1963'te Yunanistan Marksist-Leninist Örgütü (MLOG-OMLE)'nin kurulmasına önderlik etti. Bir sonraki yıl, teorik bir dergi ve daha sonra diğer basılı materyaller yayınlandı. MLOG (OMLE) tarafından liderlik edilen politik-sindikal örgütler, çalışma bölgelerinde ve üniversitelerde kuruldu. Binlerce militan, örgütün Marksist-Leninist duruşundan etkilenmeye başladı. Buna rağmen bu gelişme, Amerikalılar tarafından örgütlenen ve 7 yıl sonra sona eren (1967-1974) faşist diktatörlük sırasında engellendi.

Hapishaneler ve boş adalar yeniden komünistler ve diğer demokratik militanlarla dolduruldu. Örgütün lider kadroları tutuklandı ve yeni koşullar altında politik eylem çok zor hale geldi. Yurtdışı, en çok da Batı Avrupa'da göçmen ve öğrenci bölgelerinde, zengin bir faaliyet geliştirdi ve binlerce militan MLOG (OMLE) tarafından kurulan anti-faşist ve anti-empyralist örgütleri desteklediler.

1973'teki Politeknik okul öğrencilerinin ayaklanması ve bir sonraki yıl Kıbrıs'taki gelişmeler (Kıbrıs'ta faşist bir hükümet darbesi, Türk ordusunun işgali ve Kıbrıs'ın bölünmesi) Yunanistan'da faşist rejimin düşüşünün temel sebepleriydi.

1974'te militan bir atmosferde yeni bir başlangıç vardı. Sosyalist Çin'in varlığı; Vietnam halkının Amerikan empyralizmine karşı büyük zaferi ve "fırtına bölgelerinde" onlarca silahlı devrimci hareket. Devrimci yola itibar kazandırdı ve halklara

umut verdi.

Bu koşullar altında Yunan burjuvazisi, komünist hareketi yasallaştırmak zorunda bırakıldı. 1976'da MLOG (OMLE) YKP(M-L)-KKE(M-L)'nin kurulduğu kongresini gerçekleştirdi.

1976-1979 döneminde YKP(M-L) en büyük gelişmesini sağladı. Çin'in yeni revizyonist çizgisini mahkum etti, "3 Dünya Teorisine" karşı çıktı, Macaristan'ın Başkan Mao'ya karşı saldırılarına karşı durdu, kısacası Marksist-Leninist hareketin temel çizgisini savundu. Çin'in birçok sorunda uyguladığı dönüş ve Amerika ile dostça ilişkileri ülkedeki devrimci hareket ve hatta silahlı hareketler üzerinde tasfiyeci sonuçlar yarattı.

Halk kitlelerinin gayretleri hayal kırıklığına döndü. Eski M-L hareketin lider kadroları mücadeleyi bırakıp, diğer yolları araştırmaya başladılar. Karışıklık yaratılmasında lider bir rol oynadılar. Her M-L parti ve örgüt, tasfiyecilik sonuçlarıyla derin bir kriz yaşadı.

Bu, kapitalist sistemin kriziyle kendi çıkarlarına uygun olarak ilgilenmek ve halk desteğini kazanmak için, hükümetin sosyal demokrat partilere verdiği bir dönemdi. Batı Avrupa'da bu olgu neredeyse toptan geçerliydi.

1981'de Yunanistan'da sosyal demokrasi (PASOK) büyük çoğunlukla seçimleri kazandı ve bir önceki sağ hükümetin gerici ve halk karşıtı politikalarını sürdürdü. İçinde sosyalizmle ilgili yanılısma geliştirilen, halk kitlelerinin pasif tutumlarına liderlik eden, kitlesel çapta bir hayal kırıklığı başladı.

1980-83 yıllarında YKP(M-L) tasfiyecilik sonuçlarıyla derin bir kriz yaşadı. Bu, temel olarak,

içe kapanma ve halk kitleleriyle bağının kopmasının bir sonucu olarak örgüte liderlik etmede uyum kriziydi. Üye ve kadrolarının büyük kısmı toptan hareketsizlik içindeydi ve tüm politik hareketi durdurmuştu. Bir grup kadro, bir parti konferansıya partiyi yeniden inşa etmek üzere, inisiyatifi ve sorumluluğu aldı.

Yeniden inşa, işçi ve halk hareketinin toptan geri çekildiği bir dönemde gerçekleştirildi. Hemen hemen 15 yılda biten bir gelişme, Gorbaçov'un perestroika ve revizyonist rejimlerin toptan geri dönüşlerinin etkisi altındaki daha olumsuz unsurlarla, 1985'ten sonra sağlandı. İnsanlığı şok eden, vahşi anti komünist histerisi aşaması bir gerçektir.

Benim görüşüm ve,

1980-1995 dönemi (aşağı-yukarı) Uluslararası Komünist Hareket tarihinde en kötü dönemdi. Geçmişte asla, devrimci komünist hareketin itibarı bu boyutta bir sürüklenme yaşamamıştı. Ve şuna da inanıyorum ki, bugün bile, olumsuz sonuçlarının henüz üstesinden gelinme-

miştir. Bu düzlemde adımlar atıldığı doğrudur. Her ülkede devrimci güçler küçük ya da büyük savaşlar vermektedir. Dersleri ve deneyimleri kaynak olarak kullanmakta ve ideolojik-politik yönelimlerini daha yararlı şekillendirmektedirler. Bugün daha iyi kavramaya başlamışlardır ki, gerekli çözümler ve yanıtlar, yalnızca onların sınıf mücadelesine, işçi ve halk mücadelelerine katılımıyla, emekçi kitleler ve gençlikle politik bağıyla ortaya çıkarabilir.

Her ülkede devrimci güçler küçük ya da büyük savaşlar vermektedir. Dersleri ve deneyimleri kaynak olarak kullanmakta ve ideolojik-politik yönelimlerini daha yararlı şekillendirmektedirler.

Son savaş karşıtı, anti-emperyalist dalga insanlığı sarmıştır, gezegenin neredeyse her bir köşesinde seferber olan kitleler, halkın uyanmaya, sokaklara çıkıp taleplerini söylemeye başladığını açığa çıkarmaktadır.

-Bu süreçte Türkiye'de politik düzlemde "değişim" yaşanmaktadır. Türkiye'nin AB'ye

girmesi amacı ile demokrasi düzenlemeleri geliştirildi. AB'ye girersek tüm problemler çözülecek duygusu yarattılar; daha fazla demokrasi olacak, yaşam standartları yükselecek ve çalışma koşulları işçiler ve işverenler için daha iyi olacak... Bu izlenimi Türkiye egemen sınıfları yarattı. Yunanistan yıllardır AB üyesidir. Bu tür değişimler ülkenizde yaşandı mı? AB hakkındaki görüşlerinizi anlatır mısınız?

Türkiye hakim sınıfları,

"olumlu bir gelişme" kandırmacısı ile nihayetinde AB'ye girmek için birçok nedene sahiptir. AB'nin AB'ye girmek üzere olan ülkelere isteklerinin farkında olmamasıdır. AB'ye girmeden önce karşılanmak zorunda olan sayısız kriter vardır.

Esas olarak işçilere ve yoksul köylülere dönen mali, emek ve diğer kriterler vardır. Yönetici sınıf, halktan fedakarlık yapmasını, talepte bulunmamasını,

mücadele etmemesini isteyecek. Böylece belki Türkiye AB'ye girecektir. Girişim işlemleri bittikten sonra, halkın kâr edeceği söylenmektedir. Burjuvazi ve onların politik memurlarının AB'ye girmenin halkın problemlerini çözeceğini propaganda etmesinin çeşitli nedenleri vardır.

Kesin olan şudur ki, sermaye

kesimleri ve özellikle de büyük yabancı sermaye, Türkiye'nin AB'ye girmesinden kârlı çıkaracaktır. Aynı şey Yunanistan'da ve AB'ye katılan tüm diğer ülkelerde de yaşanmıştır. Eğer bu emekçi kitlelerin kâr etmesi içinse, daha sonra böyle bir gelişme hiçbir zaman gerçekleşmedi. Bizim ülkemizde yaşanan bazı gelişmeler hakkında birkaç gerçeği açıklamak istiyorum.

Yunanistan, (eski Avrupa Ekonomik Topluluğuna) AB'ye 1980'de girdi. Bunun üzerinden 23 yıl geçti ve bu süre içinde çalışanların ücretleri aynı kaldı. Sanayi örgütlenmedi. Büyük yatırımların % 50'si iflas edenlere gitti ve bu oran küçük ve orta ölçekliler için çok daha yüksektir. Örneğin 1980'de tekstil endüstrisinde 150 bin çalışan personel vardı, bugün 50 bin bile yoktur. İşsizlik 1980 döneminin toplamı olan % 12'ye ulaştı.

AB direktiflerine tabi olarak, emek karşıtı kanunlar, daha katı hale geldi ve mahkemeler birçok grevi yasakladı. On yıllarca mücadeleyle kazanılmış işçi hakları tek tek alındı. Son yıllarda, toplu sözleşmeler aslında kaldırıldığı için, yeni ücretler bireysel sözleşmelerle yapılmaktadır. Yeni işçilerin çoğunluğu 3-4 saatlik kontratlarla kısmi çalışmaya çalışmaktadırlar. Emeklilik ücretleri düşürülürken, aynı zamanda emeklilik hakkını kazanmak için gerekli iş zamanı yükseltildi.

Tarım sektöründe AB, yoksul ve orta köylülerin tasfiyesini gerçekleştirdi. 1980'de tarım sektöründeki nüfus oranı % 32 iken, bugün bu oran % 18'e düşmüştür.

Yunanistan'da ortalama toprak büyüklüğü 40 acre'dir. Köylülüğün ezici çoğunluğunun toprak büyüklüğü ise 20 acre'nin altındadır. AB ve Yunan burjuvazi-

si ortalama toprak büyüklüğünü, Avrupa'da olduğu gibi, 250 acre'ye ulaştırmayı planlamaktadır. Bunun anlamı köylülüğün toptan yok edilmesi ve onun yerine büyük toprak sahipleri ve kapitalist yatırımları koymaktır.

Tarımsal ürün fiyatları, yıllardır aynı kalmakta, ancak temel ürünler (zeytinyağı, pamuk, tütün) için diğer bazı ürünlerde fiyatlar düşürülmektedir. Örneğin zeytinyağı fiyatı 10 yıl önce neredeyse 3,5 Euro'ydu, bugün ise 2 Euro. Aynı zamanda tarımsal ürünlerin maliyeti 4-5 kat artmış durumdadır. 50 metreküp gübre 15 yıl önce 2 Euro'ydu. Bugün 10 Euro'dan fazladır. Ziraat bankasına borçlarının altından kalkabilen tek bir köylü yoktur. Aslında köylüler bu borçlarını ödemek için yaşıyor ve çalışıyorlar.

Benim suç olarak kabul ettiğim bir şeyi vurgulamak istiyorum. Bugün binlerce köy boşaltılmış durumdadır. Nüfus büyük şehirlere, özellikle de, nüfusun 4 milyonun üzerinde olduğu (Yunanistan'ın toplam nüfusu 11 milyondur) Atina'ya yönelmektedir.

Köylülerin ezici çoğunluğu yaşlı insanlardan oluşmaktadır ve eğer tarımsal işlerde çalışan yüz binlerce göçmen olmasaydı, her şey çok daha kötü durumda olacaktı.

Yine diğer sektörlerdeki sorunlarla ilgili birkaç konuyu ifade etmek istiyorum. Örneğin sığırcı yetiştiriciliği. **Yunanistan, et ve peynir ürünlerinin ihracatçısı bir ülkeyken, bugün bu ürünleri ithal etmektedir. Ne üretilene (ihtiyaca, bolluğa, iklime ve toprağın kalitesine bağlı olarak) AB karar vermektedir. AB, miktarı da ayarlamaktadır. Bir çiftçi daha fazla pamuk ya da tütün üretirse,**

AB onu para cezası ile cezalandırmaktadır.

AB ülkelerindeki demokrasi için tek bir şey söylemek istiyorum. Yunanistan'da yaptıkları yürüyüşlerde işçi ve köylüler, diğer sloganların yanında şöyle söylemektedirler: **"AB yoksulluk, işsizlik ve terörizm demektir."** Gerçekten de -hemen hemen her gün bir tanesi yapılan- yüzlerce gösteri, özel kuvvetlerin baskısıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu Yunanistan'ın gerçekliğidir. Emekçi kitleler, burjuvaziye karşı talep ve öfkelerini dillendirdiklerinde, onlara gericilik, faşizm, devlet terörü ve baskı kullanılmakta, ve bu her zaman her ülkede olmaktadır. Son tahlilde "F" Tipi hücreler önce Almanya'da icat edilmiş ve ardından Türkiye'de uygulanmıştır. Özellikle de devrimci mücadeleler burjuvazinin meşruluğuna üstün geldiği zaman, sistem kendi sarf ettiği büyük sözleri unutmakta ve militanlara karşı harekete geçmektedir; zulümler, hapishaneler ve idamlar... AB Amerikalılar ile birlikte, ülkeleri bombalar ve tüm halkları boğazlarken, AB emperyalistlerinin sözde savunduğu demokrasi ne anlama geliyor?

-Çok iyi bildiği gibi, emperyalistler ve özellikle Amerikalılar ve İngilizler, Ortadoğu'da Irak'a saldırdı. Bize Ortadoğu'daki emperyalist politikalar hakkındaki düşüncelerinizi anlatır mısınız? Sizce, emperyalizm Ortadoğu batağından kurtulabilir mi?

Son olarak ABD ve İngiltere'nin Irak'a askeri müdahalesi ve ülkenin işgal edilmesi küresel hakimiyet için Amerikan stratejisinin bir parçasıdır. Ortadoğu, ABD'nin bu temel hedefini gerçekleştirmede stratejik önemdeki bir bölgedir. Diğer ülkelerin

Amerikalılar Irak'ta hesapladıklarından çok farklı şeylerle karşılaştılar. Onlar, ülkeye kolaylıkla girip, geleceklerine ve kendilerine hizmet etmeye istekli insanlar bulacaklarına inanmışlardı. Yanıldıkları kanıtlandı ve Irak halkı onları cezalandırmaya başlayarak, onları planlarını değiştirmeye veya ertelemeye zorladı.

takep edeceğini (Suriye, İran, K. Kore) açıkça deklare etmeleri gerçek niyetlerini, vahşi saldırganlıklarını ve halklar için büyük tehlike olduklarını açığa vurmaktadır. ABD'nin gelecekte ne yapacağı, önemli olarak Irak halkının direnişinin gelişimine bağlıdır. Şimdiye kadar açıktır ki, benim güçleneceğine inandığım, halkın silahlı direnişinden dolayı muazzam zorluklar yaşamaktadırlar. Bunu her zaman aklımızda tutmalıyız; bu bize gelişmeleri ve emperyalistlerin politik güçsüzlüğünü doğru bir şekilde değerlendirmede yardımcı olacaktır. Irak'ı işgal ettiklerini, ancak henüz politik üstünlüklerini kabul ettiremediklerini ve politik destek elde edemediklerini görmekteyiz. Irak halkı ve dünyanın tüm halkları, başta Amerikan emperyalistleri olmak üzere emperyalizmin amacını ve doğasını iyi bilmektedir. Halklar her gün daha fazla deneyim kazanmakta ve emperyalist işgalcilere teslim olmamaktadır. Bugün halklar çok daha uyanık görünmektedir. Bu yeryüzünün her bir köşesinde yapılan savaş karşıtı gösterilerle son süreçte daha açık hale gelmiştir.

Amerikalılar Irak'ta hesapladıklarından çok farklı şeylerle

karşılaştılar. Onlar, ülkeye kolaylıkla girip, geleceklerine ve kendilerine hizmet etmeye istekli insanlar bulacaklarına inanmışlardı. Yanıldıkları kanıtlandı ve Irak halkı onları cezalandırmaya başlayarak, onları planlarını değiştirmeye veya ertelemeye zorladı. Aynı zamanda Irak halkının direnişi, ABD ve İngiltere içinde emperyalist burjuvazinin değişik kesimleri arasındaki meydan okumayı derinleştirdi. İşgal güçlerine karşı halkın direnişi Avrupalı ve Rus emperyalistlerini ABD karşıtlıklarını sürdürmeye mecbur etti. Bitirirken, yanıtlanamayacak birkaç sorunun altını çizmek istiyorum. Bu sorular yanıtlanamaz; zira bu yeni sürecin henüz daha başındayız. Bu sürecin üç yanından bahsediyorum. **Birincisi;** 11 Eylül sonrası başlayan yeni ve zalim ABD saldırganlığı. **İkincisi;** Avrupa'nın kendi içindeki çatlaklığı ve karşıtlığı; yani bir yanda ABD yanlıları, diğer yanda ise ABD "karşıtı" Almanya ve Fransa. **Üçüncüsü;** halkların uyanışıyla ilgili. Bu üç yan (ya da bunlara üç meydan okuma demek daha doğru olur) tüm potansiyellerini henüz ifade etmemişlerdir. Bu yüzden bir sonraki dönemde gelişmelerin ne olacağını

tam olarak yanıtlayamayız. Her durumda, devrimci güçler görevlerini yerine getirmelidir. Onlar savaş karşıtı, anti-emperyalist mücadeleyi güçlendirmeli, Irak halkını desteklemeli ve Irak'ta Amerikalıların yenilgiye uğratılması için mümkün olan her şeyi yapmalıdır.

-Irak'a emperyalist müdahale öncesinde, "savaş karşıtı" hareket tüm dünyada gelişmişti. Bundan önce, "küreselleşme karşıtı" hareket vardı. Bu hareketleri nasıl yorumluyorsunuz? Bunlar devrimci ve sosyalist hareketi güçlendirebilir mi? Bununla bağlantılı olarak, Haziran ayında Selanik'te gerçekleştirilen Anti emperyalist Kamp hakkında düşünceniz nedir?

Sorunun son kısmından başlamak istiyorum. Biz, özellikle son on yılda, içinde yaşadığımız ekonomik politik sistemin küreselleştigi halkları ikna etmek için, küresel bir kampanyanın varlığını gözlemliyoruz: Ulus devletlerin zamanı geçti ya da - en azından- pasif hale geldi; güçlü ülkeler arasında antagonyizmalar yoktur; ve yine sınıf çatışmaları ve bunun gibi diğer saçmalıklar artık yoktur gibi.

Bu bakışa bağlı olarak, orta-

ya çıkan her sorun, ancak küreselleşme çerçevesinde çözülebilir. Bu, emperyalist kapitalizmin varisi olarak yerleştirilen, bugünün dünyayı algılayışının özüdür.

Sosyal Forum, “küreselleşme” tahlilini benimseyerek, çeşitli burjuva reformist güçleri ulusal ve uluslararası düzlemde birleştirmeye ve koordine etmeye girişmiştir. Bunlar açıkça tutucu güçler, sosyal demokratlar, Troçkistler ve her renkten revizyonistlerdir. Sözde küreselleşme karşıtı harekete, tam da bu güçler önderlik etmektedir. Bunlar bugünün dünyası hakkında ortak perspektiflerinde birleşmişlerdir. Bizler, “küreselleşme” teorisinin çok özel amaç ve hedeflere hizmet ettiğini/ve hala da etmekte olduğuna inanıyoruz: Proletarya üzerinde kapitalizmin, halklar üzerinde emperyalist güçlerin, Doğu üzerinde galip emperyalist Batı’nın, devrimci fikirler, sol ve komünist yönelim üzerinde burjuva düşüncelerin hakimiyeti.

Bizler; bugünün dünyasının daha öncekinden daha bölünmüş olduğuna inanıyoruz. Bağımlı ülkelerin ve halklarının yağmalanması büyüyor, tıpkı kapitalistler tarafından proletaryanın sömürsünün yükselmesi gibi. Emperyalistler arası rekabet daha şiddetlenmiş, Amerikan saldırganlığı -küresel hakimiyet elde etmek için- tüm yeryüzünü savaşa tehdit ettiğinden beri en vahşi biçimini almıştır.

Irak’a Amerikan ve İngiliz müdahalesi ve işgalinde son gelişmeler ve bunlardan da önce olanlar, bizim kısaca işaret ettiğimiz her şeyi açıkça teyit etmektedir. İşçi sınıfı ve halkların her ülkede savaş karşıtı, anti emperyalist mücadelelerini mızrak ucu olarak kullanarak direnişlerini örgütlemeleri gerekmektedir.

Mücadele çizgisi geliştirilebilir ve geliştirilmelidir. Bunu en militan ve mücadeleci unsurların içinde olduğu, savaş karşıtı, anti emperyalist bloğa dönüştürmelidir. Bizler Selanik’teki kampı bu yönelime katkıda bulunmak için örgütledik.

Her ülkede ve uluslararası boyutta güçlü bir savaş karşıtı, anti emperyalist blok oluşturmanın kolay bir iş olduğunu düşünmüyorum. Bu zaman alacak ve bir takım zorluklar ortaya çıkaracaktır. Bu sorunlar öncelikle politiktir. Benim düşünceme göre sözde küreselleşme ile ilgili büyük bir kafa karışıklığı mevcut; hatta ne yazık ki devrimci yolu takip etmek isteyen güçlerde bile bu kafa karışıklığı vardır. “Küreselleşme karşıtı” hareket hakkındaki gözlemlerim, buna katılan halk kitlelerinin yoksulluk, işsizlik, savaş ve emperyalizm gibi somut problemlere karşı gösteri yaptıklarıdır. Bu son savaş karşıtı yürüyüşlerde gayet açıktı. Yunanistan, Avrupa ve diğer bölgelerde kurulan Sosyal Forumlar, yukarıda bahsettiğim güçlerden oluşturulmuştur. Tüm bunların hepimiz farkındayız. Aynı şekilde çok sayıda sosyal demokrat hükümet partilerinin buraya katıldığı ve bunların, kirli emperyalist savaşları çoğu zaman hiç çekinmeden destekledikleri de çok iyi bilinmektedir. Kapitalist iktidarlar ve emperyalist ülkeler tarafından finanse edilen örgütler de buraya katılmaktadır. Kendilerini devrimci ve komünist güçler olarak ifade edenler de dahil tüm katılımcılar bundan haberdardır. Bu birlik, çok doğal olarak, burjuvazi ve emperyalizme ne direnmektedirler ne de direnmeyi istemektedirler; gerçek budur. Sosyal Forum’a katılmanın anlamı tüm bu yukarıdaki hareketleri meşulaştırır.

tırmaktır.

-İki komşu ülkede, iki kardeş parti mücadele etmektedir ve birinde gerçekleşecek olan devrim diğerini de etkileyecektir. Sizce TKP/ML ve YKP(M-L) arasındaki ilişkiler yeterli midir? Ya da daha iyi hale nasıl getirilebilir? Biz, sizin enternasyonal komünist hareket hakkındaki tavrınızı genel olarak biliyoruz. Türkiye devrimci demokratik kamuoyunun da öğrenmesi için bu konudaki düşüncelerinizi anlatır mısınız? Bir Devrimci Enternasyonal Hareket deneyimi var. Bu konuda neler söyleyebilirsiniz?

Enternasyonal komünist hareket hakkındaki yanıma başlarken şunu söylemek istiyorum: Bizim için şu açıktır ki, komünist hareketin aldığı yaralar ve M-L hareketin bunu önlemedeki yetersizliği bugün hala geçerliliğini korumaktadır. Bu hareket her bir ülkede bölünmüş ve girilen çeşitli enternasyonal formasyonlar, var olan farklı eğilimleri göstermektedir. Aynı zamanda açıktır ki, bu eğilimlerin her biri, enternasyonal öncü merkezi oluşturmaya girişmiştir.

Bu, bu örgütlerin politik ve ideolojik olarak birleştikleri anlamına gelmez. Bu güçler arasında önemli farklılıklar vardır. Bu yüzden, bunun arkasından genel bir çizgi olarak, gerekli anlaşmalar çerçevesinde ortaya çıkan şey, her bir örgüt ya da partinin ayrı ayrı elde ettiklerinden çok daha azdır.

Biz enternasyonal devrimci komünist hareketin bugün için bir enternasyonal öncü merkeze ihtiyaç duyacak bir aşamada olduğuna inanmıyoruz. Ancak bu demek değildir ki, ortak faaliyetler olamaz. Aksine, devrimci komünistler ortak hareket edebilirler ve bu gereklidir de. Son yıl-

larda halkların mücadelesi ve devrimci hareketlerden cesaretlendirici mesajlar alınmaktadır. Oluşmakta olan bu militan ruhu üretken kılmalıyız. Bitirirken, şunu söylemek istiyorum; devrimci güçler, dünyada ve her bir ülkede bir bütün olarak enternasyonal harekete yardımcı olacak birçok ve önemli şeyler yapabilirler.

A- Halk ve işçi hareketinin uluslararası ve tüm ülkelerde karşılaştığı sorunlar hakkında tek taraflı ve çok taraflı tartışmalar ve ortak mücadele hattı geliştirmek.

B- Ortak hedefleri geliştirmek için politik işbirliği yapmak.

C- Halk hareketi mücadelelerine destek, özel, sürekli ve etkili olmalıdır.

D- Halkın mücadelesinin ve devrimci güçlerin uluslararası propagandası.

E- Devrimci mücadelenin güçlendirilmesinin tartışılacağı, deneyim alışverişi yapılacağı ve

yeni mücadele hedeflerinin oluşturulacağı, bölgesel ve enternasyonal konferanslar örgütlemek.

F- Mücadeleyi kolaylaştıracak örgütsel konular ve her gücün politik durumunu anlamaya katkıda bulunacak kitaplar-çeviriler yayımlamak.

Böylesi doğal girişimler, devrimci güçler arasında güven ilişkilerini biçimlendirecek (bir sonraki adımı atmak için gerekli süreç) ve her zaman var olan sınırları ve potansiyeli sağlayacaktır. Kısacası, daha yükseğini elde etmek için “düşük bir yoğunlukla” işbirliğine başlamalıyız. Bu, ideolojik ve politik anlaşmalar yapan devrimci güçleri, daha fazla inisiyatif için ileri adımlar atmaktan alıkoyamaz.

YKP(M-L) ve TKP/ML 20 yıldır derin, temiz ve yakın yoldaşça bir ilişki geliştirmektedir. Bu ML teori ve pratiğe dayanmaktadır ve bu, iki halkın barış ve kardeşlik içinde yaşamasının gerekliliği tarafından sağlanmaktadır. Onlar, aynı işkenceler-

den geçmiş iki komşu halktır; onlar, burjuvazi ve emperyalizm tarafından sömürülen ve ezilen yoksul halklardır. Onlar, aynı dostlara ve düşmanlara sahiptir. Partilerimiz ve halklarımız daha da yakın olabilir. Gelecek bizimdir!

Dağlarda, fabrikalarda, kırsalda, hapishanelerde ve okullarda savaştan yoldaşlarınıza ne söylemek istersiniz?

Çok sevdiğimiz TKP/ML’li yoldaşlara, en sıcak devrimci duygularımızı gönderiyoruz. Kardeş partiniz YKP(M-L), hesapsızca devrimci mücadelenizi destekleyecektir. Bundan emin olun! Hepiniz; kadrolar, üyeler, taraftarlar ve dostlar; kadınlar ve erkekler; dağlarda, hapishanelerde, fabrikalarda ve okullarda, şehirlerde ve köylerde savaştan, Yunanistan’dan yoldaşlarınız elinizi sıkıyor.

Ve son olarak yoldaşınız Gregoris’den özel bir mesaj: Hepinizi en sıcak ve militan duygularıyla sımsıkı kucaklıyorum!

YKP(M-L) ve TKP/ML 20 yıldır derin, temiz ve yakın yoldaşça bir ilişki geliştirmektedir. Bu ML teori ve pratiğe dayanmaktadır ve bu, iki halkın barış ve kardeşlik içinde yaşamasının gerekliliği tarafından sağlanmaktadır.

YASAK MEYVE KIZIL ELMA VE KILIKTAN KILIĞA GİREN FAŞİZM

Sanılmasın ki Turancılık yani Türk ulusunun üstünlüğü ve birliği öğretisi 1900'lü yılların başlarında kaldı. O zamandan günümüze, farklı kılık ve biçimlerde, hatta kimi zaman eski biçimiyle sürekli var oldu. İhtiyaç duyulduğunda pompalanıp şişirildi. Şimdi de burjuva feodal medyanın başlıca tartışma konularından biri oldu. Hakim klikler arası ve de hakim olmaya aday klikler arası hesaplaşmalar, siyasal platformlarda bu biçimlerde yürütülüyor.

Son günlerde medyada tartışılan konulardan birisi de “Kızıl elma kooliasyonu” Radikal gazetesinde çıkan haberin ardından bir tartışmadır sürüp gidiyor.

Kızıl Elma Turancılara has bir kavramdır. Öz olarak açıklamak gerekirse; Turan düşünü, Türkçülüğü, milliyetçiliği ve ırkçılığı simgeleyen bir anlama sahiptir.

Sanılmasın ki Turancılık yani Türk ulusunun üstünlüğü ve birliği öğretisi 1900'lü yılların başlarında kaldı. O zamandan günümüze, farklı kılık ve biçimlerde, hatta kimi zaman eski biçimiyle sürekli var oldu. İhtiyaç duyulduğunda pompalanıp şişirildi. Şimdi de burjuva feodal medyanın başlıca tartışma konularından biri oldu. Hakim klikler arası ve de hakim olmaya aday klikler arası hesaplaşmalar, siyasal platformlarda bu biçimlerde yürütülüyor.

Şimdi de bu kooliasyonu oluşturan “kızıl elma”lara bir bakalım. Zaten burjuva medyadaki hakim sınıfın kaleşörlerine göre işin ilginç ve tartışılan

tarafını da bu “kızıl elma” mozayığı oluşturuyor. Mazayığın bir ayağını Turancuların soyundan gelenler, yani MHP-BBP (ülküçüler), Yurt Partisi vb.leri oluşturuyor. Bunların “kızıl elma” olmaları zaten normal karşılanıyor. Koalisyonun diğer ayağında ise; İP, Mümtaz Soysal'ın Bağımsız Cumhuriyetçi Partisi (BCP), Yekta Güngör Özden'in Cumhuriyetçi Demokrasi Partisi (CDP), Atatürkçü Düşünce Kulüpleri Federasyonu (ADKF), Cumhuriyet gazetesi cevresi, Vural Savaş gibi halka “solcu” olarak lanse edilen parti, grup ve şahsiyetler var. Burjuva-feodal medyanın ezici çoğunluğu yani hakim kliklerin maşaları ise bu koalisyonu esef ve kaygıyla izliyorlar. Bahsettikleri “kızıl elma koalisyonu” vesilesiyle artık milliyetçi sağ ile “ulusalcı sol”un ortaklaşıklarını dillendiriyorlar. Hatta bazı entelektüel yazarlar aşırı milliyetçi sağ ile “milliyetçi ulusal sol” arasında ideolojik fark olmadığını, soğuk savaşın sona ermesiyle birlikte, bunların aynı argümanlara sarılmaktan

başka bir alternatifinin kalmadığını söylüyorlar.

Aslında ortada adı konulmuş resmi bir koalisyon yok. Bu niteliğinin nedeni, koalisyonu oluşturduğu söylenen güçlerin ortak söylemleri son dönemlerde sıkça dile getirmeleri. Özellikle İşçi Partisi “vatan elden gidiyor” nidalarıyla o bildik “ulusal güçlerin ittifakı” safatasını bu sıralar daha da hararetli bir şekilde gündeme getiriyor. Bir taraftan da burjuva basın “kızıl elma koalisyonu” DSP ve Genç Parti’nin de katılması yönünde çabaları olduğunu yazıyor. Fakat Uzanların, zamanı geldiği için hasımlarınca açığa çıkarılan “icraatları” bu hevesin sahiplerinin heveslerinden vazgeçmelerine neden olmuş. Ortada adı konulmuş resmi bir koalisyon olmadığını söyledik, ama bazı olaylar bu güçlerin kimi zaman birlikte hareket edebileceğini gösterdi. Meşhur Kıbrıs mitingi gibi.

Peki bu tartışmayı başlatanların gerçekte amacı neydi? Neden böyle bir tartışmaya ihtiyaç duyuyorlar. Bu tartışmayı başlatan taraf Doğan Medya’nın bir gazetesiydi ve çok geçmeden aynı medya grubunun diğer gazeteleri de tartışmaya dahil oldular. İsmet Berkan, Cüneyt Ülsever, Hasan Cemal gibi liberal sağcı yazarlar, adeta hakim sınıfların sözcüsü edasıyla görüşlerini ortaya koydular. Bunlar “kızıl elma koalisyonu” na karşı olduklarını nedenleriyle birlikte açıklamaya çalışıp, böyle bir girişimin tehlikelerinden bahsettiler. Neden karşı çıktılar? Çünkü; güya “kızıl elma koalisyonu” AB’ye karşıymış, ABD ile stratejik ortaklığa karşıymış, Irak’a asker gönderilmesine karşıymış. Üstelik ordunun yani TSK’nın siyasete de kumanda etmesini istiyorlarmış. Hakim sınıflar görünürde bu dört

noktada muhalefet ediyorlar “kızıl elma koalisyonu”na. Ve “elma” lar çoğalmadan, iyice olgunlaşmadan çürüsün istiyorlar. “Kızıl elma”lar söylemde de olsa AB’ye ABD ile olan stratejik ortaklığa karşı olduğu ve halkı da bu söylemlerle peşine takmaya çalıştığı için hedef tahtasının bir ucuna oturtuluyor. Sermayenin bir kesimiyle ordu arasındaki kimi zıtlıklarda kızıl elma safını ordu tarafında belirlediği için hedeftedir. Fakat görünürdeki bu nedenlerin hepsinin temelinde esas olarak ekonomik çıkarlar var. Hakim sınıflar “kızıl elma”ların palazlanarak kendilerine rakip olacağından, iktidara ortak olacağından korkuyor, önüne kimi engeller çıkaracağından korkuyor ve kamuoyu yaratarak bu tehlikenin önünü kesmeye çalışıyor. Meselenin özü budur. Bu çevreler esasta TÜSİAD ve islami sermayenin sözcüleridir ve rakiplerine şans tanımamak için ellerinden geleni yapıyorlar. Öyle ki; “milliyetçi solcu” dedikleri İP, CDP, BCP gibi partileri “faşistleşmekle” itham edebiliyorlar. Saldırılarında YDD’nin ideolojik argümanlarına sarılarak liberalizmi, küreselleşmeyi ve ABD hegemonyasını kutsuyorlar. Yine onlara göre, küreselleşen dünyada ideolojilere ve karşıtlıklara yer yoktur ve bundan dolayı sermayenin serbest dolaşımına ve bunu sağlayan birlik ve ittifaklara karşı olduğunu söyleyen “kızıl elmalar” gericidir ve tehlikelidirler. Çünkü amaçları ülkeyi geriye götürmek ve karanlıklar içinde boğmaktır. Hakim sınıfların ideolojik argümanları bunlardır.

Klikler arası, sermaye grupları arası rekabet işte böyledir. Birbirlerini alt etmek için ellerinden geleni ardlarına koymazlar. Saldırıları kimi zaman siyasi-ideolo-

jik kimi zamanda ekonomik arenada sürer. Bu ikisi birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır. Örneğin; Uzanların tüm yolsuzlukları, hortumlamaları yeri geldiğinde ortaya saçılmadı mı? Uzanlara yönelik operasyonun arkasında kimler vardı? Burjuva medyadan da rahatlıkla anlaşılabilirdiği gibi Doğan ve Sabancı grupları, Uzanlar’ın ele geçirdiği Kepez ve Çukurova A.Ş’de Sabancı’yı tasfiye ettiği, medya (basın-yayın) sektöründe Doğan Grubu’na ciddi bir rakip olduğu ve de yükselen oy grafiği hesaba katıldığında Uzanlar’ın üst üste ağır darbeler alması daha iyi anlaşılacaktır. Uzanlar da aynı şekilde yoğun çabalar harcayarak Doğan grubunun birçok yolsuzluğunu ortaya çıkarmaya, Tayyip Erdoğan’ın mazisini didikleyp, Gulbettin Hikmetyar’la çektiği fotoğrafları manşetlerden indirmeyerek Tayyip’i yıpratmaya çalışmadı mı? Bunlar gibi farklı sermaye grupları arasında birçok kapışma oldu ve hala olmaktadır. Çünkü sermayeyi ayakta tutan temel öğelerden biri rekabettir. Rekabet edemeyen, bir hiç olarak piyasadan silinir.

“Kızıl elma koalisyonu” söylemi üzerinden de yukarıda örneklendirdiğimize benzer bir mücadele yürütüldüğü su götürmez bir gerçektir. Fakat mücadelenin tarafları gerçek niyetlerini saklayarak, her zaman olduğu gibi halkı aldatmaya ve bilinç bulanıklığı yaratmaya çalışıyor. Ortada dolaşan “demokratikleşme”, “ulusalcılık”, “milliyetçilik”, “IMF karşıtlığı”, “ABD-AB karşıtlığı” vb. söylemleri işin perde önüdür yani sahnelenen kısım. Fakat asıl gerçekler sahne arkasında cereyan etmektedir ve önemli olan, bu sahne arkası niyetleri ortaya çıkarmaktır.

Konumuz “kızıl elma koalis-

Şunu çok iyi bilmeliyiz ki burjuva politikada söylenenler ve vaadedilenlerle, niyetler ve uygulamalar her zaman çelişir. Buna en yakın örnek AKP'dir. AKP seçim öncesi vaadleriyle halka umut dağıtmıştır.

yonu” olduğuna göre, bu koalisyonun asıl amacını ve pratik duruşunu perde önüne çıkarmakta fayda var. Faydadan öte bu bir zorunluluk. Çünkü bunlar hükümet dışında olduklarından ve ezilen emekçi halkımızın duygularına hitap ettiklerinden, büyük tehlike arz etmektedirler.

Şunu çok iyi bilmeliyiz ki burjuva politikada söylenenler ve vaadedilenlerle, niyetler ve uygulamalar her zaman çelişir. Buna en yakın örnek AKP'dir. AKP seçim öncesi vaadleriyle halka umut dağıtmıştır. Özellikle geniş yığınları IMF karşıtlığı ile manipüle etmiş, köylülere taban fiyatlarını yükseltme ve işçi ve emekçilere daha huzurlu, geçim sıkıntısının olmadığı bir yaşam vaatlemiştir. Aynı zamanda halkın dini duygularını istismar etmiş ve türban sorununu çözeceği sözünü vermiştir. Oysa iktidara geldiklerinden bu yana yaptıkları vaatler ortadadır. IMF emir vermeye devam ediyor, düşük taban fiyatlarıyla üreticinin beli kırılıyor, işçi ve emekçiler verdikleri oylardan dolayı sıfır zamlarla mü-kafatlandırılıyor. Özelleştirmeler nedeniyle binlerce işçi işinden oluyor, hakları budanıyor, ormanlar rant kapısı haline getiriliyor, orman köylüsü sefaletle itiliyor, ABD uşaklığı aynen devam ediyor vb, vb.. Yani halkın duru-

muna baktığımızda, açıklanan “eksi enflasyon rakamları”na rağmen her ne hitmetse halk açlık, yoksulluk ve sefalet içinde yaşamaya devam ediyor. Hakkını aramak isteyenlerin sırtından cop, kolundan köpek ısırtığı ve bileklerinden kelepçe eksik olmuyor. İşte seçim öncesi söylenenlerle, seçim sonrasında yapılan icraatlar arasındaki çelişki!

Bu bağlamda bir de “kızıl elma koalisyonu”nun söylemlerinin benzerlerini kullanan ve hortumlamaları ortaya çıkmadan önce “kızıl elma koalisyonu”na dahil olması düşünülen Cem Uzan’ın Genç Parti’sine (GP) bakmakta fayda var. Cem Uzan’ın söylemlerine baktığımızda -ona bakarsak- ondan daha radikal IMF ve ABD karşıtı yoktur. Halkı ondan daha çok düşünen de yoktur! Kendisi halka hizmet vermek, halkı kurtarmak için siyasete atılmıştır! Cem Uzan ve GP’nin bu hoş (!) söylemlerine rağmen bu zamana kadarki icraatları, olası bir iktidar olma durumunda ne yapacaklarının aynasıdır. Çukurova, Kepez, İmar Bankası vb. yolsuzlukları/soygunları ortada. Güya işçi dostuydu. PETKİM’in özelleştirme ihalesine katıldı. İhaleyi kazandı ama paracıkları durdurulduğu için ödeme yapamadı ve ihale düştü. PETKİM’i alsaydı

binlerce işçiyi kapı dışarı edecekti. Zaten kendisine ait elektrik ve çimento şirketlerinde yüzlerce işçiyi işten çıkardı, kalanını da sefalet koşullarında çalıştırıyor, sendikal haklarını gaspetmeye çalışıyor, bir aylığına kapanan Star TV çalışanlarını ücretsiz izne ayarlıyor... İşte Cem Uzan ve partisinin işçi-emekçi dostluğu. İşte “kızıl elma koalisyonu”nun aday adayı!... Onlar da AKP’nin, daha doğrusu tüm diğer faşist burjuva-feodal partilerin ilerlediği yoldan, fakat emekçi halkı kandırmak için biraz daha radikal söylemlerle ilerliyor. Fakat eğer iktidar olurlarsa o zaman göreceğimiz nasıl hızlı bir şekilde yumuşayacaklarını, hatta cıvıklaşacaklarını. Tabi Jet Fadıl’ın başına gelenler Cem Uzan’ın da başına gelmezse! Sermaye bu! İş kâr olunca, çıkar olunca babasını bile tanımaz ki, Cem Uzan’ı tanı-sın. Olur da aradan sıyrılıp partisi hükümete gelirse, her burjuva-feodal partinin yaptığı gibi MGK ve sermayenin ve onlara yön veren emperyalist efendilerinin emirlerini yerine getirmekten başka birşey yapamayacaklardır.

İşte meşhur “kızıl elma”ların durumu da aynen yukarıdaki gibidir. Amaçları aynı ama yöntem biraz farklı. Şimdi “kızıl elma koalisyonu”nun bileşenlerini biraz daha yakından tanıyalım.

“Kızıl elma”nın sağ yarısını ülkücüler ve YP oluşturuyor. Ülkücülerin katıksız faşizmi, ırkçılığı ve halk düşmanlığı zaten biliniyor. Halkı baskı ve işkenceyle yıldırmada, ezmede, yok etmede her zaman başı çeken bunlardır. Tarihi boyunca devletin en güvenilir unsurları olmuşlardır, hala da öyledirler. Halkımız; Maraş, Sivas, Çorum ve Gazi katliamlarında ülkücü faşistlerin oynadığı rolü bilmektedir. Bunların dışında açığa çıkmış ve çıkmamış bir yığın katliamları vardır. Üniversitelerde de, halk gençliğini yıldırmak için idare ve polislerle eşgüdümlü çalıştıkları ve devrimci-demokrat öğrencilere sürekli olarak saldırdıkları bir gerçektir. Fakat kulağa hoş gelen bazı argümanları, hala etraflarına taraftar toplayabilmelerini sağlamaktadır. Bu cazip söylemleriyle uygun koşullarda hızla palazlanabilmektedir. Bu cazip söylemlerini teşhir edebilmek için pratiklerine bakmak yeterlidir. Hükümette oldukları dönemde ısrarla AB karşıtı olmadıklarını söyledikleri halde, şimdi AB karşıtlığında başı çekmeye adaylar. Hükümet oldukları dönemde IMF ile imzalanan stand-by anlaşmalarında, tarım ürünleri için açıklanan düşük taban fiyatlarında, subvansiyonların kaldırılmasında, işçi ve emekçilere yapılan kısıntı zamlarda, IMF memuru Derviş’in halkın kanını emen ekonomik uygulamalarında, ek vergilerde vb. onların da üç hilalli imzaları olmasına rağmen şimdi IMF karşıtı ve işçinin, emekçinin hakkını savunan yegane parti ilan ettiler kendilerini. MHP hükümet ortağıyken ABD ile olan “stratejik ortaklığa” hiç ses çıkarmıyordu; şimdi ise ABD’yi tu kaka ilan ediyor. Tüm bu icraatları, büyümlü sözlerinin ne kadar boş ve aldatmaca olduğunun ve

azılı halk düşmanı olduklarının açık göstergesidir.

S. Tantan’ın YP’sine gelince; S. Tantan eskiden ANAP’ın önemli şahsiyetlerinden birisiydi ve İçişleri Bakanı’ydı. Birçok yargısız infazın, gözaltında kaybın, işkencenin ve katliamın baş sorumlularındandı. O zamanlar tam bir emir eri edasıyla çalıştı, halkın kanını emerek yaşadı. Çıkarlar gereği yapılan birkaç yolsuzluk operasyonu kamuoyuna “temiz siyasetçi olarak” tanıtıldı. Fakat ne olduysa ANAP merkez yönetimiyle anlaşmazlıklar, çıkar çatışmaları yaşandıktan sonra oldu. O dönemin emniyet genel müdürüyle ve İstanbul valisiyle kadrolaşma ve bazı uygulamaları nedeniyle yaptığı polemikler, burjuva medyaya da yansımıştı. Daha sonra ANAP’tan ayrılıp YP’yi kurdu. Kendisini “temiz siyasetçi”, “dürüstlüğün ve şeffaflığın simgesi” olarak lanse etti. Ama şu ana kadar tutmadı. İşte Tantan’ın “bağımsızlıkçılığı” ve “ulusalcılığı” da böyle. Halkın kanı ve gözyaşı üzerine kurulu...

“Kızıl elma”nın “sol” yarısını oluşturanlara gelince; bunların temel çıkışları “kemalizm”, “ulusalcılık”, “bağımsızlık” ve “milliyetçilik” argümanları üzerine kurulu. Bunların kemalistliklerinden ve hakim ideoloji olan kemalizmin ne anlam ifade ettiğinden kimsenin şüphesi olmamalıdır. 80 yıllık TC’nin bu zamana kadarki icraatları ve şu anki durumu kemalizmin eseridir. Bunların kemalistliklerinden şüphe duymuyoruz fakat “ulusalcılık”, “bağımsızlık” gibi söylemlerine gelince orada durup ciddi ciddi düşünmek gerekir. Zira bu argümanlara sarılanların birçoğu daha önce SHP-CHP ve DSP gibi düzen partilerinde siyaset yapmış olan sosyal-demokratlardır. Sa-

dece içinde buldukları partilerin niteliklerinden (hepsi de faşist düzen partileridir) siyasetlerinden ve yapmış oldukları icraatlardan dolayı bile rahatlıkla bu şahısların ve çevrelerin emperyalizme ve yerli uşakları olan komprador burjuvazi ve toprak ağalarına hizmet ettikleri söylenebilir. Keza SHP, CHP ve DSP’nin icraatları ortadadır: Katliam, yolsuzluk, yoksulluk, işkence, gözaltında kayıp vb vb... Halka bu acıları reva görenler, MGK ve sermaye tarafından verilen görevleri yerine getirmede hiç tereddüt göstermiyorlardı. Sosyal-demokrat, demokratik-sol yaftalı bu partiler, halk için ne yapmışlardır? Hiçbir şey. Aksine halk her geçen gün bir önceki günü arar hale gelmiştir. İşte şimdi bu kanlı gelenekten gelenler “bağımsızlık”, “ulusalcılık” edebiyatı yapıyorlar. Kanmayalım!

İP ve ADKF’ye gelince ADKF, İP’in Öncü Gençlik’inden türediği ve parti içi iktidar ve çıkar mücadelesinde karşı safta olması dışında, İP’ten ideolojik-sosyal olarak bir farkı olmadığından İP için söylenenler ADKF için, ADKF için söylenenler de İP için geçerlidir. Doğu Perinçek ve kendisiyle özdeşleşen partisi İP’in emeli “büyük güçler platformu” dedikleri emperyalizmin uşağı hakim sınıflar arasında yer almaktadır. Bunun açık anlamı; halka zulmeden ve halkı soyan komprador burjuvazi ve toprak ağalarının tarafında saf tutmaktır. Bu emellerine ulaşmak için, grev kırıcılığından, devrimci-komünistleri ihbarlamaya ve fiziki olarak saldırmaya kadar varan birçok provokatif yöntemlere başvurdukları bilinmektedir. Onlara göre; halkın kurtuluşu için yola çıkan, halk için canını veren devrimci-komünistler “azılı birer terörist”tir. Herhalde Doğu Perin-

çek şu sıralarda çok keyifli olmalı. Karen Fogg'un e-mailerini ifşa ettiğinde kazandığı popüleri-
teyi en son cumhurbaşkanının
"akıl danışmak" için kendisini
çağırmasıyla iyice perçinledi.
Artık gururla "büyük güçler plat-
formuna girdim" diye göğsünü
gere gere meydanlarda dolaşp,
kendini avutabilir.

ADKF ise gençlerde üniver-
siterde, devrimci-demokrat-
yurtsever öğrencilere yaptığı fa-
şist saldırılarla gündeme gelmiş-
ti. Hatta bu saldırılarla yetinme-
yerek, adeta paralı asker edasıyla
kendilerini üniversitelerin bekçi-
si yerine koyup, kimlik kontrolü
yapmış, devrimci olduklarından
şüphelendikleri öğrencilere vah-
şice saldırmış, ya da üniversiteye
almamışlardır. Örgütsüz öğren-
cileri ise zorla taraf tutmaya
(kendi taraflarını tabi) zorlamış-
lardır. Tabi idare ve polisin deste-
ğiyle. Yine aynı faşist grup son
dönemdeki YÖK tartışmaların-
da, mevcut faşist YÖK diktatör-
lüğü safında yerini almıştır.

İP, ADKF, BCP, CDP ve diğer
"milliyetçi kızıl sol elmalar"ın en
temel özelliklerinden biri de hep-
sinin radikal orducu olmasıdır.
Onlara göre ordu bağımsızlığın
ve kurtuluşun teminatıdır. Bu ne-
denle son dönemde "ulusal güç-
ler" olarak orduyu görev başına

çağırıyorlar. "Görev başı" dedik-
leri de darbeden başka birşey de-
ğildir. Yaptıkları apaçık darbe
kışkırtıcılığıdır. İşte bunların ger-
çek yüzü! Oysa halkımız bugüne
kadar darbelerle, sıkıyönetimlerle
ve OHAL'lerle yaşadı, yönetildi
ve yönetiliyor. Bu "olağanüstü"
süreçler de binlerce insan
katledildi, binlercesi yaralandı ve
işkenceli sorgulardan sonra tut-
tuklandı. Halk faşist zulüm altın-
da inim inim inledi/inliyor. Sırf
OHAL koşullarında milyonlarca
Kürt zorla göçe tabi tutulurken,
bu insanların evleri yakıldı, yı-
kıldı. İşte görev başına (darbe
başına) çağırdıkları ordunun icra
ettiği görevlerden birkaçı. Hal-
buki ordu zaten görev başında...

"Milliyetçi kızıl sol elmalar"
bir taraftan AB ve ABD'ye karşı,
bir taraftan da orducu! Büyük çe-
lişki doğrusu! Çünkü ordu (TSK)
ne AB'ye ne ABD'ye karşı. 1
Mart tezkeresinin ülkenin yararına
olacağına açıklamışlardı. Şimdi
asker gönderme tekrar gündemde.
Henüz meşhur "çuval geçirme"
olayının üzerinden fazla bir zaman
geçmese de, ordu bu olayı sineye
çekip ABD'nin isteğini yerine
getirmek için hazırlıklara başlamış
durumda. Hatta asker gönderme
çağırmasını ilk olarak Türkiye
yaptı. En üst düzey komutanlar
ABD'nin "önemli bir

müttefik" olduğunu sürekli dil-
lendiriyor. Aynı şekilde, AB'ye
karşı olmadıklarını, sadece bazı
hassasiyetleri olduğunu (mevki
kaygısı) söyleye söyleye pašala-
rın dilinde tüy bitti ama anlamak
istemeyen anlamıyor.

"Milliyetçi kızıl sol elma"
mevcut AKP hükümetine şiddetle
karşı. Onlara göre bu hükümet
"gerici", "şeriatçı", "Atatürk
düşmanı" ve "örümcek kafalı".
Anlaşılan Tayyip ne kadar da
"değiştim" dese de bunları inan-
dıramıyor. Bari methiyeler diz-
dikleri orduya inansalar. Genel-
kurmay Başkanı, yani ordunun
başısı bu hükümetle uyumlarının
"şiir gibi" olduğunu söylemedi
mi? İşine gelmeyen yine anla-
mak istemiyor. Türkiye emperyalizme
göbekten bağımlı, yarı-
sömürge bir ülkedeysen ordusu-
nun daha farklı bir konumda ol-
masını beklemek ya da buna
inanmak açıkçası bilinçli bir çarpıt-
madan, bilinç bulanıklığı yarat-
maktan başka bir anlam ifade
etmez. Zira Leninist devlet teori-
sine göre ordu devletin en temel
kurumlarından birisidir. Bu hem
sosyalizmde, hem de diğer devlet
iktidarlarında böyledir. Ama ic-
raatları temelde farklıdır. Sosya-
list sistemde ordu; halkın refahı,
üretimin artırılması ve ülke sa-
vunması için varken, diğer ikti-
dar biçimlerinde ve burjuva fe-
odal iktidarlarda ise tam tersidir.
Ülkemizde yaşanan yargısız in-
fazlar, gözaltında kayıplar, işken-
celer, gözaltılar, OHAL, köy
yakmalar, zorla göç ettirmeler,
19 Aralık operasyonu, üslerin
emperyalistlere açılması vb. vb.
ordunun halka karşı emperyaliz-
min ve yerli uşaklarının çıkarları
doğrultusunda hareket ettiğinin
en bariz örnekleridir. "Milliyetçi
solcular"da doğal olarak bu suç-
ların destekleyicisi, çoğu zaman
da uygulayıcısıdır. Bunların

“bağımsızlık” ve “milletçi-lik”ten anladıkları; gözaltında kayıp, yargısız infaz, işkence, katliam, köy yakma, Kürt ulusunun ve Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının reddinden başka birşey değildir. Örnekleri sıralamaya sayfalar, hatta ciltler yetmez ama şu bir gerçek ki yukarıda sıraladığımız örnekler, bunların maskelerinin altında ne olduğunu görmeye yeter. Bir taraftan devletin kurumlarını savunacaksınız, orduyu savunup göklere çıkaracaksınız, diğer taraftan da AB-ABD karşıtı, bağımsızlıkçı ve ulusalcı olacaksınız. Yaman çelişki doğrusu. Kanmayalım!...

Diğer taraftan “milletçi kızıl sol elmalar” içinde kapitalizme karşı olduklarını söyleyenler de var. Ayrıca hepsi halk için mücadele ettiklerini, halkın refah düzeyini yükseltmek istediklerini papağan gibi tekrarlayıp duruyorlar. Bu açıdan da, o göklere çıkardıkları ordunun durumuna bir bakalım. Bugün ordu, OYAK (ordu yardımlaşma kurumu) vasıtasıyla, büyük bir sermaye grubu olarak pazardaki yerini almıştır. Silahlı gücünün yanısıra ordunun muazzam bir ekonomik gücü de vardır. Bugün OYAK, sahip olduğu şirketlerle ve milyonlarca dolarlık sermayesiyle, çok büyük bir ekonomik güçtür. Ordu güçlülüğünü pekiştire, sermayesini artıradursun halk adeta açlık ve sefalet içinde boğulmaktadır. Aradaki uçuruma bakıldığında çok daha iyi anlaşılacaktır. Ordu sadece “ülke savunması”yla yetinmiyor, aynı zamanda büyük bir sermaye grubu olarak da palazlanıyor. Nasıl? Halkın emeği ve halka ait olan zenginlikler sayesinde. OYAK sermayesi yatırım üstüne yatırım yapıyor, büyüme rekorları kırıp kârını dört kat artırıyor. “Milletçi kızıl sol elmalar” da halkın sefaleti

artıkça şahlanan OYAK sermayesinin yanında saf tutuyor. Ne adına? Halkın geleceği ve refahı adına. İşte ülkeyi yönetmek isteyen “ulusal güçler”in gerçekliği. İşte emekçilerin hakkını savunanlar. Fakat her ne hikmetse, bunu emekçi hakı sömürerek, katlederek, sömürüp, katledenleri savunarak yapıyorlar. Kanmayalım!...

“Kızıl elma koalisyonu”nun söylemlerini, icraatlarını ve niyetlerini ortaya koyduktan sonra, bu söylem ve icraatların neye denk düştüğünü açıklamakta ve siyasal yelpazedeki yerlerini net bir şekilde belirtmekte fayda var. Her ne kadar ilerilik maskesini taksalar da, bunların pratikleri faşizme tekabül etmektedir.

Bunların faşizmini anlamak için, önce İtalyan ve Alman faşizminin söylemlerine bir göz atalım. İtalyan faşistleri iktidara gelmeden önce şu taleplerde bulunuyordu: “Genel oyla sağlanacak halk egemenliği, kadınlara oy hakkı, halkın özgürlüklerinin garanti altına alınması (...) Siyasal polislin lağvedilmesi ve bölgesel sivil muhafızların oluşturulması (...) Her türlü toplumsal ayrımcılığın, soyluluk ve şoval-

yelik ünvanının ilgası (tasfiyesi bn.) (...) tüm anonim, sanayi ve mali şirketlerin tasfiyesi. Her türlü spekülasyonun, bankalar ve borsanın tasfiyesi (...) Onaltı yaş altında çalışmanın yasaklanması. Sekiz saatlik iş günü...”(1)

Hitler’in faşist partisi olan Alman Nasyonal Faşist Parti’sinin programında ise şunlar vardı. “Çalışmadan zahmetsizce elde edilmiş tüm gelirlere el konulması, kapitalist köleliğin ilgası (...) Gruplaşmış şirketlerin (tröstler) millileştirilmesini talep ediyoruz (...) Büyük mağazaların kamulaştırılmasını ve uygun fiyatlarla küçük esnafa kiralanmasını... talep ediyoruz (...) ... gayri menkul rantının ilgası ve arsa spekülasyonunun yasaklanmasını talep ediyoruz.”(Age)

Görüldüğü gibi; faşizm özellikle halkın açlığını, yoksulluğunu ve horlanmışlığını kullanıyor. Söylemlerine bakıldığında faşistlerin neden kitleleşebildiği rahatlıkla anlaşılıyor. Almanya ve İtalya’da faşizmin yükseldiği ve iktidara geldiği dönemde halk büyük bir huzursuzluk, ülkede kriz içinde. Bu koşullarda faşistler orta sınıflara, küçük esnafa, işçi ve köylülere bol bol umut

dağıtıyor. Böyle bir ortamda bir kurtarıcı arayan halk ise, faşistlerin söylemlerine rahatlıkla kapılıyor.

İşte “kızıl elma koalisyonu”nun yaptığı da aynen budur. Halkın hoşnutsuzluklarını faşist emelleri için kulanmaya çalışıyorlar. Açlık, yoksulluk, gelir adaletsizliği, sağlık, eğitim, işsizlik vb. sorunlara çözüm getireceklerini söylüyorlar. Zaten halkın bu yönlü talepleri faşistler için önemli bir zemin yaratıyor. Kendi yarattıkları ortamdaki besleniyorlar. Faşizmin önemli bir özelliği, kitlelerin gözünde düşmanlar yaratması ve bunun üzerinden milliyetçi duyguların kabarmasını sağlamasıdır. Örneğin; Naziler için düşmanlar; Yahudiler, Çingeneler ve komünistlerdir. “Kızıl elma faşistleri” de halkın gözünde düşmanlar türetmek için canla başla çalışıyor. Yarattığı sahte düşmanlar AB ve ABD iken onların gerçek düşmanları halktır, Kürtlerdir ve devrimci-komünistlerdir. AB ve ABD’yi düşman ilan edenlerin, bir taraftan da AB-ABD dostlarıyla nasıl dost olduklarını gördük. Katliamcı güçleri nasıl desteklediklerini

gördük. Kanmayalım!...

“Kızıl elma” iktidar olmak istiyor, iktidar olamasa bile halk arasında bilinç bulanıklığı yaratmak istiyor. Hitler ve Mussolini’nin masum söylemleriyle iktidara geldikten sonra neler yaptıklarını tüm dünya gördü. Sahte söylemler bir bir açığa çıktı. Halk katı zulüm altında yaşamını sürdürmeye çalıştı. Muhafızların hepsi katledildi, demokrasi rafa kaldırıldı. İşçiler, köylüler, emekçiler kapitalist işletmelerde köle gibi çalıştırıldı. Oysa kitleler kapitalizme karşıydı. Toplama kamplarında binlerce Yahudi, Çingene ve devrimci katledildi. Faşizmin tatlı söylemleri buraya kadar. “Kızıl elmalar” da iktidar olduklarında halkın kanını içeceklerdir. 80 yıllık çile devam edecektir, zira faşist diktatörlük kalıcıdır. Kanmayalım!...

Günümüzde faşizm -özellikle kitleler içinde- binbir kılıkla ortada dolaşmaktadır. Habire kılık değiştirmektedir. Kimi zaman açık bir şekilde çirkin yüzünü ortaya koyarken, çoğu zaman örtülmüştür, maske takar. Kimi zaman “solcu” olur, kimi zaman sağcı, kimi zaman “anti-empyralist”

olur, kimi zaman milliyetçi, kimi zaman laik olur, kimi zaman şeriatçı, kimi zaman “AB, ABD IMF’ye karşıt” olur, kimi zaman AB’ci, kimi zaman “sosyalist” olur, kimi zaman kapitalist. Yani faşizm kılıktan kılığa girer. Tıpkı “kızıl elma koalisyonu” gibi. Kanmayalım!...

Faşist “kızıl elmalar” habire anti-empyralist olmaktan, ülkenin bağımsızlığını savunmaktan ve halkın refahını yükseltmekten dem vuruyor. Buraya kadar anlattıklarımız bu söylemlerin kocaman bir yalan olduğunu açıkça ortaya koyuyor. Biliyoruz ki bu söylemler halkı kandırmak için kullanılıyor. Bu söylemlere sarılanların tutarlı olmak adına bile hiçbir ciddi pratikleri olmamıştır. Halk bunları hiçbir zaman yanında hissetmemiştir. Katliamlar, kayıplar, gözaltılar, köy yakmalar vb karşısında bu kesimler hep susmuştur, bazıları da bu suçlara bizzat ortak olmuştur. Halkın kurtuluşu uğruna canını feda etmekten çekinmeyen devrimciler de saldırmıştır, 19 Aralık operasyonunu alkışlamışlardır. Bunların suçların haddi hesabı yoktur. Ama hala pişkin pişkin ortaklıkta dolaşmaktadırlar. Bu kan emiciler halk için büyük bir tehlikedir, “şekere bulanmış mermi”leriyle halkı vurmalarına engel olmak gerekir. Bu güruhu sürekli teşhir etmek, amaçlarını ortaya sermek şarttır. Yoksa emekçi halkımızı zehirlemeye devam edeceklerdir. Unutmamak gerekir ki, halkın safında olmak ancak kurulu burjuva-feodal düzene karşı mücadele etmekle mümkündür. Bunlar gibi bu düzenin bir dişlisi olarak değil.

Faşizm kılıktan kılığa giriyor. Kanmayalım!...

(1) Gericilik Küreselleşirken Faşizm!.. Yeniden mi? -

Ütopya Yayınları - Derleme

MKP TEORİSYENLERİNİN İDEOLOJİK EROZYONUNUN SINIRSIZLIĞI

İşçi sınıfı partisinin işçi sınıfının dünya görüşünü belirtmesi anlamında isim önemli olmasına karşın, isimden öte içeriğinin önemli olduğu, yani partinin savunduğu görüşlerin önem taşıdığı tartışılmayacak kadar açıktır. Nasıl ki, kendini KP olarak adlandıran her parti gerçek bir komünist partisi olamıyorsa –bunun yığınca örneği var-, kendini ML ya da MLM olarak adlandıran her parti de gerçek komünist partisi olamayabilir.

PARTİ İSMİ ÜZERİNE

İşçi sınıfı partilerinin isimleri, kendi savundukları dünya görüşlerini ve daha açıkçası nihai hedeflerini net olarak ifade etmelidir. Doğru olanı da budur. İlk olarak sosyal-demokrat adıyla ortaya çıkan işçi sınıfı partileri, süreç içinde birçok değişikliğe uğramış ve nihai hedefini belirtme bağlamında da nihayetinde Komünist Partisi olarak genel bir kabul görmüştür. İşçi sınıfının nihai hedefini belirtme bağlamında KP ismi en doğrusu olmasına karşın, Kruşçev modern revizyonizminin SSCB’de iktidarı ele geçirmesinden sonra, UKH içindeki ayrışımın beraber, eski KP’lerin önemli bir bölümü modern revizyonist çizgide kalınca, yeni kurulan işçi sınıfı partileri revizyonist partilerin kullandıkları isimlerle karıştırılmaması için en uygun isimler altında ortaya çıktılar. Kimileri KP’nin yanına “ML” eklerken, kimileri daha değişik adlandırmalarla kendilerini ifade ettiler. Kaypakkaya’nın bu konudaki anlayışı doğrudur. O,

daha TİİKP içindeyken “TİİKP Program Taslağının Eleştirisi” adlı makalesinde bu soruna doğru bir yanıt vermiş ve açıklama getirerek şöyle demiştir:

“Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung’un yaptığı gibi kendimize **komünist partisi** adını vermeliyiz.” (İ.K. Seçme Yazılar, sf.60, Umut Yayıncılık, aç İK) Ancak, Türkiye’de modern revizyonist TKP olduğundan, bu partiden kendini ayırt etmek için TKP’nin yanına “ML” eklemiştir.

İşçi sınıfı partisinin işçi sınıfının dünya görüşünü belirtmesi anlamında isim önemli olmasına karşın, isimden öte içeriğinin önemli olduğu, yani partinin savunduğu görüşlerin önem taşıdığı tartışılmayacak kadar açıktır. Nasıl ki, kendini KP olarak adlandıran her parti gerçek bir komünist partisi olamıyorsa –bunun yığınca örneği var-, kendini ML ya da MLM olarak adlandıran her parti de gerçek komünist partisi olamayabilir. Hindistan’da ve Nepal’de kendine “Maoist” diyen ve parlamentarizmi savunan

birçok partinin olduğu gibi. Önemli olan kendini işçi sınıfının partisi olarak adlandıran partilerin programları ve dünya görüşleridir. Bir partinin ismine bakarak değil, o partinin savunduğu görüşlere ve teori-pratik uyumluluğuna bakılarak değerlendirilir.

İşçi sınıfı partilerinin enternasyonal bir niteliğe sahip olduğu tartışma götürmez. Ancak, genel olarak her işçi sınıfı partisi, hangi ülkeye ait olduğunu belirtmek için de o ülkenin ismini de kullanmışlar ve kullanmaya devam ediyorlar. Bugün kendini “Maoist” olarak adlandıran birçok parti de, kendi ülkelerinin ismini kullanmakta her hangi bir sakınca görmüyorlar. Ne var ki, MKP, bu sorunu o denli ileri götürmüş ki, kendi isimlerini zorlama teoriler ile kabullendirmeye çalışıyorlar.

Şöyle diyorlar:

“Hiç kimsenin kendi yanlış çizgileri temelinde kullanmaya müsait olmayan bir partiyiz.” (İdeoloji: Marksizm, Leninizm, Maoizm, sf. 20, MKP 1. Kongre Belgeleri-1)

Yani, yine kendi deyimleri ile ne “Türk” ne de “Kürt” şoven ve ezilen ulus milliyetçisi eğilimleri “isimle okşama” niyetinde olmadıkları için de isimlerini değiştirmişler. Ne var ki bunları söyleyen MKP, aynı paragraf içinde; “Kaypakkaya da olmadı” diyerek, Kaypakkaya’nın da “okşamadığını” ileri sürüyorlar. Ama, Kaypakkaya’nın kurduğu partinin ismi TKP/ML idi. Ve başında ülkenin ismi var. Kürdistan ya da “Kuzey Kürdistan” kelimesi yok. MKP’nin anlayışına göre Kaypakkaya “şovenizme düşmüş”. Ama, bunu açıklamaya çekiniyorlar. Bu nedenle MKP’nin hangi ülkenin partisi

olduğunu belirtmiyorlar. Ama, Kaypakkaya’yı açıktan eleştirmeye de yanaşmıyorlar.

“TKP(ML)’nin ismini aştık. Hem bu temel gerekçe, hem de başka nedenlerden ötürü gerekliydi.” (agb, sf.20) İsim değiştirmekle, bir önceki örgütün aşılamayacağı açıktır. Bir önceki örgütün aşılması, ya eski örgütün genel görüşlerinin, ya da yanlışlarının aşılmasıdır. Eğer programını “yanlış” görüyorsanız ve yeni bir programa sahipseniz o zaman eski örgüt aşılmış olur. Yoksa, salt bir isim değişikliğiyle eski örgüt aşılmış olamaz.

İsim değişikliğinin “başka nedenlerle gerekliydi” söylemleri ise kapalı kalmış. Bu adla bir başka örgütün varlığından dolayı mı, yoksa bir ara kendi deyimleri ile “ajanlar yuvası haline gelmiş”, “yarı-anarşist”, “yarı-lümpen” (bak; TKP(ML)’den MKP’ne Bu Tarih Bizim, MKP 1. Kongre Belgeleri-3) ve “kirlenmiş” bir örgütten kurtulmak için mi, burası net değil.

“Kültür Devrimi ile ideolojimiz Maoizm seviyesine ulaştı. Bundandır ki, yani Kültür Devriminin ürünü, Maoizm’in eseri olan Partimiz isminde de Maoist ekini mutlaka almalıydı.” (agb, sf. 21) Bu sav da bir başka zorlama...

Lenin, RSDİP’nin isminin değiştirilmesinin nedenlerini anlatırken, artık sosyal-demokrat adıyla anılan partilerin burjuvazinin örgütü haline geldiğinden ve işçi sınıfının nihai hedefini belirtmediğinden, KP isminin alınmasının en doğru olduğunu ileri sürmüştür. Yoksa, Marksizm’e yeni katkı yaparak, onu ileri taşıyanların eklenmesinin zorunluluğunu ileri sürmüştür. Yine MKP’nin anlayışına göre, Stalin’de Lenin öldük-

ten sonra SSCBKP(B)’in ismini değiştirip yanına “ML” eklemeliydi. Ne var ki Stalin ve o dönemin Bolşevikleri böyle bir gereksinim görmedikleri gibi, işçi sınıfının nihai hedefini belirtmesi açısından KP ismi en doğru isim olarak kalmıştır.

Bir KP’ne “Maoist” isminin eklenmesi yanlış mıdır? Hayır!. Ancak, biz eklenmeye değil, eklenmenin yanlış gerekçelendirilmesini eleştiriyoruz. “Komünizm” kavramı kirlenmiş midir? Hayır! Biz, TKP’ye “ML” ekini alırken, sahte bir TKP ile partimizin karıştırılmaması için bu eki aldık. Eğer ülkede o dönem TKP isminde bir başka parti olmasaydı, partimizin ismi TKP olacaktı. Bunu Kaypakkaya açıklamıştır. KP ismini koymak ne MLM’i dışlamak ne de TKP/ML’nin Kültür Devrimi’nin ürünü olduğunu yadsımak anlamına gelir.

MKP, ülke adı belirtmekten o denli korkar hale gelmiş ki, yazılarında sık sık “**siyasal coğrafyamız**” ismi kullanılmaktadır. Yer yer “Türkiye ve Kuzey Kürdistan” deseler de, en çok kullanılan “**siyasal coğrafya**”. Bu da onların bir tarafı “**ürküt-meyelim**” adına, belirsizlik ortamı yaratmaya götürüyor. Bu manevra, oportünizmin var olan gerçeklerden kaçmasından başka bir şey değildir.

MLM açısından durum çok açıktır. Türkiye denen bir ülke var ve bu ülkenin içinde birden fazla ulus ve azınlık uluslar yaşamaktadır. Yani çok uluslu bir ülkedir. Bu ülke sınırları, ne bu ülkede yaşayan çeşitli uluslardan halkların gönül rızasıyla belirlenmiş ne de komünistler tarafından, tersine, güce göre belirlenmiş, tarihi haksızlıklar içeriyor. Bu tarihi haksızlıklara karşın, komünistler bir ülkeyi

esas alıp, o ülkede mücadele edecektir. Bu nedenle isim belirtmeden ne idiği belirsiz “siyasal coğrafya” ya da “coğrafyamız” adı, esasta “Kürdistan” adının da belirtilmesinden çekinmek yatmaktadır. Egemen sınıflar “Türkiye” diye adlandırmıştır. Bu Türk egemen sınıfların adlandırması ve uluslararası alanda da böyle biliniyor. Bulunulan ülke adını kullanmak, egemen sınıflar gibi düşünmek anlamına gelmez. Mevcut ülkelerin hangi sınıfların egemenliği altında olduğu belli; bu ülkelerde hangilerinin tek uluslu, hangilerinin çok uluslu olduğu da ayrı bir saptamadır. Çok uluslu bir ülkede yaşadığımız ve bir ulusun egemen, diğer ulus (Kürtler) ve azınlık ulusların ezilen durumda olduğu zaten ortaya konuluyor. Bu durumda abdestinden emin olmayanlar gibi panikleme, kendinden korkmak niye?

İlk dönemlerde, uzun yıllar Marks ve Engels her ülkede ayrı parti kurma ve ülke adlarıyla adlandırmaları yoktu. Marksist dünya görüşünün yeni ortaya çıkışı, oturtulması ve yayılma dönemiydi. Akım olarak henüz zayıftı. Koşullar onu gerektiriyordu. Komünist bir merkez durumundaydı ve “Komünist Liga” kuruldu. Sonra kurulan partiler, kurulan ülkenin ön isimleriyle birlikte ortaya çıktı. Dolayısıyla, Marks ve Engels zamanında ilk kurulan “Komünist Liga” ile, daha sonra kurulan partilerin kendi ülkelerinin isimlerini kullanmalarını birbirine karıştırmak, zaman ve mekan yanında birbirinden farklı olan koşulların farklılıklarını da gözardı etmek anlamına gelir. Marks ve Engels’in Komünist Liga’sı tek bir ülkenin partisi değil, enternasyonal bir niteliğe sahipti.

MKP teorisyenleri Lenin’i açıkça çarpıtmaktan da geri durmuyorlar:

“Yoldaş Lenin, 1918’deki parti isminin değiştirilmesi önerisinde dahi, Rusya ekini söylememiş, KP’si demişti.” (agb, sf. 20)

“Lenin’in önerisine rağmen, isim RKP olarak kararlaştırılmıştı”(MKP 1. Kongre Belgeleri-1, sf. 19 –abç-)

MKP teorisyenleri bunu nereden çıkarıyorlar? Hangi verilere dayanıyorlar belli değil. Lenin’in bu konudaki önerileri net ve açıktır. Ayrıca Lenin’in önerisine karşın “Rusya” ismi eklenseydi, Lenin bunu açıkça dile getirirdi. Lenin’in siyasal konular ile ilgili hiçbir eleştirisi gizli kalmamış ve bütünü yayınlanmıştır. Ayrıca biliniyor ki,

*İlk dönemlerde,
uzun yıllar
Marks ve Engels
her ülkede ayrı parti
kurma ve ülke adlarıyla
adlandırmaları yoktu.
Marksist dünya
görüşünün yeni ortaya
çıkışı, oturtulması ve
yayılma dönemiydi.
Akım olarak henüz
zayıftı. Koşullar onu
gerektiriyordu.*

Bolşevik Partisi’nde Kongre tutanakları dahi parti üyelerine dağıtılıyordu. MKP teorisyenleri neyin tartışıldığını dahi anlamamışlar. Oysa, tartışılan “sosyal-demokrat” ismi yerine, “KP” isminin konulması sorudur. Tartışılan “Ülke ismi”nin kullanılıp kullanılmaması değildir.

Yani, Lenin sadece KP olmasını istemiş, ama buna rağmen Rusya ismi de eklenerek RKP olmuş. Bu baylar, ya okuduklarını anlamıyorlar ya da kendi subjektif dünyalarına göre var olan gerçekleri de çarpıtmaktan çekinmiyorlar.

Lenin ise şöyle diyor:

“Yoldaşlar, bildiğiniz gibi, Partinin adının değiştirilmesi sorunu üzerine Nisan 1917’den beri Parti içinde oldukça geniş bir tartışma gelişmiştir ve o nedenle Merkez Komitesi büyük bir anlaşmazlığa yol açmayacak, hatta neredeyse hiçbir anlaşmazlığa yol açmayacak bir karar alabilmiştir: Merkez Komitesi size, partimizin adını Rusya Komünist Partisi, parantez içinde Bolşevik olarak değiştirmeyi önermektedir.” (Lenin, SE, C. 8, sf. 327, İnter Yayınları).¹

Bu alımtıda da görüleceği gibi, Lenin hiçbir anlaşmazlığın olmadığını söylediği gibi, kendisinin de önerisi RKP(B)’tir. MKP teorisyenleri ise, Lenin’in sadece “KP” olarak önerdiğini yazabilecek denli ileri gidebiliyorlar. Ayrıca MKP’nin ileri sürdüğü gibi RSDİP’in ismi 1919 değil, önce 1917 Nisan’ında yazdığı “Devrimimizde Paroletaryanın Görevleri- Proletarya Partisinin Bir Platform Taslağı- ” makalesinde değişiklik ismini önermiş ve 6-8 Mart 1918 tarihinde yapılan RKP(B)’in 7. Kongresi’nde değiştirilmiştir. Bazı partililer tarafından “RKP isminin anarşistler ile karıştırılabileceği” ileri sürülmüş, buna ise MK karşı çıkmıştır. Kısacası, RKP ismi Lenin tarafından önerilmiş ve önce RKP MK tarafından onaylanmış ve 7. Kongre’de (1918) ise kabul edilmiştir.

Tarihi yanlış yazmaları çok

önemli değil, ama, bütün bunlar bir gerçeği ortaya koymaktadır, MKP teorisyenleri araştırma zahmetine girme yerine derme çatma bilgilerle yola çıktıkları kesin gibi... Buna benzer yanlışları ve çarpıtmaları yazının devamında yeri geldikçe ele alacağız.

MKP, neden MKP ismini aldığı uzun uzun anlatmasına karşın, göklere çıkardığı DEH içinde ve özellikle de ideolojisinden en çok etkilendiği Amerika Birleşik Devletleri / Devrimci Komünist Partisi'nin (USA/RCP) isminde kendi ülkesinin ismi var. Yine DEH içinde yer alan partilerden Peru Komünist Partisi (PKP), "Maoizm"i ilk kullanan ve bunun teorisini yapan bir parti olmasına karşın kendi partisine Maoizm'i eklemeyi. Nepal Komünist Partisi (Maoist) ise, ülkesinin ismini kullanmakta her hangi bir sakınca görmüyor. Bunun dışında şu anda DEH içinde yer alan irili ufaklı partilerin birçoğu partilerinin başına ya da sonuna "Maoist" kelimesini eklemedikleri gibi, buna karşın kendi ülkelerinin isimlerini alan partiler

de var.

Bütün bunlar da gösteriyor ki, salt isim değişikliği ile kendi eski örgütleri TKP(ML)'yi aşmamışlar, onun oportünist çizgisini bir başka oportünist çizgiyle örtmeye çalışmışlardır. Sadece kendilerini keskin Maoocu gösterebilmenin yanında yazı içinde belirttiğimiz nedenlerle eski isimlerini terk etmişlerdir.

Burada bizi ilgilendiren yan, MKP'nin eski ismini neden terk ettiği değil, terk etmesine getirdiği ideolojik siyasal gerekçeleridir. İsim değiştirip değiştirmemesi bizi ilgilendiren bir yan değildir. İsteddiği, hoşuna giden her ismi alabilir. Nasıl ki, KP ismini almakla bir partinin komünist nitelikli olamayacağı gibi, darbeci küçük burjuva oportünistleri de kendilerine "Maocu" demekle Maoist olamamışlardır. Her ne kadar yemin billah "Maocu olduklarını", "bugüne kadar başlarına ne bela geldiyse, Mao'yu kavramadıklarından" geldiğini ileri sürseler de, her cümlede bir "Maocuyuz" demekle de yine "Maocu" olamamışlar ve onu kavrayamamışlar-

dır. Tersine, Mao'yu putlaştırma havasına giriyorlar. Bir zamanlar E. Hocacılar, bütün hataların kaynaklarını "Maoculuktan kurtulamadığımız", "Maocu etkilerden kaynaklanıyor" vb. gibi laflarla kendi oportünistliklerini gizlemeye çalışırken, günümüz MKP'si de tersi bir açıdan söyleyerek, kendini "temize" çıkardığını sanıyor. Sonradan dönmelerin, yeni durumlarını kabullendirmek için geçmişlerine küfür etmekten çekinmedikleri ve yeni oportünist kılıfı gizleme pahasına, iyice oportünizmin batağına saplandıkları da bilinmez bir durum değildir.

MKP'NİN M. SUPHİ TKP'Sİ ELEŞTİRİSİ ÜZERİNE

Mustafa Suphi TKP'sine yönelik bazı haksız eleştiriler getiren MKP, araştırma zahmetine dahi girmeden PKK ve bazı Kürt ulusalcılardan aldığı "ulusal sorun" ile ilgili eleştirileri aynen kabul etmiş benziyor. Siyasi ukalalığı ve "büyük teorisyenliği" hiç kimseye kaptırmaya niyeti olmadığını belli eden MKP teorisyenleri, neden-

se uluorta eleştirileri “Maoizm” olarak işçi sınıfına ve emekçilere “doğru” olarak göstermeye çalışırken, Mao’nun; “araştırmayanın söz hakkı olamaz” önermesini ise kendileri için geçerli saymıyorlar.

TKP/ML tarihini “entrikalar tarihi” olarak göstermek için büyük gayretler içine giren MKP’nin sonradan görmüş teorisyenleri, M. Suphi TKP’sini de içinde bulunduğu koşullardan kopararak ve daha önemlisi de hiçbir araştırma zahmetine girmeden, olmayan dağarcıklarındaki bilgileri “bilgi” gibi sunmaya çalışmışlar.

İşte bir kaç örnek:

“Yani 50 yıllık sosyal şovenizm ve Kemalizm hayranlığında M. Suphi TKP’sinin payı olduğunu görmezden gelemez. En azından şunu söyleyebiliriz: Eğer 1920 TKP’sinin programında UKKTH’nın yanısıra Kürt Ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı diye bir açılım yer almış olsaydı, Yoldaş Kaypakaya’nın doğru bir şekilde mahkum ettiği sosyal şoven düşünceler 50 yıl boy vermezdi.” (TKP(ML)’den Maoist Komünist Partisi’ne, Bu Tarih Bizim, sf. 13)

Ve devam ediyor:

“Örneğin bir Ermenilerden söz edilirken Kürtlerden söz edilmemesi, görülmesi ve eleştirilmesi gereken politik bir hatırdır.” (agb, sf. 13)

“Sadece Ermenilerden söz edildiğini”, “Kürtlerden ise söz edilmediğini” ileri süren MKP teorisyenleri, ya hiç araştırmamışlar ya da görmezden gelerek, alışkın oldukları gibi, kullandıkları bilgiler ile doğruyu yakaladıklarını sanıyorlar. Oysa, daha TKP’nin kuruluş aşamasında Türkiye’de yaşayan bütün uluslardan sıkça söz edil-

diği gibi, Kürtlerden de söz edilmektedir.

Belirtmek gerekiyor ki; TKP’nin o dönemde Ermenilerden daha “sık” söz etmesi ise, o günün koşullarına özgü bir durumdur. Çünkü 1915-18 Ermeni katliamı yeni olmuş, Türkiye ve uluslararası alanda en çok konuşulan ve tartışılan bir sorundur. Bugün nasıl ulusal sorunda Kürt sorunu daha çok tartışılıyorsa, TKP’nin kurulduğu dönemde ise Ermeni sorunu öne çıkmıştı ve o tartışılıyordu. Ayrıca, unutmamak gerekir ki, “Kurtuluş Savaşı” sırasında Kürtlerin önemli bir kesimi Kemalistler ile birlikte hareket etmiştir. 1925’e kadar bu destek sürmüştür. O günün özgül koşullarını gözardı ederek eleştirmek, MLM bir yaklaşım olamaz. Bütün bunlara karşın TKP’nin 1. Kongresi’nde kabul edilen program, her konuda ML bir programdı ve ayrıca parti programında ulusal soruna, yani UKKTH’na özel bir yer verilmiştir.

Mete Tuncay’ın “Türkiye’de Sol Akımlar-1 (1908-1925) ve (1925-1936) –2 adlı araştırmalarında belgelerle ortaya konmaktadır. Bu konuda bugüne kadar en ciddi araştırma olduğu için biz de bu araştırmadan alıntılarla, MKP teorisyenlerinin yanlışlığını ve bilinçli bir çaba ile olayı çarpıttıklarını ortaya koyacağız.

TKP’nin 10 Eylül 1920 yılında kuruluş kongresinde M. Suphi bir konuşma yapar ve programa on maddelik bir ek daha yapılmasını önerir ve bu öneri kabul edilir. İşte, M. Suphi’nin 1. Kongre’nin “Dördüncü, Beşinci, Altıncı” oturumlarında M. Suphi’nin yaptığı uzun bir konuşmadan kısa bir alıntı:

“Türkiye’de yaşayan Rum,

Ermeni, Kürt milletlerinin mağdur sınıflarını da Etnik Eteryay, Taşnak veya Bedirhan teşkilatlarından ayırarak, menfaat ve maksadı müttehid bir sınıf halinde hem dahili tüfeylilere, hem de istilacı harici kuvvetlere karşı birleştirip ayaklandırmak vazifesiyel mahmuldür.” (M. Tuncay, Türkiye’de Sol Akımlar-1, (1908-1925) sf. 296, BDS yayınları, 1991)

TKP, programında “Federal Cumhuriyetler”i koymuş ve buna itiraz edenler olunca M. Suphi, bu itirazlara yanıt vermiştir ve peşinden ise Ahmet Cevat Yoldaş, aynen şunları söylemiştir:

“Her millet gibi Araplar, Kürtler, Bulgarlar da ne suretle yaşayacaklarını kendileri takdir ve tayin edeceklerdir. Federasyonu Rusya kabul ettiği gibi biz de kabul etmeliyiz. Bu prensibi, yalnız biz değil, bütün milletler kabul etmelidir. Ancak bu prensip sayesinde ki beşeriyet vasi bir aile halini alabilecektir. (Madde aynen kabul edilmiştir)”. (age, sf. 302)

Bu konuşmaların ve TKP’nin programına konan UKKTH’nın ne anlama geldiğini anlamayan MKP teorisyenleri, bunları da yeterli görmüyorsa, bizim söyleyeceğimiz bir şey olamaz.

Yine de biz TKP’nin 1. Kongresinde yapılan bazı konuşmalardan buraya aktarmaya devam edelim:

“Nazmi Yoldaş, Kürt, Arap ve sair anasının emperyalizm siyasetine kurban olduğunu ve yerli mütegalip şihlar ve reisler elinde mazlum ve mağdur yaşadığını tasvir ettikten sonra, diyor ki; “işte arkadaşlar, alem-i siyasette meşhur Şark Meselesi budur.”

Ve devamla:

“Nazmi Yoldaş Şark meselesini burjuvazinin halledemeyeceğini, ve halletmek istemediğini ve ancak Şarkı parçalayarak fakir halkı kendisine esir etmekten başka bir maksat takip etmediğini ...”

“Bunun ancak bir sureti-i halli vardır. Bu meseleyi meydana çıkararak burjuvazinin yıkılması, sınıfı ve siyasi tahakkümün mahvı ve Türkiye’de içtimali inkılabın inkişafı ve şura hükümetinin kurulması! Yaşasın Türkiye Sosyalist Şuralar Hükümeti” (Alkışlar)” (age, sf. 291)

Bir partinin değerlendirilmesi, o partinin programında yer alan görüşlerle ele alınır. Programda yer almayan görüşlerin programda var gibi sayarak eleştirmeye çalışmak, bilimsel bir tutum olmaması bir yana, devrimci dürüstlük ilkesi ile de bir ilişkisi yoktur. MKP teorisyenlerinin M. Suphi TKP’sine yaklaşımı da dürüstçe bir tavır olmamıştır. Onlar, kendi kafalarında bir şato oluşturmuşlar ve ona saldırıyorlar. Oysa, TKP’nin 1. Kongre programı ML bir programdı ve ulusal ve sömürgeler sorununa yaklaşımları da Bolşevik anlayış ve ilkelere farklı değildi. Küçük burjuva oportünist MKP, kendi geçmişine duyduğu pişmanlıktan hareketle, M. Suphi TKP’si ve TKP/ML tarihine yaklaşım-

larında inkarcılık ve tahrifatçılıkta sınır tanımamışlardır.

TKP 1. Kongre’sinde kabul edilen Programın “Din ve Milliyet”ler bölümünden bir alıntı daha alalım:

“7- T.K.F. muhtelif milletlere mensup inkılapçı amele ve rençber sınıfları arasındaki eski düşmanlıkları kaldırmak için aşağıdaki en kat’i çarelere girişir:

(elif) Dil ve hars nokta-i nazarından her milletin tam hürriyetini temin ve bu itibarla bir veya diğer millete mahsus olan her türlü imtiyazları ilga eder.

(be) T.K.F. hükümet teşkilatında muhtelif milletlere mensup amele, rençber şuralar cumhuriyeti teşkilini kabul ve “hür milletlerin hür ittihadı” esasında olmak üzere federasyon usulünü tercih eder.

(pe) Fırka, amele ve rençber sınıfları da tamamen ayrı ve müstakil yaşamak ceryanlarına kapılmış olan milletlerin arasında kanlı nizalar çıkmasına yer vermemek için bu gibi meselelerin “plebisit” usulüyle: Umumi reye müracaatla haline delalet eder.” (age, sf. 316)

TKP, daha birinci Kongre öncesi Haziran 1920 yılında Ankara’da yayınladığı TKP-MK imzalı 25 maddelik “TKP Umumi Nizamnamesi”nde şuna yer vermektedir:

“15- Türkiye Komünistleri

milletlerin serbest-i inkişafını tanırlar ve her milletin mukadderatını tayin meselesini o millete tevdi eder”. (age, sf. 252)

Görüldüğü gibi, belgeler, M. Suphi TKP’si konusunda MKP’yi yalanlıyor.

Burada söylenmesi gerekenler söylenmiştir. Bunları anlamayanlara ve “Kürt sorununa değinilmemiş” diyenlere bizim diyeceğimiz, Leninist ulusal sordundan haberi olmayan ya da onun yerine ulusal burjuva çözümleri programda görmek isteyenlerin, bunu da göremeyince ulusal burjuva etiketli eleştirileri getirenlerin “itirazları” olarak kabul etmektir. Maalesef, MKP teorisyenlerin TKP’nin 1. Kongresi’ne bakışları da böyle olmuştur. Yani, Kürt ulusal burjuvazisinin bakış açısını MLM bakış açısı olarak kitlelere sunmaya çalışmıştır.

Yeni kurulmuş bir KP’den her şeyi dört dörtlük ve her konuda düşüncelerinin yazılı olarak sunmasını beklemek, mükemmeliyetçilikten öte, koşulları gözardı eden burjuva eleştiriciliğidir. 1920’de kurulan TKP kurulur kurulmaz ML bir programa sahip olmuştur ve ona komünist niteliğini veren de o programdır.

TKP’nin Kemalistleri “yanlış” değerlendirmesi anlayışı da yanlıştır. O günün koşulları dikkate alındığında Kemalistlerin

gerçek niteliği daha net olarak ortaya çıkmadığı gibi, Kemalistlerin çeşitli taktikleri de, gerçek yüzlerinin kısa zamanda görülmesini de engellemiştir. Sakte TKP'yi kuran, 1. enternasyonalin 2. Kongresi'ne (1921) katılmaya çalışan, "bolşevikleri" "dost" gördüğünü söyleyen ve M. Suphi ve arkadaşlarını davet eden Kemalistleri, TKP daha ilk Kongresinde net olarak değerlendiremezdi. Ayrıca, Türkiye içinde (o günkü koşullarda Türkiye'nin net bir sınırı da yoktu) mücadele eden ve kendine komünist diyen ya da Bolşeviklerin programına ve devrimine sahip çıkan birçok grup vardı ve "Yeşil Ordu" gibi "toprak devrimini savunan çevreler vardı. Ve aynı zamanda Kemalistler, iktidarlarını daha pekiştirmedikleri gibi, ülkenin birçok yeri işgal altındaydı.

mak olur. Subjektif MKP teorisyenleri "görmeliydi" diyor. Çünkü kendileri o günün koşullarında yaşamadıkları için, şimdi çok rahat konuşuyorlar.

Bunlar, "ayıp" kaçmasa, 1895 yılında ölen Engels için de serbest rekabetçi kapitalizmin "emperyalizm" aşamasına **dönüştüğünü** görmeliydi diyecekler.

MKP teorisyenleri, her fırsatta Komüntern'i de eleştirmekten geri durmuyorlar. Ve "hataların" kaynağını şöyle dile getiriyorlar:

"Bu temel hatalar, partinin (kast edilen TKP -bn-) programatik çerçevesinin, genel stratejik siyasal çizgisinin sakatlanmasına, önemli zayıflıklar içermesine yol açıyordu. Ki bu hatalar sadece, M. Suphi ve önderliğindeki TKP ile sınırlı değildi. Komüntern, SBKP ve önderleri

sinde "yanlış" varmış, bunlar alıntı olarak ortaya konulur. Ayrıca TKP'nin programındaki "hatalar" Lenin ve Stalin'e de mal edilemez. Eğer "hatalı" görülen anlayışlar Lenin ve Stalin'de varsa tabii. Ne var ki, bu "hataların" ne olduğunu MKP teorisyenleri alıntılar ile gösterme yerine, söyleyip geçmekle yetinmişler. Bu teorisyenler her halde; "Biz hata var diyorsak hata vardır" demek istiyorlar ve fazla "kurcalamamızı" istemiyorlar, anlaşılın. Bunlar da, Mülteci ABD/RCP'in çok büyük teorisyen önderinin Komüntern'e getirdiği Troçkizm kırması eleştirileri aynen kabul edilmiş olmalı ki, alıntı bile göstermeye gereksinim duymamışlar.

Aynı belgede ve yukarıdaki alıntının devamında, MKP şunları söylüyor,

Kaypakkaya'nın TKP/ML'yi kurduğu koşullarda Türkiye'nin durumunda büyük farklılıklar var. Bunları dikkate almadan her iki partiyi kıyaslamak yanlış olacağı gibi, Kaypakkaya'nın Kemalistleri değerlendirmesini M. Suphi TKP'sinden beklemek sapla samanı birbirine karıştırmak olur.

TKP'nin yeni bir parti olması ve ülke içinde güçlü örgütlülük ağına sahip olmaması, işçi sınıfının ağırlıkta olduğu bölgelerin işgal altında olması, TKP'nin kısa zamanda güçlenmesinin de önündeki engeller olarak belirmişti.

TKP'nin kurulduğu koşullarda "Türkiye'nin durumu ile Kaypakkaya'nın TKP/ML'yi kurduğu koşullarda Türkiye'nin durumunda büyük farklılıklar var. Bunları dikkate almadan her iki partiyi kıyaslamak yanlış olacağı gibi, Kaypakkaya'nın Kemalistleri değerlendirmesini M. Suphi TKP'sinden beklemek sapla samanı birbirine karıştır-

Lenin ve Stalin yoldaşların da hatalarıydı." (İdeoloji, Marksizm, Leninizm, Maoizm, MKP 1. Kongre Belgeleri -1, sf. 10)

Tartışılan TKP, M. Suphi TKP'si ise, bu partinin 1. Kongre programında hangi "yanlış" varmış o ortaya konmalıydı. "Kürt ulusal sorunun"da "yanlış var" diyorlardı, bunun öyle olmadığını yine yukarıda TKP'nin 1. Kongre raporlarından alıntılarla gösterdik. Genel bir söylemle "hata var" demek, sorunu eleştirmek anlamına gelmiyor. Bu tür eleştiriler ucuz eleştirilerdir. TKP'nin programı "12 fasıla ve 49 maddeden" oluşuyordu. Bu programın nere-

"Kaypakkaya yoldaş, komüntern ve Lenin-Stalin yoldaşların ne bu hatalarına ne de örneğin; yoldaş Mao'nun Stalin'e yönelttiği diğer eleştirilerdeki Stalin'in hatalarıyla bir hesaplaşma, açık eleştirilerle ideolojik meydan okuma durumunda olamadı. Kimi eserlerin o dönemler henüz çevrilmemiş olması gibi gerekçelerden bahsedebiliriz, ama bu yeterli değildir. Zira, Doğu Perinçek komünter'in ve Lenin-Stalin yoldaşların ölümsüz, bilimsel öğretilerine değil, tali düzeydeki hatalarına dayanarak, Kemalist-sosyal şoven çizgisini aklamaya çalışıyordu. Önder Kaypakkaya

ya, komüntern ve önderlerinin hatalarını, o dönem de görebilirdi, eleştirebilirdi. Kanımızca ya otoriteye karşı gelmeme, ya da hataları görüp anlayamama durumu söz konusuydu.” (agb-1, sf. 10-11)

Böylesi bir yaklaşım, D. Peirinçek'in etkisi altında kalarak, onun yaklaşımını doğru görenek, Lenin, Stalin ve Komüntern'e mal ederek eleştiriye kalkışmaktır.

MKP teorisyenleri için her şey kesin ve net! “Kaypakkaya görmeliydi”, “eleştirmeliydi” vb. Ne yazık ki, Kaypakkaya “görememiş”, “anlayamamış”, ama MKP'nin kül yutmaz, hata kabul etmez önderleri anında hataları görmüşler ve eleştirmişler. Bunların gözünden ne Lenin'in, ne Stalin'in hataları kaçmayacağı gibi, bunlarda “otoriteye” tapma diye bir şey de yok “muş”. Haksızlık etmemek için söyleyelim, MKP teorisyenlerinin Komüntern konusunda tek tanıdığı otorite, ABD/RCP'nin önderi **Bob Avokian**.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, MKP teorisyenlerinin “bilimsel” dağıncıklarında mekan ve koşul yok. Düz bir mantık silsilesi içinde hareket ettikleri için, “görmeliydi”, “bilmeliydi” keskin belirlemelere gidebiliyorlar. Yeni kurulmuş bir Parti'den ve o partinin önderi ya da önderlerinden her konuya anında değinmelerini bekliyorlar. TKP/ML tarihine yaklaşımları olsun diğer sorunlara karşı yaklaşımları olsun, her şeyi kendi koşulları içinde ele alma yerine, sonuçtan hareket ederek, doğruya varmaya çalıştıklarını sanıyorlar ve bu da onları bilinçli bir çarpıtmaya kadar götürüyor. Fakat, bunlar, kendilerine karşı bu kadar “acımasız” ve “ilkeli” de-

ğiller. “Kendilerini açtıklarını”, “geçmiş hatalarından arındıklarını” söylemelerine karşın, bazı konularda geçmişlerinden daha da geriye gittikleri gibi, darbecilikten, “Maoizm'e daha sıkı sarılma” kisvesi altında yarı-Troçkizme bir evrilişin olduğunu da maalesef görememişlerdir.

MKP'den bir başka inci daha:

“Kaypakkaya ve kurucu önderi olduğu TKP(ML), M. Suphi önderliğindeki TKP'nin komünist mirasının savunucusu ve onun yeni **nitel** bir aşamaya ulaştırılarak yeniden yaratılmasıdır.” (agb-1, sf. 11, abç)

MKP teorisyenleri o denli subjektif ve abartılı ki, nerede duracaklarını ve kullandıkları kavramların ne anlama geldiğini dahi bilmiyorlar. Bir şeyin “nitel” olarak bir başka şeyden farklı olması, o iki şeyin aynı anlamı taşıdığını ve aynı içerikte olduğunu göstermeyeceği gibi, ortada nitel olarak ya da öz olarak iki farklı şeyin olduğunu gösterir.

Önce bir noktayı tekrar belirtelim: MKP her ne kadar darbeci TKP(ML)'yi Kaypakkaya'nın kurduğu parti olarak gösterse de, bu partinin Kaypakkaya'nın kurduğu TKP/ML ile bir ilişkisi yoktur. Ve eleştirmeye başlayalım: Kaypakkaya'nın kurduğu TKP/ML ile M. Suphi TKP'si arasında nitel bir fark yok. Her şeyden önce komünizmi savunma açısından, işçi sınıfı önderliğindeki devrimi, sınıfları ve sınıf mücadelelerini, asgari ve azami programı savunma açısından olsun fark yoktur. İkisi de ML normlar temelinde ve o normları kendilerine rehber edinmişlerdir. Kısacası TKP'nin programı, komünist program olduğu gibi TKP'den 52 yıl sonra kurulan TKP/ML'nin programa

tekabül eden programatik görüşleri de komünist bir niteliğe sahiptir. Elbette her iki parti de bire bir aynı değildi ve olamazdı da. TKP/ML, kendini TKP'nin programıyla sınırlı tutmayıp, onu geliştirmiş ve kurulduğu koşulların özgüllüğünü, kendi dünya görüşüne yansıtan bir partidir. Bu her iki parti arasında “nitel” bir fark koymak, bir öncekinin komünist olmadığı anlamına gelir. Her niceliğin içinde bir nitelik olduğu ile KP'leri arasındaki “nitelik farklar”ın aynı şeyler olmadığı bilinmelidir.

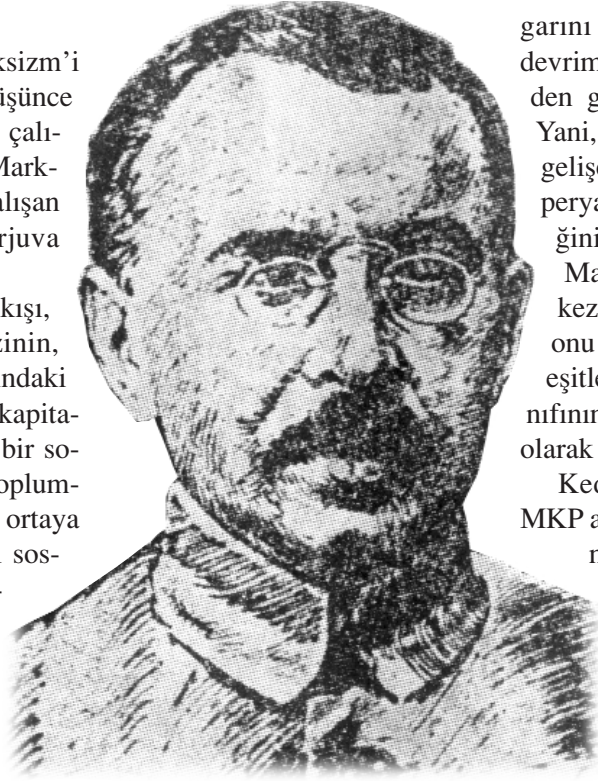
MKP'NİN MARKSİZME GETİRDİĞİ “AVRUPA MERKEZCİLİK” SUÇLAMASI ÜZERİNE KISA BİR DEĞİNİ

İşçi sınıfı bilimi Marksizm; felsefe, ekonomi politik ve ütopyik sosyalizmin geliştiği ve birleştiği alanda ve bu alanlardaki düşüncelerin eleştirileri üzerine yeşerip bir bilim haline gelebilirdi. Bu temel olguların olmadığı bir yerde işçi sınıfının bilimi de bir bilim olarak geliştiremezdi. Bu bağlamda, Alman felsefesi, İngiliz ekonomi politik ve Fransız ütopyik sosyalizmin geliştiği yer olan Avrupa'da gelişti ve oradan bütün dünyaya yayıldı. Marksizm'in çıktığı kaynağa bakarak Marksizm'i de “Avrupa Merkezci bir düşünce akımı” saymak, Marksizm'in evrensel bir düşünce olmadığını, evrensel bir düşünce olarak çıkmadığını itiraf etmektir. Gerçekleri ters yüz etmek ya da Avrupa Burjuvazisinin vahşiliğine saldırırken, Avrupa'dan çıkıp, bütün dünyaya yayılan işçi sınıfının evrensel düşüncesini de basitleştirerek, eleştirilmesi gereken ideolojiyi eleştirmek yerine, işçi sınıfının bilimsel dünya

görüşüne olan düşmanlığı dışa vurmaktır. Marksizm'i "Avrupa Merkezci" bir düşünce tarzı olarak göstermeye çalışanlar, Troçkistler ve Marksizm'i revize etmeye çalışan MKP gibi küçük-burjuva oportünist akımlardır.

Marksizm'in ortaya çıkışı, proletarya ile burjuvazinin, ezenler ile ezilenler, arasındaki antagonist çelişmenin ve kapitalist üretimdeki anarşinin bir sonucu olarak çıkmıştır. Toplumsal sistemde bu olguların ortaya çıkışından sonra bilimsel sosyalizm, işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımının kaçınılmaz bir sonucu oldu. İşçi sınıfının biliminin yaratıcıları Marks ve Engels bir başka zamanda değil, böylesi koşullarda ortaya çıkabilirlerdi. Onlarda burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki uzlaşmaz karşıtlığın, yani sınıf mücadelesinin bir ürünü olarak ortaya çıktılar. Engels'in de belirttiği gibi, sosyalist bilimin ortaya çıkışı bir "deha" sorunu olmaktan öte, burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki kıyasıya süren sınıf mücadelesinin bir sonucudur.

Burada, bir anımsatma da bulunmakta da yarar var. "Marksizm Avrupa Merkezci" anlayışı, ABD tekelci burjuvazisinin bilinçli olarak yaymaya çalıştığı bir propaganda olarak ortaya çıkmış ve bu düşünce bazı aydınlar tarafından geliştirilerek "Marksizm'de Avrupa'dan çıktığı için, o da kötüdür" biçimine bürünmüş ve bunun teorisi yapılmaya çalışılmıştır. ABD kaynaklı ücretli teorisyenlerden yarı-sömürge ülkelerdeki az ücretli ya da kapitalizmin bunalıtığı bohem aydınlarının bunalımlı dünyalarının "imdadına" yetmiştir.

"Avrupa Merkezilik" denince ne anlaşıldığı ya da ne anlam yüklediği ise, bunu ileri sürenler tarafından net olarak ortaya konmamıştır. Eğer bu adlandırma batı burjuvazisinin anlayışı olarak ele alınıyor ve dünyanın medeniyet merkezi burası ilan ediliyorsa, bu burjuvazinin sınıfsal karakteristiği gereği kendine biçtiği ve diğer halkları küçümsediğinin bir sonucudur. Kapitalizmin ilk geliştiği, burjuva devriminin ilk gerçekleştiği yer olarak ele alınıyorsa, bu bir gerçekliğin onaylanmasıdır. Ancak, MLM'ler hiçbir zaman burjuva medeniyeti denilen sömürü ve egemenlik medeniyetini kabul etmedi ve onun gerçek içeriğini ortaya koyduğu gibi, soruna sınıfsal açıdan yaklaştı. Marks ve Engels o günkü koşullarda, Batı'dan bir devrim beklerken, devrim Rusya'da gerçekleşti. Lenin ve Stalin, devrimin merkezinin "Doğuya-Asya'ya" kaymıştı diyorlardı. Yine Mao; "Doğu Rüzgarı Batı Rüz-

garını alt edecektir" derken, devrim fırtınasının hangi yönden geliştiğine işaret etmiştir. Yani, Yarı-sömürge ülkelerde gelişen sınıf mücadeleleri emperyalist burjuvaziyi yeneceğini haklı olarak söylemiştir. Marksizm'i "Avrupa Merkezci" diye göstermeye, yani onu Avrupa Burjuvazisi ile eşitlemeye çalışanlar, işçi sınıfının dünya görüşünü bilinçli olarak manipüle etmektedirler.

Kedine "Maoist" diyen MKP adındaki küçük burjuvazinin temsilcisi örgüt de, hiç gecikmeden Lenin, Stalin ve Komüntern'i, "Avrupa merkezilikle" suçlayanların kervanına katılmıştır. Bunlar, "İdeoloji: Marksizm, Leninizm, Maoizm" adlı ideolojiler ortaklığı yazılarında şunları söylüyorlar:

"Lenin Ekim devriminden sonra bile, Avrupa işçi sınıfının ve oradan gelecek devrime inanmaya devam ediyordu. Sosyalizm ve savaş eserinde "onlar mutlaka yardımımıza gelecekler" diyordu. 3. Enternasyonal bu dönemlerde oluştu." (MKP 1. Kongre Belgeleri-1, sf. 129)

O günün koşullarında Lenin'in ve diğer Bolşeviklerin Avrupa'dan devrim beklemesinin yanlış tarafı nerede? Biliniyor ki, Almanya'da devrim kapının eşliğindeydi.

Bunların söylemek istediği, Lenin de dahil Komüntern'in yarı-sömürge ülkelerdeki işçi sınıfını ciddiye almadıkları, umutlarını emperyalist ülkelerdeki işçilere bağladıkları, ama yanlış olduklarıdır...

Bu görüşler yeni değil. Özellikle Troçkist ve anti-MLM akımların sıkça gündeme getirdikleri burjuva tarih analizlerinin birer yansımalarıdır. Ve bu

görüşler, kendini “Maoist” kılıfı adı altında gizleyerek Troçkist akımın temsilcisi ve ABD işçi sınıfıyla hiçbir organik bağı olmayan USA-RCP (ABD Devrimci KP)nin görüşleri olduğu komünistler açısından saklı değildir. Ne var ki, Lenin’in Ekim Devrimi sırasında Avrupa işçi sınıfına güvenmesi ve devrim beklemesi subjektif değil, nesnel. Almanya işçi sınıfı bütün ihanete karşı ayaklanmış ve büyük bir katliam ile bastırılmıştı. Küçük burjuva “Avrupa Merkezci”liğine karşı küçük burjuva doğu oryantalizmini öne çıkaranlar, o günün özgül koşullarını görmezden gelerek, teori yapmaya çalışıyorlar. Her şey kendi koşulları içinde değerlendirilmesi gereken MLM abc’sidir. Teorisyenlerimiz kendilerini “temize” çıkarmak için bu en yalın bilimsel gerçekliği görmezden geliyorlar.

Marks ve Engels de İngiltere ve diğer Batı’nın kapitalist gelişmiş ülkelerinden devrim bekliyordu. Yanılmışlar mıydı? Hayır! O günün koşullarında böyle bir yaklaşım doğruydur. İşçi sınıfının yok denecek kadar az olduğu sömürge ya da yarı-sömürge ülkelerinden devrim beklenemezdi.

Çin ve diğer ülkelerdeki devrimci mücadelenin gelişmesi de Rus Ekim Devrimi’nden sonra gelişmiştir. Ekim Devrimi’nin “Doğu Halkları” üzerindeki etkiyi ve oralarda mücadeleyi geliştirici –ideolojik-siyasal bağlamda- görmezden gelenlerin varacağı yer inkarcılık, subjektivizm ve nihayetinde küçük burjuvazinin anti-MLM görüşlerinin güzergahıdır.

TKP/ML gibi bir örgütün saygın mücadele tarihini lekelemeye çalışanların, inkarcılıkta nerede duracakları belirsizdir.

Bir kere pandoranın kutusunun kapağı açılmıştır. MKP açısından ideolojik erozyonun getirdiği inkarcılığın durağı da belirsizdir. Ve bundan hareketle, şunları;

“... Kafkasya’da “Türk-İslam dünyası birliği” motifleriyle batı emperyalizmine tutum alıp, milliyetçi çizgi Sovyetleri doğal olarak kaygılandırdı. Sovyetlerin devletler arası antlaşmaları bu kaygılardan muaf değil.” (agb, sf. 136) söyleyebiliyorlar. MKP’li revizyonistlerin referans aldığı yer “Roy” ve Roy’un anılarına dayanarak “Sırlar”ı yazan “Gazi Mustafa Kemal”in Y. Küçük’ü olmasın!

Troçkistlerin ve kimi küçük burjuva düşüncelerin Lenin ve Stalin’e getirdikleri eleştirileri, “MLM” bakış açısı olarak piyasaya sürmeye çalışan küçük burjuva MKP teorisyenleri, devrim sırasında Bolşeviklerin emperyalist kuşatmaya karşı izlediği taktiğin “yanlış” olduğunu ileri sürerek, emperyalistlerin ve gericilerin devrimi boğma uğraşlarını gözardı etmekte bir sakınca görmüyorlar.

“Avrupa merkezci görüş açısı, başından beri dünya komünist hareketinin önemli bir problemiydi.” (agb, sf. 127)

“... Başından beri” dedikleri, Marksizmin ilk ortaya çıkışından beri anlamından başka bir anlama gelmeyen bu cümlede ortaya konulan çok açık. Marksizmi “Avrupa Merkezci” olarak suçlamaktır. Ülkemizde Çetin Altan’dan tutun da Attila İlhan ve “Özgür Üniversite Forumu” dergisinde yazan bazı yazarlara kadar olan kesimin Marksizme yönelttikleri eleştiriler de böyledir. Ayrıca, uluslararası alanda da bu yönlü burjuva eleştiriler eksik değildir.

İşte bir burjuva demokrat ay-

dının benzer görüşleri:

“... Enternasyonal Marşı’ındaki ‘Esirler Dünyası’, XX. yy’da ‘ayağa kalkmıştı’; **yüzyılın temel çelişkisi, her ne kadar Liberalizm’le Sosyalizm, Batı Bloku ile Doğu Bloku arasında görünüyorsa da, aslında Mazlumlar’la (Sömürge Halkları) Zalimler (Emperyalizm) arasındaydı; başat çelişki buydu!** Eğer **Karl Marks** ve **Friedrich Engels**, - Modern Sosyalizm’in bu iki ‘baba’sı-bunu görememiş; o yüzden, İşçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki çelişkinin ağır basacağını söylemişse; bu onların, dünyayı **Avrupa**’dan ibaret sayan, ‘**Avrupa/merkezci**’ görüşlerinden-di!”(Attila İlhan, Cumhuriyet Gazetesi, 4. Nisan 2003, Avrupa Basımı. aç A.İ)

MKP teorisyenleri ile A. İlhan’ı bu konuda aynı güzergahta buluşturan şey, ikincisinin Marksizme inanmaması, birincisinin ise ikincilerden etkilenmesi ve eklektizme düşmesidir. Ve bu yaklaşım onları, Marksizmi, kimi küçük burjuva aydınları gibi “Avrupa Merkezci” olarak suçlamaya kadar götürmüştür. Bunların, “Marks-Engels’in teorisi bilimseldi” demeleri ise, kendilerine oportünist manevra alanı açmak içindir.

İşte ispatı:

“Komüntern’in ilk kuruluş yıllarına kadar, Avrupa merkezli devrim beklentisi devam etmişti. Sömürge ve yarı-sömürgelerin dünya devrimi için stratejik önemi yeterince görülemedi. Beklenen devrim gelmeyince önemsenmişti. Fakat bu, Mao gibi bilinçli bir önemseme, **nitel** bir ilerleme değildi.” (agb, sf. 135 –abç-)

Marks ve Engels Avrupa’dan neden devrim beklediyse, Lenin’de 1905’lerden sonra adım

adım o gerekçelerle bekledi. O süreçte bir başka yerden devrim beklemenin bir emaresi olmadığı gibi, devrimin koşulları da henüz olgunlaşmamıştı. Esas olarak, 1917 Ekim Devrimi'nden sonra sömürge ve yarı-sömürge-lerde işçi partileri doğdu ve devrimci mücadeleler gelişmeye başladı. Lenin bunu net olarak belirtir. Bu yaklaşım "Avrupa merkezci" bir yaklaşım değil, o günün nesnel koşullarının bir ürünüdür.

MKP teorisyenlerinin "Mao gibi bilinçli bir önemseme, nitel bir ilerleme değildi" demeleri ise, hem Lenin yoldaşın görüşleri ve Ekim Devrimi'nin doğurduğu uluslararası rolü inkar etmek ve üzerinde atlamak, hem de verili koşullardan hareket etmeyen ve Lenin ile Mao'yu karşı karşıya getiren sol oportünist, inkarcı bir yaklaşımdır. Bunların sık sık Mao'ya "yeni yeni nitel" yakıştırmasında bulunması, sonradan dönemlerin marifetleri olduğunu belirtmiştik. Oysa, Mao 1926'lardan itibaren Marksizmle ilgili yazılar yazmaya başlamıştır. Ya da bu tarihten sonra yazdıkları Mao'nun eserlerinde yer alacak niteliktedir. Lenin'in ulusal sorun ve sömürgeler sorununa yaklaşımı açık olduğu gibi, Mao'da ondan esinlenmesi de açıktır.

Yine bu "büyük teorisyenlerden" bir inci daha:

"Marks, Engels, görece refahın İngiliz işçi hareketindeki etkisini, "proletaryanın satın almak" sözleriyle tahlil etmişlerdi. Lenin bu fikri derinleştirdi. Mao **nitel** olarak daha da ileriye gitti." (agb, sf. 134 -abç-)

Nedense, Lenin, Marksizm "katkı" yapıyor ya da "ilerletiyor", ama Mao, "nitel" olarak ileri götürüyor. Sonradan dönemlerin marifetleridir bunlar.

Marksizmin bilimsel ustalarını karşı karşıya getirme, birini diğerinden daha üstün gösterme çabaları. Bunların söz konusu "belgeleri"nde, Lenin "katkı" yapmıştır, Mao ise onu "nitel olarak ileriye" götürmüştür. Mao, hep "nitel" katkı yapıyor, diğerleri ise sadece "katkı" yapıyor. Lenin'in bu tür sonradan dönemler -Plehanov- için aktardığı bir Rus atasözünü bizde bu raya aktaralım:

"Tanrıya dua etmeye zorlandıklarında yere o kadar gayretli eğilen insanlar vardır ki, alınlarını parçalarlar." Bu sonradan görme ve dönme "teorisyenler", böyle yapmakla Mao'yu yüceltiklerini sanıyorlar. Tersine onu küçültmeye çalışıyorlar. Aynı Lin Biao'nun Mao'ya yaptıkları gibi. Ve Mao, Lin Biao'nun kendisiyle ilgili abartı sözlerine karşı şunları söylemişti: "**çabuk göğe çıkarılanlar, çabuk yere düşerler.**" Bunların Mao'ya karşı yaptıkları da Lin Biao vari gibi bir şey desek yeridir.

İşçi sınıfı hareketiyle ilgili Lenin'in Marksizme katkıları bilinen bir gerçek. İşçi sınıfı aristokrasisi ile ilgili Mao Lenin'i tekrarlamıştır. Bu konuda Marksizme çok özel ve yeni bir katkısı olmamıştır. Maoizm derken, her şeyi yerli yerinden kullanmak en doğrusudur. Ters bir durum, Mao'yu ML normlardan uzaklaştırmak olur. MKP teorisyenleri de, Mao'yu ML ilkelerden uzaklaştırmaya çalışıyorlar.

Subjektivizmin abartı dünyasında dolaşan MKP'nin çok bilgili" teorisyenleri "nitel aşma" sözünü çok sevmiş gözüküyorlar. Lenin ve Stalin'de ise bu konularla ilgili "nitel" yok, katkı ve daha ileriye taşıma var.

Stalin, Leninizm konusunda şunları söylüyor:

"Tam gerçek şudur ki, Leni-

nizm, yalnız Marksizmi canlandırmakla kalmadı, Marksizmi, kapitalizmin ve proletaryanın sınıf mücadelesinin yeni koşulları içinde geliştirerek, ileriye bir adım attı.

"Öyleyse Leninizm nedir?" sorusunu sorduktan sonra, Leninizm'i şöyle tanımlıyor;

"Leninizm, emperyalizm ve proletarya devrimi çağının Marksizmidir. Daha tam söylemek gerekirse, Leninizm, genel olarak proleter devrimin teori ve taktiği, özel olarak proletarya diktatörlüğünün teori ve taktiğidir. ..."

"İşte bundan dolayı Leninizm, Marksizmin yeni koşullarda gelişmesidir" (Stalin, Leninizm'in sorunları, sf. 10-11, Sol yayınları)

İşte, soruna ve Marksizm'e katkıya Stalin gibi yaklaşmak gerekiyor. Çok abartılı şeyler, abartılanı yüceltmez, onu işçi sınıfı ve ezilen halkların gözünde küçük düşürür.

Yukarıda da söylemiştik, ideolojik erozyonun son durağı neresi olacak, belli değil. Dogmatik, düz bir mantıkla hareket edenlerin, o günün somut koşullarını bilince çıkararak hareket etmeleri de söz konusu olamıyor. "MLM" ideolojisine sahip çıktığını söyleyen küçük-burjuva MKP'de her türlü anti-MLM akımın MLM getirdiği eleştirilerden etkilenmekten kendini kurtaramıyor.

Ayrıca bu konuda, Lenin, SE, C.6, sf.127'de -İnter yay.- bakılabilir. Eğer bunlar da yetmez ve çevirilerde yanlışlıklar var deniyorsa, Almanca Cilt 27, sf.113 ve Cilt 24, sf. 70'den de bakılabilir. Kaypakkaya'nın parti ismiyle ilgili Lenin'den aktardığı alıntı ise, SE, C. 6, sf. 127, İnter yayınları'nda vardır.

PRACHANDA İLE NEPAL HALK SAVAŞININ BUGÜNKÜ DURUMU ÜZERİNE

Halk Savaşı Nepal halkı için kurtuluşun, özgürlüğün, barışın, ilerlemenin bayrağı ve yaşam yolu olmuştur. Saflardan birisi öldüğü zaman Nepalli kitlelerin büyük oğulları ve kızları, ülkenin ve halkın kurtuluşu için savaşmak üzere sıraya girmektedir. Nepalli kitleler, kendini adama, bağlılık, cesaret ve fedakarlıkla kurtuluşları için düşüncenin spesifik halkasının bir biçimi olarak Prachanda Yolu'nu geliştirdi. Yedi yıllık süreçte, Halk Kurtuluş Ordusu "Prachanda Yolu"nun özel askeri strateji ve taktiklerini geliştirdi ve işte bunun için de Halk Savaşının zaferi kesindir.

Açıklama: Bilindiği üzere Nepal Komünist Partisi (Maoist) ile Nepal gerici devleti arasında süren görüşmeler ve ateşkes, bir süre önce tamamen bozulmuştu. Bu konuda Maoist Haber Bülteni'nin 15 Eylül 2003 tarihli 4. sayısında NKP(M) Genel Sekreteri Yoldaş Prachanda ile yapılan aşağıdaki röportaj, Nepal'deki Halk Savaşının bugünkü durumunu ve ateşkes ve görüşme sürecinin nasıl bozulduğunu daha yakından kavrayabilmek açısından önem taşıyor.

Yoldaş, ateşkesin ve görüşmelerin bozulmasının ardından, ülkedeki politik ve askeri durumu nasıl değerlendiriyorsunuz? Bunu biraz açar mısınız lütfen?

Eski devletin halkın kendi geleceği üzerinde sınırsızca karar verme hakkını kabul etmeyi reddetmesinden sonra, ülke bir kez daha politik ve askeri bir yüzleşmeye doğru yol alıyor. Partimizin ve halkın, barışçıl ve ileri dönük politik bir çözüme ulaşmak için harcadığı ciddi çaba, yabancı emper-

yalist müdahale ve eski devletin ulusal teslimiyetçi tutumu yüzünden başarısız oldu. Böylece gerçek egemenlik, ülkenin özgürlüğü ve halkın barış ve ilerleme arzusunun, emperyalistlerin yetiştirdiği ve beslediği bu gerici feodal devlete karşı kararlı bir savaş vermeksizin başarıya ulaşamayacağı açık hale geldi. Yalnızca doğru bir fikir olan nesnel gerekliliğin anlaşılmasıyla bugünün politik ve askeri pozisyonu yaratılabilir.

Sayırsız gerçekler ve olaylar, eski feodal devletin kitlelerden politik ve askeri olarak koptuğunu açığa çıkarmıştır. Eski devletin politik ve askeri olarak varlığını yabancı emperyalist güçlerin esas olarak da Amerikan emperyalistlerinin ideolojik ve askeri desteği ile sürdürdüğü bir gerçektir. Bugün yalnızca Nepalli kitleler için değil, tüm dünya için de açıktır ki; eski devletin iktidar makamındaki tüm makyaj değişiklikleri: stratejik planlama, eğitim, kraliyet ordusunun araç gereç ve fiziksel ihtiyaçlarının

Diyalog grubunun ilk açık basın toplantısı-30 Mart 2003
Soldan sağa: Gurung, Badal, Bhattarai, Mahara ve Yadav

geliştirilmesi, emperyalistlerin kontrolü altında ve onların direktifleri ile olmaktadır. Bu gerçekliği dikkate alarak eski feodal devleti, emperyalist güçlerin kuklası, sözde kraliyet ordusunu ise kraliyet Amerikan ordusu olarak adlandırıyoruz.

Bu sonuç Amerikan büyükelçisinin son açıklamasıyla daha da sağlamlaşmıştır. Büyükelçi, “eğer içerdeki ordu birleşirse açık ve dışarıdan askeri bir müdahaleye gerek kalmayacak” diyerek Amerika’nın Nepal’de süren müdahalesini gözler önüne sermiştir.

Yukarıdaki gerçekler; Nepal’de bir iç savaş şeklinde varolan politik ve askeri çatışma, eninde sonunda emperyalist güçlere karşı sürdürülen ulusal bir savaştır. Ateşkes ve görüşmelerin bozulmasından sonraki politik ve askeri durum, iç savaş ve ulusal kurtuluş savaşının birbirine geçtiği spesifik bir duruma doğru geliyor. Tarihin bu hassas anında, Nepalli tüm yurtsever halk, ulusal bağımsızlık

ve demokrasi uğruna birleşmelidir. Dünyada kitlelerin birlik ve direnişine karşı dayanacak hiçbir güç yoktur.

Ateşkesin ve görüşmelerin bozulmasının arkasındaki ana sebepler nelerdir? Yönetici devlet sizi ateşkesi tek taraflı olarak bozmakla suçluyor. Gerçeklik nedir?

Ateşkes ve diyalog yönteminin ana hedefi ileri dönük çözümlü oluşturmak ve barışçıl yollarla ülkenin temel problemlerini çözmektir. Yedi yıllık iç savaşın arka planında, politik bir çözüm olarak gerileme ve statüko önermek, aslında yönetici sınıfın problemlerin derinliğini anlayamadığını yansıtmaktadır. Bunu biz, kesin barış için ve politik çözüm olmaksızın veya bir anlamı olmayacak bir görüşme uğruna görüşme yöntemi içine girmeden önce netleştirmiştik. Bu yüzden halkın egemenliğini sağlayabilmek için görüşmelerin 1. raundunda sorumluluk duygusuyla en alt seviyede bir gündem ve esneklik sunduk. Fa-

Sözde Konsept Yazısıyla eski devlet tarafından yapılan bu aptalca ve savaş kışkırtıcı istek, aslında yabancı emperyalist güçler, esas olarak da Amerikan emperyalistleri tarafından dikte edilmişti. Bu gerçek bir dizi olayla açığa çıktı. Bundan dolayı bu, ateşkes ve görüşmelerin bozulmasının ardındaki ilk ve en önemli sebebidir.

kat eski devlet, görüşmeleri politik krizi çözme aracı olarak değil, kendi gerici devletini sağlamlaştırma fırsatı olarak kullandı. Ancak bizim tutarlı ısrarımız ve baskımızdan sonra, eski devlet görüşmelerin 3. raundunda “Konsept Yazısı” sundu. Ancak bu, onların feodal baskıcı

politikalarını yoğunlaştırmaktan başka bir amaç taşımadıklarını açıkça ortaya çıkardı. Onlar yalnızca bizim halkın gerçek ege-menliğini sağlamak için bilimsel ve demokratik bir metot olarak anayasal kongre önerimizi reddetmekle kalmadılar; utanmazca Halk Kurtuluş Ordusunun silahlarını teslim etmesini bu suretle aptalca bizden onlardan önce teslim olmamızı istediler. Sözde Konsept Yazısıyla eski devlet tarafından yapılan bu aptalca ve savaş kışkırtıcı istek, aslında yabancı emperyalist güçler, esas olarak da Amerikan emperyalistleri tarafından dikte edilmişti. Bu gerçek bir dizi olayla açığa çıktı. Bundan dolayı bu, ateşkes ve görüşmelerin bozulmasının ardındaki **ilk ve en önemli sebebidir.**

Ateşkes ve görüşmelerin bozulmasının ardındaki **ikinci hassas ve önemli neden**, gerçekte kraliyet Amerikan ordusu haline gelen sözde kraliyet ordusunun davranışlarıdır. Feodal saray ve emperyalist güçlerin hizmetindeki paralı grup, aslında hiçbir zaman ateşkesi ve davranış kodunu uygulamadı. Ateşkes ilanı, görev yapmadaki baskıcı tarzında ve emperyalizmin direktifleri altında savaş hazırlığında hiçbir değişiklik getirmede. Ateşkesin ruhuna ve davranış koduna karşı keyfi kontroller, tutuklamalar, yurtsever ve devrimci savaşçıların katledilmesi, devriyeler, istihbarat toplama gibi faaliyetler bu dönemde yükselmeye başladı. Aynı zamanda, **görüşmelerin 3. raundu sürerken, 19 kadro ve kitlemizin yakalandığı olay yaşandı.** Biz, kraliyet ordusunun bu tür tavırlarını şiddetle protesto ettiğimizde bile, eski devlet onları korumak için yalnızca

gizli anlaşmalar yaptı. Bu yüzden **eski devlet için görüşmelerin anti demokratik faaliyetlerinin gizlenmesi ve zaman kazanmak için bir hile anlamına geldiği açıktır.**

Ateşkes ve görüşmelerin bozulmasının ardındaki **üçüncü neden**; Halk Savaşının gerçek gücünü ve son yedi yılda kazandığı politik gücü anlayamayan

.....
Ateşkes ve görüşmelerin bozulmasının ardındaki üçüncü neden; Halk Savaşının gerçek gücünü ve son yedi yılda kazandığı politik gücü anlayamayan gerici sınıfın sınıf bakışıdır. Bizler, ülkemiz için barışçıl ve ileri dönük bir çözüm sağlamak üzere tarihi sorumluluk duygusuyla görüşme yöntemine girmiştik. Fakat gerici sınıfların (eski devletteki güçten kırıntı koparmak için mücadele eden) çeşitli klikleri başlangıçtan beri kendi çıkarları açısından, hakkımızda her çeşit uydurma haberler yayıyorlardı.
 .....

gerici sınıfın sınıf bakışıdır. Bizler, ülkemiz için barışçıl ve ileri dönük bir çözüm sağlamak üzere tarihi sorumluluk duygusuyla görüşme yöntemine girmiştik. Fakat gerici sınıfların (eski devletteki güçten kırıntı koparmak için mücadele eden) çeşitli klikleri başlangıçtan beri kendi çıkarları açısından, hakkı-

mızda her çeşit uydurma haberler yayıyorlardı. Bu tür propagandaların arasında en dikkat çekenleri şunlardı: “Maoistlerle saray güçleri arasında gizli ittifak var”, “Parlamentar politik partileri ortadan kaldırmak için iki silahlı güç arasında gizli anlaşma var”, “Artık açık bir parti olarak Maoist Parti’nin savaşa dönmesi mümkün değildir”, “Geçici hükümet Maoist Parti liderliğinde diğer politik grupları dışarıda bırakarak kurulacak” vb. Büyük parlamentar grupların dahi tenezzül ettiği bu iftira kampanyası bir yanda, gerici sınıfsal bakışın Partimizin ideolojik, politik ve askeri özelliklerini ve gücünü hiçbir zaman anlayamayacağını kabul ettirdi; diğer yandan görüşmelerde yıkıcı bir rol oynadı.

Yukarıda saydığım üç ana sebebi değerlendiren herkes, ateşkes ve görüşmelerin bozulmasından kimin sorumlu olduğunu anlayabilir.

Sizin de ifade ettiğiniz gibi, Amerika ve birçok diğer ülke modern silah ve cephane takviye ederek, onlara ekonomik ve lojistik destek sağlayarak, eğitim ve stratejik yön vererek kraliyet ordusuna yardım ediyor. Dünyadaki ülkelerin hiçbirinin size yardımcı olmadığı böyle bir durumda, halk ordunuzun bu savaşı kazanacağına nasıl inanabiliyorsunuz?

Dünya emperyalist güçlerinin, sözde kraliyet ordusuna açıktan ilgi ve destek göstererek yaptıkları müdahale, onun içindeki en ufak feodal ulusalcılık kırıntısını da ortadan kaldırdı ve onu kraliyet Amerikan ordusuna çevirdi. Sözde kraliyet ordusunun kraliyet Amerikan ordusuna bozulması, halk ordusunun başarısı için nesnel ve bilimsel temeldir. Yalnızca ulusal teslimi-

yetçilerin icazetçileri veya savaşın doğasını, yasalarını ve tarihini kavrayamayanlar bu tür doğruları da kavrayamazlar. **Halk Savaşı, emperyalist müdahaleye ve uluslarını ipotek eden hainlere karşı savaştan yurtsever ve demokratik güçlerin bayrağı haline gelmiştir.** Ve zafer, bu tarihi gerçekte yattmaktadır. Halk Savaşı Nepal halkı için kurtuluşun, özgürlüğün, barışın, ilerlemenin bayrağı ve yaşam yolu olmuştur. Saffardan birisi öldüğü zaman Nepalli kitlelerin büyük oğulları ve kızları, ülkenin ve halkın kurtuluşu için savaşmak üzere sıraya girmektedir. Nepalli kitleler, kendini adama, bağlılık, cesaret ve fedakarlıkla kurtuluşları için düşüncenin spesifik halkasının bir biçimi olarak **Prachanda Yolu**'nu geliştirdi. Yedi yıllık süreçte, Halk Kurtuluş Ordusu "Prachanda Yolu"nun özel aske-

ri strateji ve taktiklerini geliştirdi ve işte bunun için de Halk Savaşının zaferi kesindir.

Tarihten günümüze verilen tüm savaşlar haklı veya haksız savaşlar kategorisine girerler. Bugünkü koşullarda, Partimizin liderliği altında yürütülen Halk Savaşı, haklı bir savaştır; çünkü ulusal egemenliğini ve özgürlüğünü kazanmak için halk tarafından yürütülmektedir. Ve bu

savaş, yabancı ülkelerden gelen hiçbir yardım sözkonusu olmadan yürütülmektedir. Diğer yandan "kraliyet ordusu" tarafından yabancı emperyalist ülkelerin desteği ve idaresi ile Nepalli kitlelere karşı yürütülen savaş haksız savaştır. Tarihte, her zaman ve her yerde, haksız savaş ezen yönetici azınlık sınıf tarafından yürütülürken, haklı savaş ise halkın temsilcileri tarafından yürütülür. Ezen sınıfın haksız savaşı, silahların ve teknolojinin gücü üzerinden yürütülürken, ezilen sınıfların haklı savaşı doğru ideolojinin gücü ve halkın işbirliği ile yürütülür. Haksız savaş üzerinde galip gelecek olanın eninde sonunda haklı savaş olacağı tarihsel olarak kanıtlanmış bilimsel bir gerçektir. Yedi yıl önce Halk Savaşının başlangıç sürecinde 2 veya 4 güçsüz silaha bile sahip değiken Halk Savaşının böylesi bir

düzeyle ilerlemesinin ardındaki yasa budur. Savaşın yürütülmesi yönteminde, silahlı polisten birkaç silah ele geçirmeyi bashedirdik. Şu an kraliyet ordusundan otomatik silahları kaldıran silahlar bunlardır. Böylece George Bush tarafından Nepal halkına baskı yapmak için gönderilen silahlar, emperyalizme karşı yönelecek Nepal halkının eline ulaşacaktır.

Askeri örgüt açısından, yedi yıl önce askeri biçimin başlangıç döneminde yalnızca birkaç silahlı grup ve milis gücümüz vardı. Bugün Doğu ve Batı bölgesi oluşumları düzeyine ulaşmıştır. 7 yıllık süreç içinde 2 bölge, 7 tugay ve 19 taburun oluşturulması, Nepal Halk Savaşının özelliklerini yansıtmaktadır. Benzer şekilde, yüz bin güçlü halk milisinin oluşturulması Nepal Halk Savaşının bir başka özelliğidir. Yüz binlerce insanın sınıf, kast, ulusal, dinsel, cinsiyet sorunları etrafında Halk Savaşına seferber edilmesi, bu savaşı kazanmak için güçlü bir zemin sağlamaktadır.

Kesinlikle, halk savaşındaki bu büyük ilerleme o kadar kolay elde edilmedi. Bunun için Nepal halkının altı binden fazla yüce oğulları ve kızları kıymetli yaşamlarını feda ettiler. Binlercesi, düşman kamplarının karanlık hücrelerinde ortaçağ uygulamalarıyla yüz yüze. Yüzlerce kadın kraliyet Amerikan ordusunun ellerinde barbarca tecavüze ve işkenceye uğradı. Bugün hiç kimse Nepalli kitlelerin kanı ile oynayarak feodal değerleri korumayı ve eski devletin makamını işgal etmeyi hayal etmeye bile cüret edemez. Şimdi hiç kimse, bu tarihsel yönelimi durduramayacak. Nepal halkı yalnızca kralcı güçlerin değil, parlamenter güçlerin oynadığı kirli oyunların farkındadır. Aynı şekilde onlar şimdi, Amerikan emperyalizmin ve diğer emperyalist güçlerin gücünü abartarak halkın bilincinde korku yaratmaya çalışan gerici ve revizyonist korkakların ahlaksız oyunlarını da biliyorlar. Bunlara bakılırsa, Amerika Irak'a kocaman ordusunu yerleştirmesine rağmen Iraklı kitleleri de içine almak için yaptığı dizaynın başa-

rısız olmasından sonra bile Irak'ta başlatılan halk savaşı yoktur. Böylesi bir zeminde Nepal halkının içinde olduğu bir Halk Savaşının Amerikalılar tarafından silahlarla kontrol altına alınacağını ummak zavallı bir rüyadır. Emperyalistler ve gerici yöneticilerden destek almasa da, bugün dünya halkları Nepal'deki Halk Savaşına her gün daha fazla seslerini ve desteklerini vermektedirler. Nepal Halk Savaşının fikirleri ve yaptıkları çürümüş ve faşist emperyalist dünya düzenine yeni bir alternatif sistem olarak bağımsız şekilde durmaya başlamaktadır.

Ateşkes ve görüşmelerin bozulmasından sonraki mevcut askeri strateji ve taktikleri somut olarak anlatabilir misiniz? Ateşkesin son bulmasından sonraki olayları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Partinin tüm askeri strateji ve taktiklerinin detaylarını hemen söylemek güvenlik açısın-

dan mümkün değil. Tüm askeri strateji ve taktikler, bugünkü stratejik denge aşamasından stratejik saldırıya geçiş için hazırlığın hedeflerine dayanmaktadır. Taktiksel açıdan, varolan halk ordusu; düşmanın nabzını ölçme, onu yorma ve merkezileşmiş saldırıya zemin hazırlamak için ilk olarak ve merkezileşmemiş direnişle ilerliyor. Halk Kurtuluş Ordusu'nun bu hedefine destek olmak için ulusal ve uluslararası kitle seferberliği başlatılmaktadır. Ateşkesin bozulmasından şimdiye kadarki olayların incelenmesi üzerine Halk Kurtuluş Ordusu'nun olumlu sonuçlarıyla küçük ama stratejik yerlere saldırı başlatılabileceği açıkça söylenebilir. Şehirlerde ve Terai bölgesinde sınırdan gündüz vakti, başarılı ve cesur komando saldırıları; dağlık bölgelerde ve köylerde düşmanın büyük askeri birliklerine karşı hareketli savaş ve çeşitli pus u yöntemlerinde düşmanla

sürekli çarpışma, düşmanı yorma teknikleridir. Sözde Savunma Bakanlığı tarafından başlatılan kasıtlı dezenformasyonun aksine Halk Kurtuluş Ordusu, direnişin daha çok başlarında askeri araç ve gereçlerin saklandığı büyük bir gizli yer buldu. Örneğin, Rolpha'da Halk Kurtuluş Ordusu, 150 civarında personeli olan düşmanı kuşatarak 8'ini öldürdü ve diğer 15-16'sını yaraladı. Aynı zamanda çok sayıda M-16 silahı cephanesi ve lojistik malzeme ele geçirmeyi başardılar. Bu olayda 4 Halk Kurtuluş Ordusu savaşçısı da yaşamını yitirdi. Fakat aynı olay Savunma Bakanlığı tarafından tam aksi yönde propaganda edildi.

Konu başlığımızı değiştirmeme izin verin! Mevcut uluslararası durumla Nepal Halk Savaşı arasındaki ilişkilere nasıl bakıyorsunuz? Şehirli aydınların mevcut uluslararası durumda Halk Savaşının başa-

RR Kampüsünde bir kitle toplantısı-13 Şubat 2003

rılı olmasının çok zor olduğu konusundaki kuşularını nasıl gidereceksiniz?

Bu, birçok insanın devrimin gerekliliği diyalektik gerçekliğini ve kağıttan kaplanları gerçek kaplan olarak kabul etmelerine neden olan mevcut düşmanca uluslararası durum içindeki olumlu durumu kavrayamamasının sonucudur. 11 Eylül olayı sonrası Amerikan emperyalizmi sözde terörizme karşı topyekün savaş ilan etti. Terörizmle savaş adına, ilk önce Afganistan'a ardından Irak'a saldırarak, etki alanını sağlamlaştırmak için stratejik bir plan yaptı ve şimdi de tüm dünyadaki ulusal kurtuluş, demokratik ve sosyalist hareketlere saldırıyor. Amerikan emperyalizmi kendini dünyayı medenileştirecek *Mesih* olarak ilan ederek, üçüncü dünya ülkeleri halklarına kendi orman kanunlarını empoze ediyor. 11 Eylül olayı, tüm dünya halklarının kanını ve alinterini daha acımasızca sömürmek için bir bahane sağladı; çünkü yavaş ekonomik gelişme ve büyüyen işsizlik problemi altında sallanıyordu. "**Gericiler**

bir taşı, ancak kendi ayaklarına düşürmek için kaldırırlar" özdeyişine uygun olarak, 11 Eylül sonrası uyguladığı strateji, kendi boğazlarını sıkma durumuna geldi. Afganistan'da ve Irak'ta geri çekilme olasılığı olmaksızın bir bataklıkta yakalandılar. İsrail ve Filistin arasındaki derin çelişkiyi çözmek için ileri sürdükleri barışın sözde Yol Haritası tamamen bozuldu. Aynı şekilde, Hindistan ve Pakistan'ı dengeleme maskesi altında, iki ülkenin de pazarlarını ele geçirmek için bu iki ülkeye uyguladığı çifte standart aslında Amerika ile Hindistan arasındaki çelişkiyi derinleştirdi. Amerika'nın, Çin'in bir parçası olan Tibet'te karışıklık yaratma stratejisi koskoca Çin'i çok daha hassas yapmakta. Nepal'deki Halk Savaşını bastırma adına silah yardımı yapma ve böylece Hindistan ve Çin'i stratejik olarak kuşatma biçimindeki Amerikan manevrası, Nepal'in komşuları olan bu iki ülkeyi gittikçe daha çok rahatsız etmektedir. Yalnızca bunlar da değil, ülkede yürüttüğü askeri manevra Rusya, Almanya ve Fransa ve diğer

Avrupa ülkeleri gibi emperyalist ülkelerle arasında büyüyen bir çelişki yaratmaktadır. Emperyalist ülkelerle ezilen uluslar arasındaki temel çelişki, tüm çelişkilerin merkezi, günbegün patlama noktasına gelmektedir. Tüm bunları yakından gözlemlediğimizde 11 Eylül sonrası elverişsiz olan dünya şartlarının nasıl elverişli hale geldiği ortaya çıkar. Dünyadaki bu çelişkileri tanıyarak, Nepal Halk Savaşının zaferi için uygun durum kullanılmaya başlanabilir. Bizler bugünün küresel durumunun yalnızca Nepal Halk Savaşının zaferini mümkün kılmadığını; aynı zamanda da onun dünya çapındaki önem ve itibarına yeni boyutlar eklediğine inanıyoruz.

Bir süre önce Politbüro üyesi Yoldaş Chandra Prasad Gajurel'in (Yoldaş Gaurav) Hindistan güvenlik güçlerinin Çenya havaalanında Avrupa'ya giderken tutuklandığını açıkladınız. Onun serbest bırakılması için ne gibi adımlar attınız?

Politbüro üyemiz Sayın C.P Gajurel, Partimizin kararına gö-

re politikalarımızın propagandasını yapmak üzere Avrupa'ya illegal yollardan gidiyordu. Fakat Çenya havaalanında tutuklandı. Gajurel'in tutuklanma haberi Karargaha ulaşır ulaşmaz, onun nerede olduğunu açıklığa kavuşturmak için Hindistan'a bir demeç yayınlandı ve aynı zamanda uluslararası kanallara bir başvuru yapıldı. Elde edilen tüm bilgiler, Yoldaş Gaurav'ın Parti politikası ruhuna uygun olarak ifade verdiği idi. Gajurel'in serbest bırakılması sorusuna göre Hindistan hükümeti tarafından şimdiye kadar serbest bırakılmadı. Bu arada Nepal eski devleti Hindistan hükümetine Yoldaş Gaurav'ın iade edilmesi için baskı yapıyor.

lüğüne düşkün Nepal halkına bakışını da açığa çıkaracak.

Sonuç olarak, tüm demokratik örgütlerden, aydınlardan ve Nepal, Hindistan ve dünyanın diğer ülkelerindeki kitlelerden, Yoldaş Gajurel'in koşulsuz serbest bırakılması için seslerini yükseltmelerini rica ediyoruz.

Yeniden ateşkes ve görüşmeler konusuna geri dönelim! Genel Sekreter Yoldaş, ateşkes ve görüşmelerin sona erdiğini ilan ederken, halkın çıkarları için kapıları kapatmadığınızı ifade ettiniz. Gelecekte eski devletle görüşme olasılığını nasıl görüyorsunuz? Savaş ve görüşmelerin bir arada yürümesi mümkün mü?

Biz asla kimseyle görüşme

kalacağımızı ifade ettik. Fakat eski devlet bizimle aynı fikirde değil. Öyleyse görüşme için geriye ne kaldı? Eski devletle görüşme sorunu, onun hareketlerine bağlı olacak. Hala görüşme olasılığının olabileceği, halka kendi geleceğini belirleme hakkını vermeye hazırlanmalarını sağladı. Fakat bu yalnızca kuramsal bir sorun. Şu an için böyle bir olasılık sona ermiştir.

Bu arada, görüşmelerin yalnızca ateşkes ilanından sonra yapılmasının gerekli olmadığını açıklığa kavuşturmak gerekiyor. Görüşme çeşitli partilerle ve eski devletle savaşın ortasında da yapılabilir. Temel nokta, ülkenin hakimiyeti halkın temel çıkarları ve istekleri, ve değişimin

Geçmişte olduğu gibi, Gaurav'ın Nepal eski devletine teslim edilmesi tehlikesi var. Böyle bir durumda, Nepal'de, Hindistan'da ve dünya çapında Onun serbest bırakılmasını istemek önemli hale gelmekte. Onun serbest bırakılması, Nepal'e iade edilmesi veya yasal işlemlerinin Hindistan'da sürdürülmesi Hindistan'ın, özgür-

kapılarını kapamadık ve gelecekte de böyle yapmayacağız. Bizim direndiğimiz konu, halkın çıkarlarına karşı gizli anlaşma yapmak için görüşme yapma uğruna masaya oturmak. Nepal'de üç köşeli politik çelişki var. Bu yüzden biz, kendi kaderlerini tayin etmeleri için halka mutlak yetki verilmesini önerdik ve halkın kararına bağlı

gerekliliği üzerinde asla uzlaşamayacağımızdır. Nepal tarihinde ilk kez tüm toplumu çalkalayan, altüst eden ve dönüştüren bu şanlı Halk Savaşının tarihi öneminin kavranması ve anlaşılması önemlidir. Emperyalist güçleri arkasına alarak halkı yöneteceğini hayal edenlerle görüşme yapmak mümkün değildir.

Dünya proletaryasının ve ezilen halkların ölümsüz önderi
MAO ZEDUNG'U

Aramızdan ayrılışının 27. yıldönümünde
Saygıyla anıyoruz